

Quickscan inventarisatie Flora & Fauna Lob van Gennepe

Noord-Limburg
EA200058.R01v1.1
Maart 2021

Quickscan inventarisatie Flora & Fauna Lob van Gennepe

Noord-Limburg
EA200058.R01v1.1
1 maart 2021

Opdrachtgever
Waterschap Limburg
Postbus 2207
6040 CC Roermond

+31 88 130 06 00
info@geonius.nl
Postbus 1097
6160 BB Geleen

Geonius.nl

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding project Lob van Gennepe	5
1.2	Aanleiding flora en faunaonderzoek	6
1.3	Doel	6
1.4	Projectafbakening	7
2	Toetsingskader	8
3	Werkwijze	9
3.1	Bureaustudie	9
3.2	Veldinventarisatie	9
3.3	Opstellen rapportage	9
4	Aanleg van waterkeringen	10
5	Zoekgebied 1	11
5.1	Gebiedsomschrijving	11
5.2	Resultaten	11
5.3	Mogelijke effecten	13
5.4	Maatregelenanalyse	14
6	Zoekgebied 2	16
6.1	Gebiedsomschrijving	16
6.2	Resultaten	16
6.3	Mogelijke effecten	18
6.4	Maatregelenanalyse	20
7	Zoekgebied 3	21
7.1	Gebiedsomschrijving	21
7.2	Resultaten	21
7.3	Mogelijke effecten	23
7.4	Maatregelenanalyse	25
8	Zoekgebied 4	27
8.1	Gebiedsomschrijving	27
8.2	Resultaten	27
8.3	Mogelijke effecten	30
8.4	Maatregelenanalyse	32
9	Zoekgebied 5	33
9.1	Gebiedsomschrijving	33
9.2	Resultaten	33

9.3	Mogelijke effecten	35
9.4	Maatregelenanalyse	36
10	Conclusie & advies	38
11	Literatuurlijst	40

Bijlagen

Bijlage 1 Wetgeving

Bijlage 2 NDFF-waarnemingen zoekgebied 1

Bijlage 3 Natuurwaardenkaart zoekgebied 1

Bijlage 4 NDFF-waarnemingen zoekgebied 2

Bijlage 5 Natuurwaardenkaart zoekgebied 2

Bijlage 6 NDFF-waarnemingen zoekgebied 3

Bijlage 7 Natuurwaardenkaart zoekgebied 3

Bijlage 8 NDFF-waarnemingen zoekgebied 4

Bijlage 9 Natuurwaardenkaart zoekgebied 4

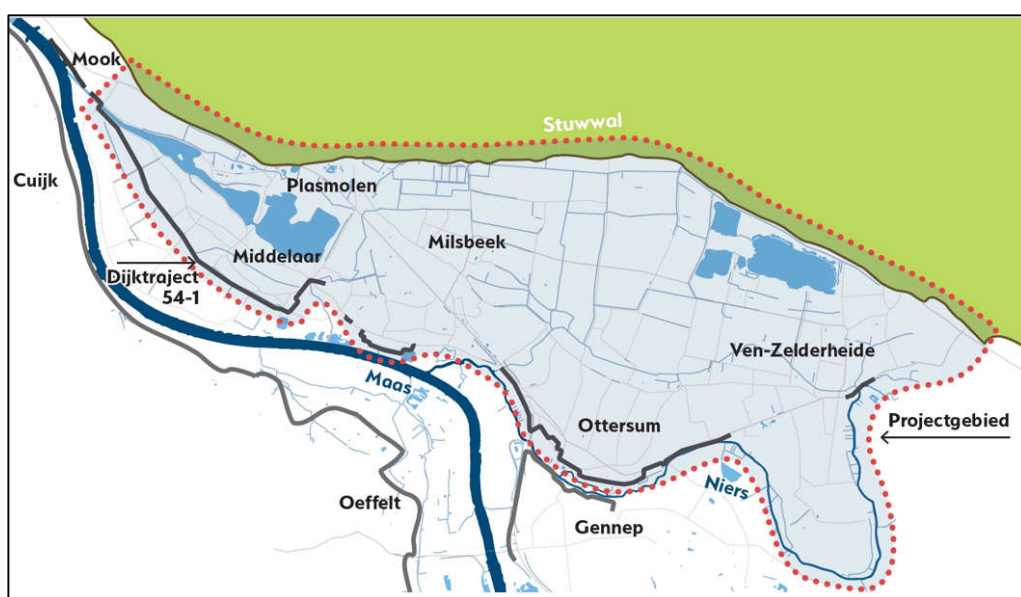
Bijlage 10 NDFF-waarnemingen zoekgebied 5

Bijlage 11 Natuurwaardenkaart zoekgebied 5

1 Inleiding

1.1 Aanleiding project Lob van Gennepe

Om Nederland nu en in de toekomst tegen overstromingen te beschermen is wettelijk vastgelegd dat primaire keringen periodiek worden beoordeeld en indien nodig versterkt. Dijktraject 54-1 beschermt de dorpskernen Ottersum, Milsbeek, Middelaar, Plasmolen en Ven-Zelderheide en de in het gebied gelegen bedrijven, tegen overstromingen vanuit de Maas. Dijktraject 54-1 valt onder het beheersgebied van Waterschap Limburg (WL), en voldoet niet aan de sinds 2017 geldende veiligheidsnorm van 1/300 overstromingskans per jaar. Daarnaast kan bij een extreem hoogwater, hoger dan waar in de norm rekening mee wordt gehouden, het water hoger komen dan de dijken kunnen tegenhouden. Hierdoor overstroomt het gebied achter de dijken en treedt stroomafwaarts een waterstandsverlaging op.

Figuur 1: Verloop dijktraject 'Lob van Gennepe'

Acht overheden hebben in het project Lob van Gennepe de handen ineen geslagen om ervoor te zorgen dat de dijken aan de nieuwe hoogwaterveiligheidsnorm uit 2017 voldoen en dat tegelijk de waterbergende werking van het gebied wordt verbeterd, om bij extreem hoogwater stroomafwaarts te zorgen voor een waterstandsverlaging. Daarnaast bieden de werkzaamheden in het gebied de mogelijkheid om de ruimtelijke kwaliteit in de Lob van Gennepe te versterken. Samengevat heeft het project drie doelstellingen:

1. Verbeteren van de hoogwaterbescherming in de Lob van Gennepe, zodat de kans op overstroming kleiner wordt.
2. Verbeteren van de waterbergende functie van het gebied om bij extreem hoogwater stroomafwaarts te zorgen voor een waterstandsverlaging.
3. Versterken van de ruimtelijke kwaliteit in de Lob van Gennepe.

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is in samenwerking met de betrokken overheden, in 2019 een verkenning gestart. Waterschap Limburg treedt namens de samenwerkende overheden op als trekker van de verkenning. Hierbij zijn omwonenden en andere actoren uitgenodigd mee te denken over de concrete invulling van het project. Uit de verkenning zijn drie uit te werken alternatieven gekomen voor het gebied:

1. Reguliere dijken;
2. Verbindende dijken met vaste drempel(s);
3. Verbindende dijken met een waterkerende instroomvoorziening.

In deze fase worden de bovenstaande drie alternatieven uitgewerkt en nader onderzocht. Aan het einde van de verkenningsfase wordt een voorkeursbeslissing genomen met daarin één voorkeursalternatief. Dit voorkeursalternatief zal verder uitgewerkt worden in de planuitwerkingsfase tot een projectbesluit. Op dit moment worden de alternatieven uitgewerkt en wordt een plan-MER opgesteld. In het kader van het Plan-MER heeft reeds een bureauonderzoek natuur plaatsgevonden.

1.2 Aanleiding flora en faunaonderzoek

Na de verkenningsfase start de planuitwerkingsfase. Voor die planuitwerkingsfase zal nader onderzoek uitgevoerd worden naar de natuurwaarden van het gebied waar waterkeringen versterkt en nieuw aangelegd gaan worden. Onderdeel van dit onderzoek is een gebiedsinventarisatie die gedurende een jaar uitgevoerd wordt. Op deze wijze wordt het gebied tijdens de vier seizoenen van het jaar onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren.

Om een goede inschatting te kunnen maken op welke wijze deze gebiedsinventarisatie uitgevoerd moet worden kan een quickscan gebiedsinventarisatie daarbij behulpzaam zijn. Dit is een veldinventarisatie die in een korte periode wordt uitgevoerd. Hierin wordt op basis van de kenmerken van het gebied en eventuele sporen en verblijfsplaatsen van dieren, een inschatting gemaakt welke beschermde planten en diersoorten voorkomen of voor kunnen komen. Dit geeft richting aan de gebiedsinventarisatie die het hele jaar uitgevoerd moet worden. Onderdeel van de quickscan is een onderzoek naar reeds bekende gegevens.

Voor een groot deel van dijktraject 54-1, die het gebied 'Lob van Gennep' tegen hoogwater beschermen, ligt de locatie van de dijk min of meer vast, omdat hier dijken zijn gesitueerd. Voor vijf zoekgebieden in dijktracé geldt, dat daar op dit moment geen dijken aanwezig zijn. Daar is op dit moment sprake van hoge gronden. Deze hoge gronden zijn echter niet hoog genoeg om te voldoen aan de waterveiligheidsnorm. Daarom moeten in die zoekgebieden nieuwe waterkeringen worden aangelegd. Bij het bepalen van het nieuwe dijktracé wordt onder andere gekeken naar technische haalbaarheid, mogelijkheden voor inpassing in het landschap en mogelijke effecten op woon- en leefomgeving, archeologie, cultuur en de aanwezige natuurwaarden.

Als voorbereiding op een volledige gebiedsinventarisatie en om in een vroeg stadium rekening te kunnen houden met beschermde planten en diersoorten die mogelijk in de gebieden voorkomen, is een quickscan naar flora en fauna nodig. Daarom heeft Waterschap Limburg voor de genoemde zoekgebieden gevraagd om een Quicscan gebiedsinventarisatie flora en fauna uit voeren. Deze inventarisatie is een aanvulling op het reeds uitgevoerde bureauonderzoek behorende bij het Plan-MER.

1.3 Doel

Doel van het onderzoek is om een eerste beeld te krijgen van de aanwezige natuurwaarden van het gebied en op welke wijze hier rekening mee gehouden kan worden bij de aanleg van de keringen van de vijf zoekgebieden. De resultaten van het onderzoek vormen input voor de ontwerpen van de waterkeringen op de hoge gronden. Daarnaast vormt dit onderzoek de basis voor het vervolgonderzoek naar de natuurwaarden van het gebied die ten behoeve van de planuitwerkingsfase langs het gehele traject uitgevoerd gaat worden.

1.4 Projectafbakening

De te onderzoeken regio bestaat uit vijf verschillende zoekgebieden die zich allen bevinden in het uiterste noorden van de provincie Limburg. De regio waarin de gebieden zich bevinden loopt van Mook in het noordwesten, Gennepe in het zuiden tot aan het Reichswald in het noorden en het oosten. De zoekgebieden beslaan gezamenlijk een groot gebied met een totaaloppervlak van 394 hectares. In figuur 1 is de ligging van alle zoekgebieden in relatie tot de ruimere omgeving te vinden.

Figuur 2: Zoekgebieden (rood) met omgeving

2 Toetsingskader

De Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) is per 1 januari 2017 van kracht. Deze wet regelt de bescherming van soorten, bescherming van Natura 2000-gebieden en de bescherming van houtopstanden. In de Wet natuurbescherming zijn er voor het thema soortenbescherming drie beschermingscategorieën bepaald. Voor elk van deze categorieën zijn meerdere artikelen in de wet van toepassing. Hierin is zowel de bescherming van flora als van fauna opgenomen. Samengevat betreft het de volgende categorieën:

- Artikelen 3.1 t/m 3.4: Vogelsoorten die zijn beschermd conform de Europese Vogelrichtlijn;
- Artikelen 3.5 t/m 3.9: Flora- en faunasoorten beschermd conform de Europese Habitatrichtlijn, Bijlage I/II uit het Bonn Verdrag en Bijlage 1 uit het Bern Verdrag;
- Artikelen 3.10, 3.11: De nationaal beschermde soorten vermeld in onderdeel A en B van de Wet natuurbescherming.

Verder is naast deze wet per provincie in een verordening vastgelegd hoe met soortenbescherming wordt omgegaan. Belangrijk hierin is dat provincies middels een vrijstelling soorten kunnen uitzonderen van toetsing.

Bij elk nieuw project en/of een bestemmingsplan dient te worden gekeken naar het (negatief) effect van werkzaamheden op (mogelijk) aanwezige soorten. Toetsing van nieuwe projecten en/of bestemmingsplannen dient zowel aan de Wet natuurbescherming alsmede aan de provinciale verordening plaats te vinden. Een uitgebreidere toelichting van de wet- en regelgeving omtrent soortenbescherming binnen Nederland is in bijlage 1 te vinden.

3 Werkwijze

De quicscan flora en faunaonderzoek bestaat uit een aantal verschillende stappen:

- bureaustudie: een onderzoek naar welke gegevens al beschikbaar zijn.
- Een veldinventarisatie: verspreid over een aantal dagen worden de zoekgebieden onderzocht op het voorkomen van(sporen van) beschermde soorten
- GIS analyse: kunnen de nu bekende tracés effect hebben op beschermde planten en dieren
- Rapportage met bevindingen en advies ten aanzien van de volledige gebiedsinventarisatie.

3.1 Bureaustudie

Middels literatuuronderzoek is onderzocht welke beschermde flora en faunasoorten mogelijk in en/of nabij de vijf zoekgebieden aanwezig kunnen zijn. Hierbij is gebruik gemaakt van de gegevens van de Nationale Databank Flora en fauna (hierna: NDFF) en lokale verspreidingsatlassen per soortengroep met een ouderdom van maximaal 5 jaar.

3.2 Veldinventarisatie

De zoekgebieden zijn gedurende een periode van zes dagen bezocht. De eerste inventarisatieperiode was van 11 t/m 13 november en de tweede inventarisatieperiode was van 3 t/m 5 december. Daarbij zijn de in en nabij de zoekgebieden aanwezige bebouwing, bomen, bosschages en groenstructuren als hagen, houtwallen en singels onderzocht. Verder is gelet op de aanwezigheid van individuen van (beschermde) flora en faunasoorten, sporen van (beschermde) soorten en mogelijke gebruiksfuncties (o.a. boomholtes, burchten, jaarrond beschermde nesten of hollen) voor te verwachten soorten. Voor de inventarisatie zijn met name de aanwezige bossen, bosschages en groenstructuren nauwgezet onderzocht. Behalve deze elementen is ook een aantal grotere erven onderzocht met oude panden (vanwege o.a. vleermuizen en uilen) en groenstructuren binnen deze privéterreinen.

3.3 Opstellen rapportage

Met de bureaustudie en het uitgevoerde veldwerk is een inschatting gemaakt van de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten. Vervolgens is bepaald of eventuele negatieve effecten zijn uit te sluiten door het treffen van maatregelen of dat nader onderzoek benodigd is. Bovengenoemde stappen zijn per zoekgebied uitgewerkt in de hoofdstukken 5 t/m 9 van deze rapportage.

4 Aanleg van waterkeringen

Zoals reeds in de inleiding is aangegeven zal binnen alle vijf de zoekgebieden waterkeringen aangelegd worden, waarvan momenteel nog onbekend is waar en hoe precies deze dijkversterking vormgegeven zal gaan worden. Vanuit de concept plan-MER voor de 'Lob van Gennep' zijn drie verschillende alternatieven geformuleerd:

1. Reguliere Dijken (RD);
2. Verbindende Dijken met drempel(s) (Drempel);
3. Verbindende Dijken met waterkerende instroom-voorziening (WKI).

Ongeacht de drie verschillende alternatieven zal er ruimtebeslag plaatsvinden binnen alle vijf de zoekgebieden. In elk van deze zoekgebieden zijn meerdere ontwerpvarianten mogelijk. In dit rapport wordt niet ingegaan op mogelijke ontwerpvarianten.

De aanleg van waterkeringen betekent concreet dat er binnen de zoekgebieden een verhoogd talud zal worden aangebracht en/of een bestaand talud en of reliëf zal worden aangepast. Deze ontwikkelingen zullen mogelijk op een aantal plaatsen gepaard gaan met het deels rooien van bosschages, het verwijderen van de aanwezige struik en/of kruidvegetatie en het afgraven van lokale zaadbanken. Het voornemen is om de lokale ecologische waardes en bestaande landschapsstructuren te verbeteren en te versterken door het aanplanten van bomen, en struiken en het inzaaien van inheemse kruiden. De mogelijke impact van bovengenoemde werkzaamheden wordt in de volgende hoofdstukken per zoekgebied behandeld.

5 Zoekgebied 1

Indien aan het eind van de verkenningsfase de minister kiest voor alternatief 2 Verbindende Dijken met vaste drempels of alternatief 3 Verbindende Dijken met waterkerende instroomvoorziening, dan is in zoekgebied 1 aanleg van nieuwe dijken nodig. Bij alternatief 1 Reguliere Dijken is in dit zoekgebied geen nieuwe dijk voorzien.

5.1 Gebiedsomschrijving

Zoekgebied 1 ligt direct ten zuidoosten van Mook. Het gebied heeft een totaaloppervlak van 28 hectare. Het zoekgebied wordt gekenmerkt door een geringe diversiteit aan biotopen. Het gebied bestaat hoofdzakelijk uit akker- en grasland. Verder zijn er meerdere wegen en dijktraluds aanwezig, waar in het voorjaar/de zomer ruigte en extensief grasland voorkomt. Verder beschikt het zoekgebied over enkele bomenrijen, waaronder één met oude lindes langs de N271. Op de oever van het dijktralud zijn solitaire wilgen aanwezig, met struikvegetatie en ruigte. Ook beschikt het gebied over verscheidene erven met bosschages.

In paragraaf 5.2 zijn de resultaten van de bureau studie en de veldinventarisatie opgedeeld in verschillende soortengroepen. Er is een inschatting gemaakt van de (mogelijk) aanwezige beschermde natuurwaarden die in en/of in de directe nabijheid van het zoekgebied zijn te vinden. In bijlage 2 zijn kaarten opgenomen van alle NDFF-waarnemingen omtrent beschermde soorten. In bijlage 3 is een natuurwaardenkaart opgenomen, waarin vlakken zijn te vinden met een lage, gemiddelde en hoge natuurwaarde binnen het zoekgebied. In paragraaf 5.3 is een beschrijving van mogelijke effecten gegeven van dijkversterkingswerkzaamheden op aanwezige beschermde soorten. In paragraaf 5.4 is een maatregelenanalyse gedaan om mogelijke (negatieve) effecten weg te nemen op aanwezige beschermde soorten.

5.2 Resultaten

Vaatplanten

NDFF

Binnen het zoekgebied en direct naast de oostelijk gelegen variant zijn waarnemingen bekend van de beschermde soort grote leeuwenklauw. De waarnemingen zijn de afgelopen vier jaar gedaan en betreffen circa 50 individuen per locatie. Dit duidt erop dat hier vaste groeiplaatsen van deze soort aanwezig zijn. Andere beschermde soorten zijn niet bekend voor het zoekgebied.

Veldwerk

Tijdens het veldwerk is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten. De bermen met name aan de zuidoostkant zijn als habitat geschikt voor de beschermde grote leeuwenklauw.

Vogels

NDFF

Binnen en direct nabij het zoekgebied zijn vele waarnemingen van soorten met een jaarrond beschermd nest bekend. Deze betreffen onder andere boerenzwaluw, boomvalk, bosuil, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ransuil, roek en torenvalk. In het gebied zijn slaapplaatsen van ransuilen bekend (dijktralud oever naast Cuijksesteegse brug) en meerdere territoria van huismus en beide genoemde zwaluwsoorten.

Ook zijn er meerdere soorten waargenomen, waarvan getoetst moet worden binnen de provincie Limburg dat voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft. Dit zijn onder andere buizerd, ijsvogel, paapje, ringmus,

sperwer en visdief. Van geen van deze soorten zijn echter observaties bekend met een territorium of vastgesteld nest binnen het zoekgebied.

Als laatste zijn er bedreigde grondbroeders zoals graspieper en tureluur in het zoekgebied aangetroffen met een nest dat alleen is beschermd tijdens het broedseizoen.

Veldwerk

Tijdens het veldwerk zijn meerdere soorten met een jaarrond beschermd nest aangetroffen. Op het dijktaalud naast de brug Cuijksesteeg zijn in de wilgen meerdere ransuilen aangetroffen die deze bomen waarschijnlijk als roestplaats benutten. Deze constatering wordt bevestigd door de aanwezigheid van meerdere braakballen onder deze bomen. Verder zijn op meerdere erven huismussen gehoord, die hier hoogstwaarschijnlijk een territorium hebben. Een erf bevat verder een steenuilenkast en in de bosschage langs de Cuijksesteeg bevindt zich een groot nest, dat mogelijk door een soort als de ransuil, sperwer of buizerd wordt benut. Een erf bevat een nest dat mogelijk geschikt is voor onder andere de sperwer of ransuil.

Verder is nabij de Cuijksesteegse brug een groep foeragerende patrijzen gezien. Andere aangetroffen soorten betreffen ekster, koolmees, kraai en pimpelmees.

Vleermuizen

NDFF

Waarnemingen van vleermuizen zijn niet bekend in of nabij het zoekgebied.

Veldwerk

De bomenrij met lindes langs de N271 bevat een groot aantal stam- en takkenholtes. Deze zijn vanwege de ouderdom van de bomen en de type holtes (smalle opening, gelegen op grotere hoogte) bijzonder geschikt voor vleermuizen als verblijfplaats. De laan doet waarschijnlijk eveneens dienst als vaste vliegroute en foerageergebied. Andere potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen betreffen de gebouwen die zich bevinden op de erven binnen het zoekgebied.

Grondgebonden zoogdieren

NDFF

In en direct nabij het zoekgebied zijn de beschermde soorten bever, das en eekhoorn waargenomen. De bever is aangetroffen in het verbindingskanaal van de Mookerplas. De das is in de berm van de N271 gezien. De eekhoorn is aan de noordwestzijde van het zoekgebied vastgesteld. Andere soorten die zijn aangetroffen betreffen egel, rosse woelmuis, vos en wezel.

Veldwerk

Op de oever nabij de Cuijksesteegse brug is een wissel van de bever gezien. Er zijn hier echter geen burchten en/of oeverholten vastgesteld. Op een grasveld langs de Cuijksesteeg zijn verder dassensporen aangetroffen. De linde bomenrij langs de N271 bevat verder een aantal stamholtes die qua grootte geschikt zijn als verblijf voor boommarters, die in de regio nabij de Duitse grens voorkomen.

Amfibieën, Reptielen & Vissen

NDFF

Aan de noordoostzijde van het zoekgebied is de beschermde amfibieënsoort alpenwatersalamander aangetroffen. Verder zijn hier de reptielen gladde slang, hazelworm en zandhagedis vastgesteld. Deze waarnemingen zijn allemaal gedaan buiten het plangebied in het bos ten oosten van de N271.

Veldwerk

Aan de zuidzijde van het zoekgebied is een depressie naast de Broekweg aanwezig, die mogelijk als voortplantingsplaats dient in het voorjaar voor amfibieën. Deze locatie staat waarschijnlijk vaak droog en wordt vanwege de ligging in het open agrarisch gebied waarschijnlijk enkel benut door algemene amfibieën die zijn vrijgesteld van toetsing voor ruimtelijke ontwikkelingen. Verder zijn geen wateren of geschikte plekken voor amfibieën aangetroffen.

Het zoekgebied wordt vanwege de openheid en het agrarisch karakter niet geschikt bevonden voor reptielen als leefgebied. Er kunnen hoogstens reptielen binnen de erven aan de noordwestkant voorkomen, aangezien hier bosschages aanwezig zijn.

Beschermde vissen zijn niet aangetroffen en worden vanwege het ontbreken van geschikte wateren niet verwacht.

Ongewervelden

NDFP

Binnen het zoekgebied zijn geen beschermde ongewervelden gezien. Op 300 meter afstand van de noordgrens van het gebied is het vliegend hert aangetroffen.

Veldwerk

Soorten als de beekrombout, de grote weerschijnvlinder en het vliegend hert die bekend zijn uit de ruimere omgeving worden uitgesloten binnen het gebied, vanwege het ontbreken van geschikt habitat.

5.3 Mogelijke effecten

Vaatplanten

Door het aanleggen van een dijk is het mogelijk dat groeiplaatsen van de beschermde grote leeuwenklauw aan de oostzijde van zoekgebied 1 verdwijnen. Hiermee worden de individuen van deze soort negatief beïnvloed, waarmee de verbodsbepaling in artikel 3.10, lid 1c van de Wet natuurbescherming zou worden overtreden. In paragraaf 5.4 worden maatregelen en te nemen vervolgstappen aangedragen om negatieve effecten te voorkomen.

Vogels

Voor de aanleg van een dijk direct naast de Cuijksesteegse brug moeten mogelijk de wilgen op de oever van het verbindingskanaal van de Mookerplas wijken, die als roestplaats voor ransuilen dienen. Indien de wilgen behouden blijven kan verstoring optreden op deze roestplaatsen tijdens de uitvoer van de dijkversterking maatregelen. Het potentiële roofvogel- of uilennest (geschikt voor o.a. buizerd, sperwer, ransuil) ter hoogte van de Cuijksesteeg wordt mogelijk verwijderd, indien hier bomen moeten worden gekapt omwille van de dijkversterking. Het nest is gesitueerd in een bosschage direct naast de weg. Verder levert de dijkversterking langs de Cuijksesteeg mogelijk verstoring op voor broedende roofvogels of uilen die het nest gebruiken als tijdens het broedseizoen wordt gewerkt. Verder resulteert de dijkaanleg mogelijk in verstoring van huismus, gierzwaluw en boerenzwaluw die hun territorium en nesten op 1 van de erven hebben binnen het zoekgebied. Als laatste is er dan een kans dat groundbroeders waaronder tureluur en graspieper worden verstoord, verwond of gedood tijdens de aanlegwerkzaamheden. Om negatieve effecten te voorkomen zijn maatregelen beschreven in paragraaf 5.4.

Vleermuizen

Indien de aanleg van de dijkversterking resulteert in de kap van de lindes aan de N271 worden mogelijk verblijfplaatsen vernietigd. Verder worden mogelijke vaste vliegroutes en foerageergebied tijdelijk verstoord indien tijdens de avond- en nachtperiode met bouwverlichting wordt gewerkt. De beplanting aan de Cuijksesteeg en aan de N271 wordt mogelijk door vleermuizen gebruikt als vaste vliegroute. Indien een nieuwe dijk aan de Cuijksesteeg wordt aangelegd zijn negatieve effecten niet uit te sluiten op vaste vliegroutes en/of essentieel foerageergebied.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het zoekgebied zijn geen beververblijven (burcht, oeverhol) of dassenverblijven (burcht, pijp) aangetroffen. Het gebied wordt waarschijnlijk enkel als foerageergebied gebruikt door deze soorten. De dijkversterking betreft een tijdelijke ingreep, waarbij een beperkt deel van het zoekgebied verhoogd gaat worden. Negatieve effecten worden dan ook niet verwacht vanwege de ingreep. Verder zijn geen nesten van de eekhoorn aangetroffen, maar het is niet uitgesloten dat één van de erven in het noordelijk gebiedsdeelte beschikt over een nest. Het was namelijk niet mogelijk alle erven intensief op deze verblijfplaatsen te onderzoeken.

Amfibieën, Reptielen & Vissen

Enkel de depressie aan de zuidoostkant van het zoekgebied is geschikt voortplantingsgebied voor amfibieën. Dit gebied blijft echter onaangeroerd. Verder is een groot gedeelte van het gebied erg open en biedt in de winter geen schuilgelegenheid aan overwinterende amfibieën. Hiermee zijn negatieve effecten op deze dieren niet te verwachten.

Reptielen en vissen worden in het zoekgebied niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat door het open karakter van het landschap.

Ongewervelden

Ongewervelden worden in het zoekgebied niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat door de gebiedsopenheid en het agrarisch karakter.

5.4 Maatregelenanalyse

Vaatplanten

Bij groeiplaatsen binnen het zoekgebied dienen de aanlegwerkzaamheden vervolgens zorgvuldig uitgevoerd te worden, zodat mogelijke groeiplaatsen van deze soort ontzien worden. Om duidelijk te krijgen of er groeiplaatsen van de grote leeuwenklauw aanwezig zijn binnen de werkruimte van een dijkversterking, is aanvullend onderzoek nodig in de periode mei t/m juli 2021. Hiermee is een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Vogels

De vernietiging van de roestplaats van de ransuilen kan worden voorkomen door de wilgen op de oever van het verbindingskanaal van de Mookerplas te behouden. Verder kan verstoring van deze roestplaats worden voorkomen door hier buiten de roesttijd te werken (medio september t/m medio maart). Het weghalen van het potentiële roofvogelnest naast de Cuijksesteeg is te voorkomen, door deze nestboom te behouden. Verstoring van dit nest is te voorkomen door buiten de broedperiode van roofvogel- en uilensoorten te werken (medio maart t/m medio september). Andere soorten waaronder huismussen, verschillende zwaluwsoorten en groundbroeders worden eveneens ontzien door buiten het broedseizoen te werken.

Met het opvolgen van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat negatieve effecten optreden op lokaal voorkomende vogelsoorten. Indien toch tijdens de roestperiode van de ransuil of het broedseizoen moet worden gewerkt, zal nader onderzoek naar bovengenoemde soorten en hun functies moeten worden uitgevoerd, omdat negatieve effecten niet van te voren zijn uit te sluiten. De bovengenoemde nestplaats kan worden onderzocht tijdens de broedperiode van bovengenoemde soorten (februari – augustus). De roestplaats met omliggende omgeving kan vanaf het najaar worden geïnventariseerd.

Vleermuizen

Negatieve effecten zijn uitgesloten op deze soortengroep, als geen van de bomen aan de Cuijksesteeg wordt verwijderd en geen bouwverlichting wordt gebruikt. Indien toch bomen worden gekapt aan bovenstaande weg of bouwverlichting dient te worden ingezet, is de uitvoer van nader vleermuizenonderzoek noodzakelijk.

6 Zoekgebied 2

6.1 Gebiedsomschrijving

Zoekgebied 2 ligt tussen Middelaar en Milsbeek. Het gebied heeft een totale oppervlakte van 22 hectare en bestaat voor circa 40% uit bos en natuurgebied, 50% akkerland en meerdere erven. De omgeving is rijk aan verschillende biotopen, door het kleinschalig cultuurlandschap. Het gebied bestaat grotendeels uit bos, bosschages, deels uit ruigte met extensief grasland en deels uit akkerland. De randen van de bestaande akkers bevatten houtwallen, struwelen en singels. Daarnaast is er langs de Bloemenstraat sprake van een bomenrij met deels oudere eiken en lindes. De erven bestaan deels uit loofbomen en naaldbomen.

In paragraaf 6.2 zijn de resultaten van de bureau studie en het veldbezoek opgedeeld in verschillende soortengroepen. Er is een inschatting gemaakt van de (mogelijk) aanwezige beschermde natuurwaarden die in en/of in de directe nabijheid van het zoekgebied zijn te vinden. In bijlage 4 zijn kaarten opgenomen van alle NDFP-waarnemingen omtrent beschermde soorten. In bijlage 5 is een natuurwaardenkaart opgenomen, waarin vlakken zijn te vinden met een lage, gemiddelde en hoge natuurwaarde binnen het zoekgebied. In paragraaf 6.3 is een beschrijving van mogelijke effecten gegeven van dijkversterkingswerkzaamheden op aanwezige beschermde soorten. In paragraaf 6.4 is een maatregelenanalyse gedaan om mogelijke (negatieve) effecten weg te nemen op aanwezige beschermde soorten.

6.2 Resultaten

Vaatplanten

NDFP

Een groot gedeelte van het noordelijk zoekgebied, bevat waarnemingen van de beschermde soort grote leeuwenklauw. De waarnemingen zijn van 2019 en betreffen een onbekend aantal individuen. Dit duidt erop dat hier vaste groeiplaatsen van deze soort aanwezig zijn. Verder komt de soort mogelijk voor aan de randen van de akkers tussen de Bossebrugweg en de Heikantseweg en in het akkergebied tussen de Pastoordijk en het zoekgebied. Andere beschermde soorten zijn niet bekend voor het zoekgebied.

Veldwerk

Tijdens het veldwerk is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten. Het westelijk zoekgebied is behalve voor de grote leeuwenklauw ook geschikt als groeiplaats voor het beschermde en het bedreigde akkerdoornzaad. Dit is een soort die groeit op bodems met zonnige, warme, open plaatsen op vochtige voedselrijke en kalkrijke kleigrond. Groeilocaties betreffen onder andere graanakkers, waterkanten en rivierdijken.

Vogels

NDFP

Binnen en direct nabij het zoekgebied zijn vele waarnemingen bekend van soorten met een jaarrond beschermd nest. Deze betreffen onder andere boomvalk, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiszwaluw, roek, steenuil, torenvalk, wespendif. Enkel van de huismus is een territorium vastgesteld ten zuiden van het zoekgebied.

Ook zijn er meerdere soorten waargenomen, waarvan getoetst moet worden binnen de provincie Limburg dat voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft. Dit zijn onder andere buizerd, grutto, ijsvogel, kramsvogel, sperwer, spotvogel, wulp, visdief en zomertortel. Binnen het zoekgebied zijn geen soorten met een territorium

of nest waargenomen. Aan de zuidzijde in de uiterwaarden van de Maas zijn baltsende soorten gehoord waaronder sperwer, wulp en zomertortel.

Veldwerk

Door de hoge verscheidenheid aan biotopen is het gebied erg rijk aan meerdere vogelsoorten. Er zijn qua jaarrond beschermde vogelsoorten huismussen waargenomen op de erven binnen het zoekgebied. Verder is een torenvalk paartje gezien. Op een erf bevindt zich een oude ruwe berk die als nestplaats door de bosuil wordt gebruikt. In het grote bosgebied aan de oostzijde van het zoekgebied en ten noorden van de Bloemenstraat bevindt zich een mogelijk buizerd- of haviksnest in de kroon van een grove den. Op een erf is een schuur met een kerkuilenkast en er is een boomgaard met een steenuilenkast. Andere jaarrond beschermde nesten zijn niet waargenomen.

Behalve bovengenoemde soorten zijn verder ten tijde van het veldwerk ekster, gaai, koolmees, kraai, roodborst, winterkoning en zanglijster waargenomen. Als laatste zijn er in de bosgebieden een groot aantal holtes aangetroffen van enerzijds de grote bonte specht en anderzijds de groene specht.

Vleermuizen

NDFF

Binnen en nabij het zoekgebied zijn geen NDFF-waarnemingen van vleermuissoorten bekend. Op korte afstand van het zoekgebied zijn op de St. Jansberg meerdere zeldzame soorten zoals de baardvleermuis, bosvleermuis en Brandt's vleermuis en franjestaart aangetroffen (*Korsten E. & Regelink J.R., 2010; Limpens H. et al., 1997*).

Veldwerk

De bossen van het zoekgebied zijn bijzonder geschikt als leefgebied voor vleermuizen. In zowel het bos ten noorden van de Bloemenstraat als het bos ten noorden van de Bossebrugweg zijn veel spechtengaten aangetroffen. Daarnaast bevat met name het bos ten noorden van de Bloemenstraat veel staand dood hout, waarvan sommige stammen >20 spechtenholen hebben. De verwachting is dat deze bosgebieden daarom erg geschikt zijn als verblijfplaats voor meerdere boombewonende vleermuissoorten. Mogelijk dat deze soorten ook gebruik maken van het zoekgebied.

Grondgebonden zoogdieren

NDFF

In en direct nabij het zoekgebied zijn de beschermde soorten bever, das en eekhoorn gezien. De bever is met name waargenomen in de uiterwaarden van de Maas ten zuiden van het zoekgebied. Het zoekgebied zelf is ongeschikt voor deze soort. De das en eekhoorn zijn in tegenstelling tot de bever wel binnen het zoekgebied aangetroffen. Andere soorten die zijn aangetroffen betreffen bosmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, veldmuis en vos.

Veldwerk

Tijdens het veldwerk is een grote oude dassenburcht in het uiterste noordwesten van het zoekgebied gevonden, ten noorden van de Bossebrugweg. Dit is een oude burcht met circa 10-20 pijpen zich uitstrekkend over een gebied van 80 meter, die waarschijnlijk door een grote dassenfamilie wordt gebruikt. Verder bevindt zich in de kleine bosschage tussen de Bossebrugweg en Bloemenstraat (midden zoekgebied) een dassenpijp. Er zijn meerdere eekhoornnesten aangetroffen in zowel het bos ten noorden van de Bossebrugweg als het grote bosgebied ten noorden van de Bloemenstraat. De schuren op een erf zijn erg geschikt als verblijfplaats voor steenmarter.

Ook zijn meerdere holen van bosmuis, konijn en vos aangetroffen. In één van de houtwallen is een hol aangetroffen dat mogelijk wordt gebruikt door een kleine marterachtige.

Amfibieën, Reptielen & Vissen

NDFF

In en nabij het zoekgebied zijn geen waarnemingen bekend van streng beschermde amfibieën. Er zijn wel vrijgestelde amfibieën aangetroffen zoals bastaardkikker, bruine kikker, en gewone pad. Binnen het zoekgebied zijn geen waarnemingen van reptielen beschikbaar. Op 500 meter afstand ten oosten van het zoekgebied is een hazelworm vastgesteld. Beschermde vissen zijn niet waargenomen.

Veldwerk

Er loopt ten dele een meanderende beek door het zoekgebied. Aan de noordoostzijde van het zoekgebied ligt een weiland met een depressie, die vroeger een ven was. Momenteel staan beide wateren droog. Omwonenden hebben aangegeven dat in de beek en het vroegere ven wel amfibieën aanwezig zijn wanneer ze water bevatten. De bosgebieden doen verder mogelijk dienst als overwinteringsplaats voor amfibieën. Dit duidt erop dat het gebied met de verschillende wateren erg geschikt is als voortplantingslocatie. Verder is het gebied vanwege de afwisseling van bos, naar struweel en ruigte geschikt als overwinteringsplek voor meerdere algemene amfibieënsoorten. De bosschages grenzend aan het zoekgebied kunnen als overwinteringsplaats fungeren.

In het gebied zijn geen reptielen aangetroffen. Het zoekgebied is wel geschikt voor hazelworm, die in de omgeving is aangetroffen. Het voorkeurshabitat betreft vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden waaronder bossen, bosranden, houtwallen en struwelen, waar het gebied over beschikt.

Verder zijn geen beschermde vissoorten in of nabij het gebied gezien. De beek en aanwezige wateren zijn met name geschikt voor algemene niet-beschermde vissoorten.

Ongewervelden

NDFF

Binnen het zoekgebied en in de grotere omgeving van het zoekgebied zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde insecten. Wel is de Rode lijst-soort het oranje zandooie bekend van binnen het zoekgebied. Direct buiten het zoekgebied is daarnaast de Rode lijst-soort het bruin blauwtje waargenomen.

Veldwerk

Door de kruidenrijke vegetaties langs de beek en houtwallen, struwelen en singels is het zoekgebied en directe omgeving erg geschikt als leefgebied voor bedreigde en algemene soorten.

6.3 Mogelijke effecten

Vaatplanten

Door de aanleg van een waterkering is het mogelijk dat groeiplaatsen van de beschermde grote leeuwenklauw aan de noordzijde verdwijnen. Dit geldt eveneens voor de beschermde en het bedreigde akkerdoornzaad, die mogelijk op (graan)akkers, waterkanten en rivierdijken binnen het zoekgebied voorkomt. Door de ontwikkeling zal de toplaag van de bodem waarschijnlijk worden afgegraven binnen het zoekgebied en indien deze toplaag wordt afgevoerd verdwijnt de zaadbank van bovengenoemde soorten uit het gebied. Hiermee worden deze soorten dan negatief beïnvloed, waarmee verbodsbepaling 3.10, lid 1c van de Wet natuurbescherming zou worden overtreden. In paragraaf 5.4 worden maatregelen en te nemen vervolgstappen aangedragen om negatieve effecten te voorkomen.

Vogels

Aanleg van een dijklichaam kan gepaard gaan met het rooien van bomen en struikgewas. Er zijn jaarrond beschermde nesten in het gebied aanwezig. Mogelijk moeten ook verscheidene bomen wijken die actief in gebruik zijn als nestholte door de grote bonte specht en groene specht. Aanleg van een dijklichaam binnen het broedseizoen kan leiden tot verstoring van meerdere soorten. Ook is er een kans dat grondbroeders waaronder grutto en wulp worden verstoord tijdens de aanlegwerkzaamheden. Om negatieve effecten te voorkomen zijn maatregelen beschreven in paragraaf 6.4.

Vleermuizen

Indien de aanleg van de dijkversterking door de bossen/boschages van het zoekgebied wordt aangelegd zullen meerdere bomen moeten wijken. Dit betekent ook dat meerdere bomen en staand dood hout gekapt zullen moeten worden, die bijzonder geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats. Hiermee zullen mogelijk voor meerdere vleermuissoorten verblijfplaatsen vervallen, waardoor de lokale populatie van deze zwaar beschermde soorten wordt aangetast. Verder worden mogelijke vaste vliegroutes en foerageergebied tijdelijk verstoord indien tijdens de avond- en nachtperiode met bouwverlichting wordt gewerkt.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het zoekgebied is een grote burcht van de das in het noordwestelijk gedeelte aangetroffen, die mogelijk aangetast of verstoord wordt indien hier de dijkversterking plaatsvindt. Door de graafwerkzaamheden op korte afstand van de burcht plaats te laten vinden stort mogelijk een deel van de burcht in, waardoor de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Bovendien wordt de dassenfamilie mogelijk zwaar verstoord, indien tijdens de voortplantingsperiode (voorjaar) wordt gewerkt aan de dijkversterking.

In de bossen zijn meerdere eekhoornnesten in de daar aanwezige bomen, die waarschijnlijk zullen verdwijnen als hier een bosstrook moet worden gerooid. Negatieve effecten op deze soort zijn dan niet uit te sluiten. Vooral niet als tijdens de voortplantingsperiode wordt gewerkt.

In paragraaf 6.4 worden maatregelen en vervolgstappen behandeld om negatieve effecten te voorkomen op bovengenoemde soorten.

Amfibieën, Reptielen & Vissen

De droogstaande beek in het noordwesten van het zoekgebied en het vroegere ven (noordoosten) zouden geschikt voortplantingsgebied voor amfibieën kunnen zijn als deze water bevatten. Het bosgebied biedt mogelijk een overwinteringsplek voor (algemene) amfibieën. Voor deze dieren geldt alleen de zorgplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De hazelworm komt mogelijk voor in de bossen, bosranden en/of de houtwallen van het zoekgebied. Door de dijkversterking is het mogelijk dat verblijfplaatsen van deze dieren worden aangetast en/of dat de dieren worden gedood. Op deze soort en het voorkomen van negatieve effecten wordt in hoofdstuk 6.3 verder ingegaan.

Beschermde vissen worden in het zoekgebied niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikte wateren.

Ongewervelden

Beschermde ongewervelden worden in het zoekgebied niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat. De beschermde beekrombout die op grotere afstand voorkomt, heeft een voorkeur voor grote beken en kleine rivieren, die het zoekgebied niet heeft. De grote weerschijnvlinder en het vliegend hert komen verder in grote vochtige aaneengesloten bossen voor. De bosgebieden binnen het zoekgebied zijn te klein om geschikt habitat voor deze soorten te zijn. Wel is het zoekgebied met zijn meanderende beek, ruigtes, extensief grasland en houtwallen/struwelen erg geschikt voor veel soorten ongewervelden van de Rode Lijst.

6.4 Maatregelenanalyse

Vaatplanten

Om duidelijk te krijgen of er groeiplaatsen van de grote leeuwenklauw of akkerdoornzaad aanwezig zijn, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden in de periode mei t/m augustus. Bij groeiplaatsen binnen het zoekgebied zullen de aanlegwerkzaamheden vervolgens zorgvuldig uitgevoerd moeten worden, zodat mogelijke groeiplaatsen van deze soort behouden blijven. Deze vervolgstappen gelden met name voor het noordelijk gedeelte van het zoekgebied.

Vogels

Het verwijderen van de mogelijke buizerd- of haviksnestplaats kan worden voorkomen door deze boom te ontzien. Verder dient verstoring van deze plek te worden voorkomen door hier buiten de broedtijd te werken (februari – september 2021). Nader onderzoek is nodig, wanneer bovenstaande maatregelen niet genomen kunnen worden. De bovengenoemde nestplaats kan onderzocht tijdens de broedperiode van bovengenoemde soorten (maart – augustus). Andere soorten waaronder de huismus, verschillende zwaluwsoorten en grondbroeders worden eveneens ontzien door buiten het broedseizoen te werken.

Vleermuizen

De beste manier om de mogelijke verblijfplaatsen binnen de bossen/boschages van het zoekgebied te ontzien, is door de dijkversterking buiten deze biotopen te realiseren. Hiermee wordt de kap van meerdere potentiële verblijfplaatsen voorkomen. Indien de dijkversterking toch via de bossen van het zoekgebied aangebracht moet worden, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden om te achterhalen of de verscheidene bomen/staand dood hout door vleermuizen worden benut als verblijfplaats. Tevens moet worden bekeken hoe vleermuizen het bosgebied zelf benutten gelet op essentieel foerageergebied en vaste vliegroutes. Dit onderzoek zal dan moeten plaatsvinden van mei t/m september. Vervolgens dient in het najaar bepaald te worden welke mitigerende en compenserende maatregelen genomen moeten worden om een ontheffing te verkrijgen van de provincie Limburg.

Grondgebonden zoogdieren

De grote dassenburcht in het noordwestelijk deel van het zoekgebied dient ontzien te worden. Door de aanleg van een dijklichaam op een afstand van >50 meter van de dassenburcht aan te leggen worden negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen. Binnen deze afstand dienen de werkzaamheden buiten de voortplantingsperiode van de das plaats te vinden (december t/m juni) en alleen tussen zonsondergang en zonsopgang.

Om negatieve effecten op de nestplaatsen van eekhoorns te voorkomen dient buiten de gevoelige periode te worden gewerkt (februari t/m april en juli t/m november). Indien buiten deze periodes wordt gewerkt is eveneens geen ontheffing Wet natuurbescherming benodigd van de provincie Limburg.

Amfibieën en Reptielen

Indien binnen de bossen/boschages wordt gewerkt, wordt aangeraden de werkzaamheden in het najaar te laten plaatsvinden. Hiermee wordt het doden van overwinterende amfibieën voorkomen, waarmee aan de zorgplicht van artikel 2.1 Wet natuurbescherming wordt voldaan. De boschages grenzend aan het zoekgebied kunnen namelijk als overwinteringsplaats fungeren.

Aangezien de (kap)werkzaamheden binnen de bestaande boschages niet zijn te voorkomen en binnen een groot werkgebied dijkversterking wordt toegepast, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden om te achterhalen of de hazelworm in het gebied voorkomt.

7 Zoekgebied 3

7.1 Gebiedsomschrijving

Zoekgebied 3 ligt ten zuidoosten van Milsbeek. Het gebied heeft een totale oppervlakte van 42 hectare en bestaat grotendeels uit percelen met een natuurfunctie, dat over de gehele zuidzijde en aan de oostkant van het zoekgebied is gelegen. Verder bevat het gebied enkele landbouwpercelen, een camping en meerdere woonerven. Het zoekgebied bevat een rijke variatie aan biotopen, die grotendeels biotopen van uiterwaardengebied betreffen. Er komt in het uiterwaardengebied oevervegetatie voor met verscheidene wilgensoorten, winterfoerageergebieden voor onder andere verscheidene eenden- en ganzensoorten, struweelhagen bestaande uit eenstijlige meidoorn/rozenstruiken en ruigtes met kruidenrijk grasland. De erven bestaan uit haagbeukhagen, bosschages en deels bos.

In paragraaf 7.2 zijn de resultaten van de bureau studie en het veldbezoek opgedeeld in verschillende soortengroepen. Er is een inschatting gemaakt van de (mogelijk) aanwezige beschermde natuurwaarden die in en/of in de directe nabijheid van het zoekgebied zijn te vinden. In bijlage 6 zijn kaarten opgenomen van alle NDFF-waarnemingen omtrent beschermde soorten. In bijlage 7 is een natuurwaardenkaart opgenomen, waarin vlakken zijn te vinden met een lage, gemiddelde en hoge natuurwaarde binnen het zoekgebied. In paragraaf 7.3 zijn mogelijke effecten aangegeven die als gevolg van dijkversterkingswerkzaamheden kunnen optreden. In paragraaf 7.4 wordt een maatregelenanalyse gepresenteerd om mogelijke (negatieve) effecten op aanwezige beschermde soorten te voorkomen.

7.2 Resultaten

Vaatplanten

NDFF

Er zijn meerdere waarnemingen gedaan van de beschermde grote leeuwenklauw, waar aantallen tot 25 zijn vastgesteld. Dit betreft allereerst een groeiplaats in het noordwestelijk gedeelte van het zoekgebied, direct naast de oude Gennepvesting. En in het overstromingsgebied in het centrum van het zoekgebied, tussen de Niers en de Bloemenstraat is een tweede groeiplaats van deze soort waargenomen. Het aantal individuele planten is niet bekend.

Veldwerk

Tijdens het veldwerk is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten. De natuurgronden van het overstromingsgebied zijn als habitat geschikt voor de beschermde grote leeuwenklauw. Dit betekent dat deze soort mogelijk in een ruimer gebied voorkomt dan tot nog toe is waargenomen.

Vogels

NDFF

Binnen en direct nabij het zoekgebied zijn meerdere soorten gezien, waarvan het nest jaarrond beschermd is. Dit betreffen de soorten: boerenwaluw, boomvalk, gierwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ransuil roek, steenuil en torenvalk. Van de steenuil is een territorium vastgesteld op een erf en in een bosschage tussen de N271 en de Niers in het uiterste zuidoosten van het zoekgebied. Net buiten het zoekgebied zijn aan de zuidwestkant van de Niers meerdere roekennesten aangetroffen.

Ook zijn er meerdere soorten waargenomen, waarvan getoetst moet worden binnen de provincie Limburg dat voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft. Dit zijn onder andere buizerd, ijsvogel, kramsvogel,

oeverwaluw, ringmus, sperwer, visdief en zomertortel. Binnen het zoekgebied zijn geen soorten met een territorium of nest waargenomen. Wel is een baltsende zomertortel in het moerasgebied ten westen van de Niers gezien (net binnen het zoekgebied).

Verder doet het gebied vanwege de aanwezigheid van ruigte mogelijk dienst als broedplaats voor bodembroeders als veldleeuwerik/graspieper, die in de directe omgeving zijn waargenomen.

Veldwerk

Door de hoge verscheidenheid aan biotopen is het gebied erg rijk aan vogelsoorten. Tijdens het veldwerk is een groot scala aan vogelsoorten waargenomen. Er zijn ten tijde van het veldwerk grote gele kwikstaarten gehoord nabij de oude Gennepvesting, die op de oevers van de Niers mogelijk een nestplaats hebben. Verder zijn in de oostelijke berm van de N271 (zuidoostzijde zoekgebied) twee grote nesten aangetroffen die mogelijk als roofvogelhorst dienst doen en waar ten tijde van het veldbezoek ook een overvliegende buizerd is gezien. Verder heeft een groot aantal erven langs de Bloemenstraat een populatie van huismussen, die tijdens het veldwerk zijn gezien of gehoord.

In de wateren van het zoekgebied en in de winterfoerageergebieden is een groot scala aan watervogels aangetroffen, waaronder grauwe gans, wilde eend, kuifeend, tafeleend, meerkoet en grote zilverreiger.

In het ruigtedeel aan de westzijde van het zoekgebied zijn de soorten kneu, zwarte kraai en winterkoning gezien.

Vleermuizen

NDFF

Aan de westzijde van het zoekgebied is de gewone dwergvleermuis waargenomen. Andere soorten of meer waarnemingen van deze soortengroep zijn niet bekend.

Veldwerk

Er zijn meerdere individuele bomen binnen het zoekgebied met geschikte boomholtes, die als verblijf voor vleermuizen kunnen dienen. Ten westen van de vesting bevindt zich een oude knotwilg met een potentiële vleermuisholte. Aan de westzijde van de Niers bevinden zich stobben en oudere Canadese populieren met geschikte holtes. En verder zijn in de bermen van de N271 meerdere bomen in de daar aanwezige bosschages, die geschikte holtes of spleten voor vleermuizen bevatten.

Grondgebonden zoogdieren

NDFF

In en direct nabij het zoekgebied zijn de beschermde soorten bever, das en steenmarter waargenomen. De bever is in de wilgenbossen langs de Niers waargenomen. De das is nabij het Gennepershuis net binnen het zoekgebied gezien. De steenmarter is langs de N271 gezien. Behalve deze soorten is ook de bunzing (Rode Lijst: kwetsbaar) binnen het zoekgebied aangetroffen. Algemene soorten die zijn gezien betreffen egel, konijn, haas en vos.

Veldwerk

Er zijn geen zoogdieren gezien tijdens het veldwerk binnen het zoekgebied. Wel zijn in de oostelijke berm met bosschage van de N271 (zuidoostkant zoekgebied) meerdere dassenburchten en dassenpijpen aangetroffen, die actief worden gebruikt. Verder bevatten beide bermen holen van vossen en mogelijk konijnen. Aan de westzijde van de Niers zijn op meerdere plekken vraatsporen van de bever aangetroffen. Verder is in een bosschage aan de oostkant van de Niers een wissel van een kleine marterachtige vastgesteld.

Amfibieën, Reptielen & Vissen

NDFF

In en nabij het zoekgebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde amfibieën. Er zijn wel vrijgestelde amfibieën aangetroffen zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad. Er zijn geen reptielen gezien de afgelopen jaren binnen het zoekgebied conform de NDFF-data. Beschermde reptielen worden in het zoekgebied ook niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat door de gebiedsopenheid en het agrarisch karakter.

Binnen het beekstelsel van de Niers is de beschermde en bedreigde vissoort beekprik waargenomen, die enkel in een paar beeksystemen van de provincie Limburg voorkomt. Verder zijn de voorheen beschermde rivierprik en bittervoorn in dit beekstelsel aangetroffen.

Veldwerk

Streng beschermde amfibieën worden niet verwacht, vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Ten zuiden van de Gennep-vesting ligt een zijarm van de Niers, die een geschikte habitat voor vrijgestelde amfibieën vormt. Verder zijn er meerdere plekken binnen het winterfoeragegebied (oostkant Niers) en aan de westzijde van de Niers die waarschijnlijk gebruikt worden door amfibieën als voortplantingslocatie. Het zoekgebied bevat weinig plekken voor overwintering. Qua reptielen en beschermde vissen worden geen soorten verwacht, aangezien geschikt habitat afwezig is.

Ongewervelden

NDFF

Binnen het zoekgebied zijn geen beschermde ongewervelden bekend op basis van de NDFF-data. Wel komen Rode-lijst soorten als bruin blauwtje, groot dikkopje voor in dit gebied, die zich onder andere langs de Niers ophouden.

Veldwerk

Beschermde ongewervelden worden niet of slechts beperkt verwacht binnen het zoekgebied gelet op de openheid van het gebied en het ontbreken van geschikte biotopen. Door de kruidrijke vegetaties en struwelen is het zoekgebied en directe omgeving erg geschikt als leefgebied voor veel (Rode lijst) insectensoorten.

7.3 Mogelijke effecten

Vaatplanten

Door de aanleg van een waterkering is er een erg geringe kans dat de westelijke groeiplaats van de beschermde grote leeuwenklauw nabij de Gennep-vesting verdwijnt. Bovendien betreft dit een groeiplaats, die rijk is aan nutriënten, waar met name nitrofiële soorten goed groeien.

De groeiplaats in het centrum van het zoekgebied wordt hoogstwaarschijnlijk wel negatief beïnvloed. Hiermee wordt de populatie van deze soort negatief beïnvloed, waarmee verbodsbepaling 3.10, lid 1c van de Wet natuurbescherming zou worden overtreden. In paragraaf 7.4 worden maatregelen en te nemen vervolgstappen aangedragen om negatieve effecten te voorkomen.

Vogels

Voor de dijkversterking, die door de bosschage van de oostelijke N271 berm is gepland, moeten mogelijk de bomen met de potentiële horsten worden gekapt. Daarnaast treedt mogelijk verstoring op voor broedende roofvogels of uilen die deze nesten gebruiken. Het verwijderen van jaarrond beschermde nesten is altijd verboden en hiervoor dient dan een ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Verstoring kan op deze soortengroep afhankelijk van de impact op populatieniveau een overtreding van de Wet natuurbescherming betekenen.

Indien tijdens het broedseizoen wordt gewerkt langs de Bloemenstraat, resulteert de dijk aanleg mogelijk in broedverstoring op huismussen die hun territorium en nesten op een aantal erven hebben binnen het zoekgebied. Als laatste is er dan een kans dat grondbroeders waaronder veldleeuwerik of graspieper worden verstoord, verwond of gedood tijdens de aanlegwerkzaamheden. Het doden, verwonden of storen van broedvogels is te allen tijde verboden en hiervoor kan geen ontheffing worden verkregen. Om negatieve effecten te voorkomen en geen ontheffing Wet natuurbescherming te hoeven aanvragen zijn maatregelen beschreven in paragraaf 7.4.

Vleermuizen

Er zijn bomen aangetroffen die beschikken over holtes die potentie hebben als vleermuisverblijf. Verder vormen bosschages mogelijk vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden. Mogelijke worden vaste vliegroutes en foerageergebied tijdelijk verstoord indien tijdens de avond- en nachtperiode met bouwverlichting wordt gewerkt. Wanneer geen van de bomen in het gebied worden verwijderd en geen bouwverlichting wordt gebruikt zijn negatieve effecten uitgesloten op deze soortengroep. Voor het geval dat bovenstaande niet is te voorkomen zijn er mitigerende maatregelen in paragraaf 7.4 opgenomen.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het zoekgebied zijn meerdere dassenverblijven (burcht, pijp) aangetroffen. De dijkversterking vindt plaats ter plaatse van de bosschage waar deze dassenverblijven zijn gelegen. Hierdoor worden de dassenverblijven mogelijk vernietigd, indien direct of op korte afstand graafwerkzaamheden plaatsvinden. Bij grotere afstanden tot de dassenverblijven is er een risico op verstoring als tijdens de gevoelige periodes van de das wordt gewerkt. Verder zijn er holen aanwezig van onder andere vos en mogelijk konijnen in de bosschages van het zoekgebied. Deze kunnen ook vernietigd worden door de graafwerkzaamheden. Vossen en konijnen zijn vrijgesteld van toetsing voor ruimtelijke ontwikkelingen. Wel dient voor deze soorten aan de zorgplicht voldaan te worden.

Amfibieën, Reptielen & Vissen

Er zijn een aantal wateren in het zoekgebied aanwezig. De verwachting is dat de dijkversterking op een ruime afstand van deze wateren wordt gerealiseerd. Verder is een groot gedeelte van het gebied erg open en biedt in de winter beperkt schuilgelegenheid aan overwinterende amfibieën. Hiermee zijn negatieve effecten niet of slechts minimaal te verwachten op deze dieren.

Negatieve effecten op reptielen zijn uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Indien de bestaande oevers en het beekstelsel van de Niers door de werkzaamheden tijdens de aanlegfase en tijdens de permanente situatie worden gewijzigd, resulteert dit mogelijk in negatieve gevolgen voor de beekprikpopulatie. Deze soort kan zich namelijk in de huidige situatie al marginaal handhaven. De werkzaamheden zullen naar verwachting niet leiden tot het lokaal uitsterven van deze populatie, maar mogelijk wel afnemen in aantallen. Om echter negatieve effecten te voorkomen wordt geadviseerd om daar waar direct in de oeverzone van de Niers wordt gewerkt, de maatregelen uit paragraaf 7.4 op te volgen.

Ongewervelden

Beschermde ongewervelden worden in het zoekgebied niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat door het open karakter van het landschap. Het zoekgebied wordt waarschijnlijk wel door veel ongewervelden gebruikt, maar de ingreep heeft slechts een beperkte invloed op dit leefgebied, doordat akkerranden of bloemgrasland mogelijk worden vergraven tijdens de voorjaars en/of zomerperiode. Negatieve effecten worden voor deze soortengroep daarom niet verwacht.

7.4 Maatregelenanalyse

Vaatplanten

Om duidelijk te krijgen over de oostelijke groeiplaats van de grote leeuwenklauw, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden in de periode mei t/m juli. Bij groeiplaatsen die vallen binnen de invloedssfeer van maatregelen, dienen de aanlegwerkzaamheden zorgvuldig uitgevoerd te worden, zodat mogelijke groeiplaatsen van deze soort ontzien worden. Hiermee is een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Vogels

De vernietiging van de mogelijke horsten kan worden voorkomen door deze bomen in de bosschage in de oostelijke N271 berm te ontzien, wanneer de dijkversterking hier wordt aangelegd. Verder dient verstoring van deze plek te worden voorkomen door hier buiten de broedtijd te werken (februari – september). Indien beide voorwaarden niet aangehouden kunnen worden, dient nader onderzoek uit te sluiten of deze nesten wordt worden gebruikt door roofvogels als buizerd en havik. De bovengenoemde nestplaatsen kunnen worden onderzocht tijdens de broedperiode van bovengenoemde soorten (maart – augustus). Verder dient binnen de rest van het zoekgebied buiten de broedperiode te worden gewerkt, indien vogels als de huismus of grondbroeders waaronder veldleeuwerik en graspieper, en watervogels als fuut, wilde eend en ganzen op korte afstand aan het broeden zijn. Indien de werkzaamheden in de winterperiode worden uitgevoerd dient rekening te worden gehouden met de vogels die gebruik maken van de winterfoerageerlocaties. Een langdurige verstoring van de overwinterende vogels kan op populatieniveau negatief uitpakken. Daarom kan op deze locaties het beste in het najaar worden gewerkt gedurende een kortdurende periode.

Grondgebonden zoogdieren

Er wordt aangeraden om de dassenburchten en -pijpen in de bosschage van de oostelijke N271 berm te ontzien. Een andere optie is om de variant bovenin de berm van de N271 door te leggen tot aan de locatie waar de bosschage ophoudt tussen de N271 en het Niersdal. Werkzaamheden op een afstand van >50 meter van de dassenburchten zal de verstoring minimaal houden. Daarnaast wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten de voortplantingsperiode van de das plaats te laten vinden (december t/m juni) en alleen tussen zonsondergang en zonsopgang uit te voeren. Nader onderzoek behoort te worden uitgevoerd, indien bovenstaande maatregelen niet mogelijk zijn.

Indien binnen de bosschages van de N271 bermen wordt gewerkt, wordt aangeraden de werkzaamheden buiten de voortplantingsperiode van vossen en konijnen (januari t/m juli) te laten plaatsvinden. Hiermee wordt het doden of verwonden van (jonge) vossen en konijnen voorkomen, waarmee aan de zorgplicht van artikel 2.1 Wet natuurbescherming wordt voldaan. De bosschages kunnen tevens als overwinteringsplaats fungeren.

Amfibieën en vissen

Indien binnen de bossen/bosschages wordt gewerkt, wordt aangeraden de werkzaamheden buiten de winterperiode te laten plaatsvinden. Hiermee wordt het doden van overwinterende amfibieën voorkomen, waarmee aan de zorgplicht van artikel 2.1 Wet natuurbescherming wordt voldaan. De bosschages grenzend aan het zoekgebied kunnen namelijk als overwinteringsplaats fungeren.

Indien in de oeverzone van de Niers paaiplaatsen van de beekprik voorkomen kunnen werkzaamheden op korte afstand van de oeverzone de eventuele paaiplaatsen van de beekprik mogelijk beschadigen. Verder kunnen deze dieren tijdens het paaien worden verstoord door de werkzaamheden. Voor zover de dijkversterking binnen de oeverzone gepland is wordt aangeraden deze meer naar het noorden plaats te laten vinden nabij de

Bloemenstraat. Indien dit niet is te realiseren en de oever(zone) dient te worden aangepast, zal eerst aanvullend onderzoek naar het voorkomen van de beekprik uitgevoerd moeten worden.

8 Zoekgebied 4

8.1 Gebiedsomschrijving

Zoekgebied 4 ligt direct ten zuiden van Ven Zelderheide. Het gebied heeft een totale oppervlakte van 201 hectare en bestaat uit voornamelijk akkerland, natuurgebied en woonerven. Het gebied aan de west- en oostzijde is aangewezen als Goudgroene natuurzone en betreft de oevers van de Niers. Direct aan de zuidzijde van het zoekgebied ligt het aangewezen Natura 2000-gebied Zeldersche Driessen dat hoofdzakelijk bestaat uit bos. Het zoekgebied is voor het grootste deel arm aan biotopen en bevat een groot gebied met open akkerland. Aan met name de randen van het gebied bestaat de vegetatie uit een rijkere variatie aan biotopen waaronder zachthoutoibos met meerdere wilgensoorten, aanplant van Canadese populieren, ruigte, extensief grasland en houtwallen/struwelen. De grotere woonerven bevatten verder vooral bosschages en bomenrijen. Natura 2000-gebied Zeldersche Driessen bestaat uit aaneengesloten bos van wintereik, beuk en andere soorten.

In paragraaf 8.2 zijn de resultaten van de bureau studie en het veldbezoek opgedeeld in verschillende soortengroepen. Er is een inschatting gemaakt van de (mogelijk) aanwezige beschermde natuurwaarden die in en/of in de directe nabijheid van het zoekgebied zijn te vinden. In bijlage 8 zijn kaarten opgenomen van alle NDFF-waarnemingen omtrent beschermde soorten. In bijlage 9 is een natuurwaardenkaart opgenomen, waarin vlakken zijn te vinden met een lage, gemiddelde en hoge natuurwaarde binnen het zoekgebied. In paragraaf 8.3 is een inschatting gemaakt van de eventuele effecten van dijkversterkingswerkzaamheden op aanwezige beschermde soorten. In paragraaf 8.4 is een maatregelenanalyse gedaan om te mogelijke (negatieve) effecten weg te nemen op aanwezige beschermde soorten.

8.2 Resultaten

Vaatplanten

NDFF

Er zijn geen beschermde vaatplanten bekend van het zoekgebied en de directe omgeving. De dichtstbijzijnde groeiplaatsen die opgemerkt zijn, liggen op circa 800 meter afstand ten westen van het zoekgebied. Wel zijn er meerdere soorten van de Rode Lijst in en nabij het zoekgebied gezien waaronder rapunzelklokje en zachte hennep.

Veldwerk

Tijdens het veldwerk is een biotoopbeoordeling gedaan en gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten. Gelet op de vorengenoemde biotopen worden beschermde soorten niet verwacht binnen het zoekgebied waar de dijkversterking komt te liggen.

Vogels

NDFF

Binnen en direct nabij het gebied zijn soorten gezien, waarvan het nest jaarrond beschermd is. Dit betreffen de soorten: boerenzwaluw, bosuil, huismus, huiszwaluw, havik, roek, steenuil, torenvalk en wespandief. In het noorden van het gebied zijn meerdere woonerven met baltsende huismussen vastgesteld, wat duidt op een territorium. Aan de zuidzijde van het zoekgebied ligt het terrein van DSV waar een grote populatie van huismussen met territorium is waargenomen, en territoria van boerenzwaluw en bosuil zijn vastgesteld. Verder is er een bezet nest van torenvalk in één van de DSV gebouwen gezien. In het Natura 2000-gebied zijn baltsende haviken waargenomen.

Verder zijn buizerd, ijsvogel, kramsvogel, oeverzwaluw, ringmus, sperwer en spotvogel in en nabij het zoekgebied aanwezig, waarvan het nest in de provincie Limburg enkel jaarrond beschermd is als niet voldoende alternatief leefgebied in de omgeving voor handen is. Enkel op het DSV-terrein aan de zuidkant van het gebied zijn soorten met territorium of baltsende individuen waargenomen. Dit zijn buizerd, ringmus en spotvogel. In het Natura 2000-gebied zijn dit buizerd en spotvogel.

Ook komen grondbroeders verspreid in het gebied voor zoals veldleeuwerik en graspieper.

Veldwerk

Het centrum van het zoekgebied herbergt slechts een gering aantal vogelsoorten, vanwege de akkers. Aan de randen, op de oevers van de Niers, is een hoge verscheidenheid aan biotopen aanwezig en daarmee zijn meerdere vogelsoorten te verwachten. Dit geldt eveneens voor de zuidzijde van het zoekgebied op een terrein en het Natura 2000-gebied. Tijdens het veldwerk is een groot scala aan vogelsoorten waargenomen. Er zijn ten tijde van het veldwerk op het terrein aan de zuidzijde van het zoekgebied en ook op enkele boerenerven huismussen waargenomen. Verder zijn overvliegende en jagende torenvalken en mogelijk een rode wouw gezien.

Binnen het zoekgebied zijn meerdere nesten aangetroffen van vogels met jaarrond beschermde nesten. In een schuur hangt een actief gebruikte kerkuilenkast. Verder bevindt zich binnen dit terrein direct langs de Niers een ooievaarsnestpaal, die momenteel niet actief in gebruik lijkt te zijn. Aan de Kleefseweg bevindt zich een schuur, waar aan de achterzijde een kerkuilenkast actief in gebruik is. Binnen het woonperceel van de Kleefseweg is een steenuilenkast geplaatst die niet actief in gebruik is momenteel. Verder staat een ooievaarspaal in het zoekgebied, die op grond van observaties en gesprekken met omwonenden al jaren niet actief wordt gebruikt. Ten noordoosten van Biesterveld bevindt zich een actief gebruikte steenuilennestkast. En als laatste bevinden zich op het terrein aan de zuidkant van het zoekgebied, meerdere steenuilenkasten en kasten voor torenvalken, die gelet op de NDFF-waarnemingen grotendeels actief worden gebruikt.

Ook zijn er meerdere soorten waargenomen, waarvan getoetst moet worden binnen de provincie Limburg dat voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft. Op meerdere plekken zijn foeragerende buizerds gezien (op een akker en overvliegend). In een naaldbomenbosschage in de achtertuin van Heidestraat 5 bevindt zich een sperwernest. Verder zijn op de oevers aan de oostkant van het zoekgebied omgevallen populieren, waarvan de wortelkruit openingen bevat die als nestplaats voor ijsvogel kunnen dienen.

Andere soortwaarnemingen betreffen koolmees, pimpelmees, kraai, houtduif en langs de Niers watervogels als knobbelzwaan, grauwe gans en wilde eend.

Vleermuizen

NDFF

Binnen en nabij het zoekgebied zijn geen NDFF-waarnemingen van vleermuissoorten bekend.

Veldwerk

Langs de N291 (uiterste noordwesten zoekgebied) is aan weerszijden van de weg een (linde)bomenrij aanwezig met holtes die geschikt zijn voor vleermuizen. Verder bevinden zich knotwilgen en oude populieren aan de waterkant van de Niers (ter plaatse van de Kleefseweg) die holtes bevatten voor vleermuizen. In een aantal bomen ten westen en oosten van het zoekgebied, dat is aangewezen als natuurgebied en valt onder de Niersoevers, zijn meerdere bomen met afbladderende schors of holtes die geschikt zijn als (tijdelijke) vleermuisverblijf. Als laatste bevat het Natura 2000-gebied aan de zuidkant bomen met geschikte holtes voor vleermuizen.

Qua gebouwen zijn meerdere van de boerderijen binnen de woonerven geschikt als vleermuisverblijfplaats.

Grondgebonden zoogdieren

NDFF

In en direct nabij het zoekgebied zijn de streng tot matig streng beschermde soorten bever, das en eekhoorn gezien. De beverwaarnemingen zijn langs de Niers gedaan, waarbij aan de westzijde van het gebied een beverburcht is gezien. Eekhoorns zijn in het noordwesten en in het zuiden van het zoekgebied gezien. De das is in het Natura 2000-gebied aan de zuidkant van het zoekgebied waargenomen.

Andere soorten die zijn waargenomen betreffen aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, konijn, haas, ree en veldmuis.

Veldwerk

Er zijn qua veldwaarnemingen verblijven aangetroffen van eekhoorn, bever en das. Eekhoornnesten zijn in de bomen van de Kleefseweg gezien. Tevens zijn op een erf van de Kleefseweg individuen van eekhoorns waargenomen. Binnen het terrein aan de zuidzijde van het zoekgebied en in het Natura 2000-gebied zijn ook eekhoornnesten vastgesteld. Dassenburchten en dassenpijpen zijn op de grenzen van het zoekgebied vastgesteld. In een bosschage tegenover Scheidingsweg (noordzijde zoekgebied) bevindt zich een dassenburcht. Verder zijn er enkele dassenpijpen in de bosschage aan de achterzijde van Scheidingsweg gezien. Mogelijk bevindt zich binnen het erf van de Kleefseweg in een bramenstruweel een kleine dassenburcht vanwege het grote aantal sporen hier. Op de oostoever van de Niers (centrumwesten zoekgebied) bevinden zich 2 dassenburchten en meerdere dassenpijpen die gegraven zijn in het dijktaalud. In het bosgebied direct ten zuiden van het DSV-terrein zijn enkele dassenpijpen aangetroffen. Op de westoever van de Niers (centrumoosten zoekgebied) zijn van het Natura 2000-gebied tot aan de Kleefseweg meerdere dassenburchten en solitaire dassenpijpen te vinden. Deze zijn gegraven in het dijktaalud.

Op de oostoever van de Niers (centrumwesten zoekgebied) bevinden zich twee beverburchten en meerdere oeverholten direct nabij de Niers. De eerste burcht is vrij groot en ligt in het zachthoutoosbos waar de Niers naar het zuiden afbuigt. De tweede burcht bevindt zich in het gebied ten westen van het DSV-terrein in een wilgenstruweel langs het water. De Niers aan de oostkant van het zoekgebied heeft op beide oevers een groot aantal oeverholten aanwezig zijn.

Amfibieën, Reptielen & Vissen

NDFF

Binnen en nabij het zoekgebied zijn geen waarnemingen bekend van matig streng of streng beschermde amfibieën. Er zijn wel vrijgestelde amfibieën aangetroffen zoals bastaardkikker, gewone pad, meerkikker en kleine watersalamander.

Binnen het zoekgebied zijn geen waarnemingen bekend van reptielen. In het Natura 2000-gebied, direct ten zuiden van het zoekgebied zijn de matig streng beschermde soorten levendbarende hagedis en hazelworm vastgesteld. Binnen het beekstelsel van de Niers is de beschermde en bedreigde soort beekprik waargenomen, die enkel in een paar beeksystemen van de provincie Limburg voorkomt. Verder zijn soorten als rivierprik en bittervoorn in dit beekstelsel te vinden.

Veldwerk

Streng beschermde amfibieën worden niet verwacht, vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Het gebied binnen is vanwege de afwisseling van bos, struweel en ruigte wel geschikt als voortplantingsplaats en overwinteringsplek voor meerdere vrijgestelde amfibieënsoorten. Ook de bosschages grenzend aan het zoekgebied kunnen als overwinteringsplaats fungeren.

In het gebied zijn geen reptielen aangetroffen. Het gebied biedt wel geschikt leefgebied voor de levendbarende hagedis. Verder zijn geen beschermde vissoorten in of nabij het gebied gezien. De beek en aanwezige wateren zijn geschikt voor beekprik en voor algemene niet-beschermde vissoorten.

Ongewervelden

NDF

Binnen het zoekgebied is de beschermde soort beekrombout waargenomen. Deze soort is te vinden langs de Niers en de oeverzones hier. Op 1,4 km buiten het zoekgebied zijn observaties bekend van de grote weerschijnvlinder. Verder zijn Rode-lijstsoorten als bruin blauwtje, groot dikkopje in dit gebied bekend, die zich langs de Niers ophouden.

Veldwerk

Door de kruidenrijke vegetaties en struwelen is het zoekgebied en directe omgeving erg geschikt als leefgebied voor zowel beschermde als veel Rode-lijstsoorten ongewervelden.

8.3 Mogelijke effecten

Vaatplanten

Door de aanleg van een waterkering worden groeiplaatsen van beschermde soorten niet negatief beïnvloed, aangezien er binnen het zoekgebied geen waarnemingen bekend zijn en groeiplaatsen op grotere afstand zijn waargenomen (>800 meter). Door het open karakter van het gebied en intensieve akkergebruik van het zoekgebied worden dergelijke soorten ook niet verwacht. Hooguit kunnen Rode-lijstsoorten door de graafwerkzaamheden worden benadeeld. Bovendien zal de dijkversterking qua ruimtebeslag beperkt blijven binnen het gehele zoekgebied. Vervolgstappen zijn daarmee niet nodig.

Vogels

Het verdwijnen van jaarrond beschermde nesten of nestplaatsen kan worden uitgesloten. De nieuw aan te leggen dijk wordt waarschijnlijk aan de noordzijde van het zoekgebied aangelegd en loopt door open gebied, waar niet tot nauwelijks bomen of vegetatie moet worden verwijderd. Hoogstens wordt het leefgebied aangetast van huismussen als binnen erven groen wordt verwijderd. Verder zullen geen gebouwen wijken waar uilenkasten in zitten. Kerkuilen die een nestplaats hebben op de erven langs de Kleefseweg kunnen worden verstoord als tijdens het broedseizoen wordt gewerkt, waarmee dan een overtreding van de Wet natuurbescherming plaatsvindt.

Foerageergebied van de soorten buizerd en sperwer wordt tijdelijk en binnen een klein oppervlak veranderd, maar dit heeft geen directe impact op het leefgebied van deze soorten die binnen het zoekgebied voorkomen. Wel vindt mogelijk verstoring van broedende sperwers plaats in de naaldbomenbosschage aan de Heidestraat als hier tijdens het broedseizoen wordt gewerkt.

Indien graafwerkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd langs de akkers of in de berm op <13 meter van broedende huismussen, resulteert de dijkaanleg mogelijk in verstoring van deze vogels die hun territorium en nesten op meerdere erven hebben binnen het zoekgebied. Als laatste bestaat de kans dat groundbroeders waaronder veldleeuwerik en graspieper worden verstoord, verwond of gedood tijdens de aanlegwerkzaamheden. Het doden, verwonden of storen van broedvogels is te allen tijde verboden en hiervoor kan geen ontheffing worden aangevraagd. Om negatieve effecten te voorkomen en geen ontheffing Wet natuurbescherming te hoeven aanvragen zijn maatregelen beschreven in paragraaf 7.4.

Vleermuizen

Indien de bomen langs de Kleefse weg gekapt gaan worden zal dit resulteren in het vervallen van (potentiële) vleermuisverblijven voor boombewonende soorten. Als de dijkversterking buiten erven omgaan zal er geen effect te verwachten zijn dat verblijfplaatsen vervallen. Wel kunnen mogelijke vaste vliegroutes en foerageergebied tijdelijk verstoord worden indien tijdens de avond- en nachtperiode met bouwverlichting wordt gewerkt. Wanneer geen van de bomen in het gebied worden verwijderd en geen bouwverlichting wordt gebruikt zijn negatieve effecten uitgesloten op deze soortengroep. Voor de situatie dat bovenstaande niet is te voorkomen zijn er mitigerende maatregelen in paragraaf 7.4 opgenomen.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het zoekgebied zijn meerdere dassenverblijven (burcht, pijp) aangetroffen waaronder mogelijk een dassenburcht in het braamstruweel van een erf lang de Kleefseweg. Dit struweel ligt op circa 30 meter buiten de Kleefseweg. Werkzaamheden kunnen de dassenburcht verstoren. Binnen een erf van de Kleefseweg is een bosschage aan de noordoostkant van het erf met eekhoornnesten direct langs de weg. Een dijkversterking kan betekenen dat nesten mogelijk moeten wijken. Ook als de nesten kunnen blijven en er wordt tijdens de voortplantingsperiode van de eekhoorn gewerkt, kan verstoring van eekhoorns optreden. Door bovenstaande gevolgen worden de das en eekhoorn mogelijk negatief beïnvloed, waardoor de verbodsbepalingen van artikel 3.10 Wet natuurbescherming worden overtreden. In de volgende paragraaf worden oplossingen hiervoor aangedragen om dit te voorkomen.

Binnen het zoekgebied zijn burchten van bevers aangetroffen. Bij de situering van een nieuwe dijk dient voorkomen te worden dat deze wordt aangetast of verstoord. Indien de bestaande oevers van de Niers door de werkzaamheden tijdens de aanlegfase en tijdens de permanente situatie worden gewijzigd kunnen negatieve effecten optreden.

Een perceel aan de Kleefseweg is mogelijk het leefgebied en voortplantingsplaats van de bedreigde kleine marterachtigen als wezel. Deze soorten zijn vrijgesteld van toetsing binnen de provincie Limburg en hiervoor geldt enkel de zorgplicht. Hierop wordt in de volgende paragraaf kort ingegaan.

Amfibieën, Reptielen & Vissen

Een groot gedeelte van het gebied is erg open en biedt in de winter beperkt schuilgelegenheid aan overwinterende amfibieën. Hiermee zijn negatieve effecten niet te verwachten op deze soorten. Dit kan wel optreden als bij de aanleg watergebieden worden aangetast.

De dijkversterking heeft naar verwachting geen gevolgen voor reptielen binnen het zoekgebied. Deze komen namelijk alleen voor in het Natura 2000-gebied aan de zuidzijde van het zoekgebied. In het noordelijk deel van het zoekgebied is geen geschikt habitat voor de levendbarende hagedis of de hazelworm.

Indien de bestaande oevers en het beekstelsel van de Niers door de werkzaamheden tijdens de aanlegfase en tijdens de permanente situatie worden gewijzigd, resulteert dit mogelijk in negatieve gevolgen voor de beekprikpopulatie. Deze soort kan zich namelijk in de huidige situatie al marginaal handhaven. Dit lijkt het geval te zijn direct aan de westkant en oostkant van het zoekgebied.

Ongewervelden

De dijkversterking resulteert mogelijk in negatieve effecten op de beekrombout indien op de oeverzones van de Niers aan de westkant en oostkant van het zoekgebied wordt gewerkt. Eieren worden afgezet op het

wateroppervlak van een grote beek en larven leven in de beek- of rivierbodem op plaatsen waar slib/fijn zand wordt afgezet. In dit geval dienen de genoemde maatregelen in de volgende paragraaf te worden opgevolgd.

8.4 Maatregelenanalyse

Vogels

De verwijdering van nestplaatsen van huismus kan worden voorkomen door de vegetatie binnen woonerven in het zoekgebied te ontzien. Verder dient verstoring van (jaarrond) beschermde nestplaatsen van onder andere huismus, kerkuil te worden voorkomen door hier buiten de broedtijd te werken (februari – september 2021). Indien beide voorwaarden niet aangehouden kunnen worden, dient nader onderzoek uit te sluiten of het nest van huismus of kerkuil wordt gebruikt. De bovengenoemde nestplaatsen kunnen worden onderzocht tijdens de broedperiode van bovengenoemde soorten (maart – augustus). Verder dient binnen de rest van het zoekgebied buiten de broedperiode te worden gewerkt, indien vogels als sperwer, veldleeuwerik en graspieper. Anders dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar deze soorten. Indien de werkzaamheden in de winterperiode worden uitgevoerd, dient op ruime afstand gewerkt te worden van watervogels (>150 meter) die gebruik maken van winterfoerageerlocaties. Bij een langdurige verstoring van de overwinterende vogels kan op populatieniveau negatief uitpakken. Anders dienen werkzaamheden te worden uitgevoerd in het najaar.

Grondgebonden zoogdieren

Er wordt aangeraden om op ruime afstand te blijven van dassenburchten. Als dat niet mogelijk lijkt te zijn dan wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten de voortplantingsperiode van de das plaats te laten vinden (december t/m juni) en alleen tussen zonsondergang en zonsopgang uit te voeren. Aanvullend onderzoek is benodigd of er daadwerkelijk een dassenburchten aanwezig is als voorgaande opties niet mogelijk zijn.

Verder wordt geadviseerd de bomen binnen het erf aan de oostkant van de Kleefseweg te ontzien, wanneer de dijkversterking daar wordt aangebracht. Door verder buiten de gevoelige periodes van de eekhoorn te werken (mei t/m april en juli t/m november) zijn negatieve effecten met zekerheid te voorkomen. Anders dient nader onderzoek naar de voortplantingsplaatsen van de eekhoorn te worden gedaan.

Vissen

Voor de west- en oostkant van het zoekgebied kan de aanleg van de dijk op korte afstand van de oeverzone van de Niers komen. Indien hier paaiplaatsen van de beekprik voorkomen worden deze mogelijk beschadigd. Verder kunnen deze dieren tijdens het paaien worden verstoord door de werkzaamheden. Indien de dijkversterking binnen de oeverzone plaatsvindt wordt aangeraden de dijkversterking meer naar het noorden plaats te laten vinden nabij de N291. Indien dit niet is te voorkomen en de oever(zone) dient te worden aangepast, zal eerst aanvullend onderzoek naar het voorkomen van de beekprik uitgevoerd moeten worden.

Ongewervelden

Indien de dijkversterking binnen de oeverzone moet worden gerealiseerd wordt aanbevolen deze meer naar het noorden plaats te laten vinden nabij de N291. Indien dit niet is te realiseren en de oever(zone) dient te worden aangepast, zal eerst aanvullend onderzoek naar het voorkomen van de beekrombout uitgevoerd moeten worden.

9 Zoekgebied 5

9.1 Gebiedsomschrijving

Zoekgebied 5 is aan de oostzijde van het gebied tegen de Duitse grens gelegen. Het gebied heeft een totale oppervlakte van 41 hectare en bestaat uit voornamelijk weiland/akkerland, verder meerdere erven met bosschages en aan de zuidzijde stroomt de Niers met omliggend natuurgebied. Een deel van het zoekgebied (zuidzijde Niers) betreft Duits grondgebied. Aan de oostzijde ligt het zoekgebied eveneens tegen de Duitse grens aan. Het terrein langs de Niers betreft aangewezen natuurgebied, dat wel rijker is aan biotopen met onder andere wilgenstruwelen, ruigte en extensief grasland. Verder zijn er meerdere woonerven binnen het zoekgebied te vinden, waarvan enkele beschikken over een bosschage, bomensingels of struikgewas.

In paragraaf 9.2 zijn de resultaten van de bureau studie en het veldbezoek opgedeeld in verschillende soortengroepen. Er is een inschatting gemaakt van de (mogelijk) aanwezige beschermde natuurwaarden die in en/of in de directe nabijheid van het zoekgebied zijn te vinden. In bijlage 10 zijn kaarten opgenomen van alle NDFF-waarnemingen omtrent beschermde soorten. In bijlage 11 is een natuurwaardenkaart opgenomen, waarin vlakken zijn te vinden met een lage, gemiddelde en hoge natuurwaarde binnen het zoekgebied. In paragraaf 9.3 is een beoordeling gegeven van mogelijke effecten van dijkversterkingswerkzaamheden op aanwezige beschermde soorten. In paragraaf 9.4 is een maatregelenanalyse gedaan om te mogelijke (negatieve) effecten weg te nemen op aanwezige beschermde soorten.

9.2 Resultaten

Vaatplanten

NDFF

Er zijn geen beschermde vaatplanten bekend van het zoekgebied en de directe omgeving. Wel zijn er meerdere soorten van de Rode Lijst in en nabij het zoekgebied gezien waaronder rapunzelklokje en klimopwaterranonkel.

Veldwerk

Tijdens het veldwerk is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten. Het zoekgebied is vrij arm aan biotopen en bevat met name geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Het gebied bestaat hoofdzakelijk uit open akkerland of weidegebied. Hierbij zijn minimale groenstructuren als akkerranden of houtwallen aanwezig.

Vogels

NDFF

Binnen en direct nabij het zoekgebied zijn soorten gezien, waarvan het nest jaarrond beschermd is. Dit betreffen de soorten: boerenwaluw, huismus, huiswaluw, roek, torenvalk en wespandief. Op basis van de NDFF-data hebben geen van de vogels een territorium of vertonen gedrag dat duidt op een nest of territorium.

Verder zijn buizerd, ijsvogel, oeverwaluw, ringmus, sperwer en spotvogel in en nabij het zoekgebied aanwezig, waarvan het nest in de provincie Limburg enkel jaarrond beschermd is als niet voldoende alternatief leefgebied in de omgeving voor handen is. In de vegetatie van een erf langs de Kleefseweg is een baltsende spotvogel gezien, hetgeen duidt op een nestlocatie.

Ook komen grondbroeders verspreid in het gebied voor zoals geelgors, graspieper en veldleeuwerik.

Veldwerk

Door de beperkte hoeveelheid biotopen in het centrale gedeelte van het gebied worden hier een beperkt aantal soorten verwacht. De meeste soorten zullen met name voorkomen in de berm van de N291, in het natuurgebied rondom de Niers en in de bosschages/vegetatie van de woonerven. Tijdens het veldwerk zijn enkele vogelsoorten met jaarrond beschermd nest waargenomen waaronder een biddende torenvalk, foeragerende roek, overvliegende buizerd en een groot aantal huismussen binnen de woonerven. Qua jaarrond beschermde nesten is in een schuur langs de Kleefseweg een actief gebruikte kerkuilenkast vastgesteld. Verder duiden het grote aantal huismussen op territoria en nestplaatsen op een groot aantal erven binnen het zoekgebied. Een erf aan de Kleefseweg, dat buiten het zoekgebied ligt, beschikt over een ooievaarsnestpaal die mogelijk actief wordt gebruikt.

Overige soorten die zijn waargenomen betreffen koolmees, pimpelmees, kraai, gewone ekster en grote bonte specht.

Vleermuizen

NDFF

Binnen en nabij het zoekgebied zijn geen NDFF-waarnemingen van vleermuissoorten bekend.

Veldwerk

Binnen het zoekgebied zijn enkele (solitaire) bomen aangetroffen die holtes bevatten en geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats. Dit zijn dode bomen in het natuurgebied langs de Niers en solitaire bomen die langs de akkers staan. Ook staan in het gebied woningen en boerderijen die verblijfplaatsen bieden voor gebouwgebonden vleermuizen (gebaseerd op gebouwgeschiktheid en anekdotische waarnemingen van omwonenden).

Grondgebonden zoogdieren

NDFF

In en direct nabij het zoekgebied is de das gezien. Andere aangetroffen algemene soorten zijn aardmuis, bosmuis, rosse woelmuis en veldmuis.

Veldwerk

Langs de Niers is op circa 50 meter van de N291 in het westen van het zoekgebied een oeverhol van de bever vastgesteld. Op een erf aan de Kleefseweg zijn meerdere plekken gevonden, die geschikt zijn voor de steenmarter. Verder zijn geen sporen of individuen van beschermde soorten gezien. Binnen het vorengenoemde erf zijn ook meerdere locaties aangetroffen waar kleine marterachtigen van de Rode Lijst hun verblijf kunnen hebben. Binnen het natuurgebied langs de beek zijn prenten en uitwerpselen gezien, mogelijk afkomstig van de bunzing. Tevens is hier een dode aangevreten haas aangetroffen.

Amfibieën, Reptielen & Vissen

NDFF

In en nabij het zoekgebied zijn geen waarnemingen bekend van matig streng of streng beschermde amfibieën. Er zijn verder op de provinciale vrijstellingslijst geplaatste amfibieën aangetroffen zoals bruine kikker.

Binnen het zoekgebied zijn geen waarnemingen bekend van reptielen. Binnen het beekstelsel van de Niers is de beschermde en bedreigde soort beekprik waargenomen, die enkel in een paar beeksystemen van de provincie Limburg voorkomt. Verder zijn soorten voorheen beschermde soorten als rivierprik en bittervoorn in dit beekstelsel te vinden.

Veldwerk

Het deel van het zoekgebied dat langs de Niers met zijn zijstroom ligt is geschikt als voortplantingsplaats voor algemene amfibieën als bruine kikker. Tevens bevat dit gebied meerdere wilgenstruwelen en overstaande kruiden die door deze soorten als winterhabitat benut kunnen worden.

Het gebied wordt ongeschikt geacht voor reptielen op basis van de afwezigheid van geschikt habitat. Bij het veldwerk is geconstateerd dat de Niers en zijbeek (die uitmondt in de Niers) in het centrale gedeelte van het zoekgebied en de grens tussen Duitsland en Nederland vormt, geschikt zijn voor de beekprik als leefgebied.

Insecten & Overige soorten

NDFF

Binnen het zoekgebied is de beschermde soort beekrombout waargenomen. Deze soort is te vinden langs de Niers en de oeverzones. Tevens is op 60 meter ten noordoosten van het zoekgebied een waarneming gedaan van het streng beschermde vliegend hert. Verder zijn Rode-lijstsoorten als bruin blauwtje, groot dikkopje in dit gebied bekend, die zich onder andere langs de Niers ophouden.

Veldwerk

Door de kruidenrijke vegetaties en struwelen is het zoekgebied met directe omgeving erg geschikt als leefgebied voor zowel de beschermde beekrombout als meerdere ongewervelden van de Rode Lijst.

9.3 Mogelijke effecten

Vaatplanten

Door de aanleg van een waterkering worden groeiplaatsen van beschermde soorten niet negatief beïnvloed, aangezien er binnen het zoekgebied geen waarnemingen bekend zijn en groeiplaatsen pas op grotere afstand zijn waargenomen (>2,3 kilometer). Door het open karakter en intensieve akkergebruik van het zoekgebied worden dergelijke soorten ook niet verwacht, met name niet parallel aan en direct naast de N291. Hooguit kunnen soorten van de Rode Lijst door de graafwerkzaamheden tbv de aanleg van een dijk, worden benadeeld.

Vogels

Het verdwijnen van jaarrond beschermde nesten of nestplaatsen dient voorkomen te worden. Mocht er dor de aanleg van een dijk vegetatie van erven verdwijnen dan is het mogelijk dat functioneel leefgebied van huismussen verdwijnt. Het zoekgebied is een open gebied, waar bij de aanleg van een dijk, niet tot nauwelijks bomen of vegetatie hoeft te worden verwijderd. Verder moet voorkomen worden dat gebouwen wijken waarin zich uilenkasten bevinden. Als de werkzaamheden in het broedseizoen (maart t/m september) plaats vinden, vindt mogelijk verstoring plaats van broedende huismussen of broedende kerkuilen.

Functioneel leefgebied voor de buizerd en sperwer wordt slechts tijdelijk en binnen een klein oppervlak veranderd, maar dit heeft geen directe impact op het leefgebied van deze soorten die binnen het zoekgebied voorkomen. Wel vindt mogelijk verstoring van broedende exemplaren van de spotvogel plaats die mogelijk een nestplaats heeft op een erf aan de Kleefseweg (direct naast de N291). De spotvogel broedt van mei t/m juli.

Indien verder tijdens het broedseizoen wordt gewerkt langs de akkers of in de berm, is er een kans dat grondbroeders waaronder graspieper, geelgors en veldleeuwerik worden verstoord, verwond of gedood tijdens de aanlegwerkzaamheden. Het doden, verwonden of storen van broedvogels is te allen tijde verboden en hiervoor kan geen ontheffing worden verkregen. Om negatieve effecten te voorkomen en geen ontheffing Wet natuurbescherming te hoeven aanvragen zijn maatregelen beschreven in paragraaf 7.4.

Vleermuizen

De bomenrijen en vegetatie in het gebied zijn geschikt zijn als vleermuisverblijf. Dat geldt ook voor de huizen en boerderijen langs de weg geschikt als vleermuisverblijfplaats. Gebouwen zullen echter niet worden verwijderd.

De bosschages op onder andere de erven langs de Kleefseweg worden mogelijk als foerageergebied of vliegroute door vleermuizen benut. Er wordt echter niet verwacht dat deze erven als vaste vliegroute gelden, aangezien het onderbroken groengebieden zijn te midden van open velden. Verder wordt niet verwacht dat deze plekken dienen als essentieel foerageergebied, aangezien op korte afstand (zuidzijde Kleefseweg) van de erven natuurgebied is gelegen met de zijbeek van de Niers die beschikt over begeleidend wilgenstruweel. Dit gebied is bijzonder geschikt als foerageergebied en moet bij voorkeur ontzien worden om negatieve effecten te voorkomen.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het zoekgebied zijn langs de N291 mogelijk verblijfplaatsen van de steenmarter aanwezig (in boerderijen, huizen en/of schuren) binnen onder andere erven langs de Kleefseweg. Geen van de gebouwen zal gesloopt worden ten bate van de dijkversterking, dus verblijfplaatsen zullen niet komen te vervallen. Wel vindt mogelijk verstoring van de steenmarter plaats tijdens de gevoelige periode (februari – juli), indien zich op korte afstand van de werkzaamheden (<20 meter) steenmarters met jongen bevinden. De dijkversterking zal op andere beschermde soorten geen impact hebben, aangezien verblijfplaatsen ontbreken binnen het zoekgebied. Om negatieve effecten te voorkomen worden maatregelen verderop in dit hoofdstuk aangedragen.

Wel wordt mogelijk leefgebied en voortplantingsplaatsen van kleine marterachtigen van de Rode Lijst als de wezel aangetast als bestaande groenstructuren moeten wijken. Deze soorten zijn vrijgesteld van toetsing binnen de provincie Limburg en hiervoor geldt enkel de zorgplicht. Hierop wordt in de volgende paragraaf kort ingegaan.

Amfibieën, Reptielen & Vissen

Er zijn wateren in het zoekgebied aanwezig. Een groot gedeelte van het gebied erg open en biedt in de winter slechts in beperkte mate schuilgelegenheid aan overwinterende amfibieën. Hiermee zijn negatieve effecten niet te verwachten op deze soorten. De verwachting dat reptielen aangetroffen worden is klein doordat het afwezig zijn van geschikt habitat.

Indien de bestaande oevers en het beekstelsel van de Niers door de werkzaamheden tijdens de aanlegfase en tijdens de permanente situatie worden gewijzigd in het westelijk gedeelte van het zoekgebied, resulteert dit mogelijk in negatieve gevolgen voor de beekprikpopulatie. Deze soort kan zich namelijk in de huidige situatie al marginaal handhaven. Gerichte maatregelen om dit te voorkomen worden hieronder genoemd.

Ongewervelden

De dijkversterking resulteert mogelijk in negatieve effecten op de beekrombout indien op de oeverzones van de Niers in het westen en oosten van het zoekgebied wordt gewerkt. Eieren worden afgezet op het wateroppervlak van een grote beek en larven leven in de beek- of rivierbodem op plaatsen waar slib/fijn zand wordt afgezet. In dit geval dienen de genoemde maatregelen in de volgende paragraaf te worden opgevolgd.

9.4 Maatregelenanalyse

Vogels

De aantasting van functioneel leefgebied van de huismus kan worden voorkomen door de vegetatie binnen woonerven in het zoekgebied te ontzien. Verder dient verstoring van jaarrond beschermde nestplaatsen van

huismus en kerkuil te worden voorkomen door hier buiten de broedtijd te werken (februari – september 2021). Nader onderzoek is nodig naar huismus en kerkuil (februari t/m augustus) als de voorgaande maatregelen niet mogelijk zijn. Verder dient binnen de rest van het zoekgebied buiten de broedperiode te worden gewerkt, indien grondbroeders aan het broeden zijn. Anders is een broedvogelinventarisatie noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Vanwege de mogelijk verstoring door de werkzaamheden op steenmarters in het gebied wordt aangeraden buiten de gevoelige periode te werken. Dit betreft de periode van 15 augustus t/m februari. Indien dit niet mogelijk is, wordt aangeraden een dijk aan de zuidkant van de N291 aan te leggen om verstoring te minimaliseren.

Verder wordt geadviseerd de bestaande groenstructuren binnen de erven van het zoekgebied te ontzien, wanneer de dijkversterking daar wordt aangebracht. Hiermee wordt leefgebied van onder andere kleine marterachtigen zoveel behouden.

Vissen

Indien werkzaamheden plaatsvinden in de oeverzone van de Niers, dient voorkomen te worden dat paaiplaatsen van de beekprik worden beschadigd. Verder kunnen deze dieren tijdens het paaien worden verstoord door de werkzaamheden. Indien de dijkversterking binnen de oeverzone plaatsvindt, wordt aangeraden de dijkversterking naar het noorden plaats te laten vinden dichtbij de N291. Indien dit niet is te voorkomen en de oever(zone) dient te worden aangepast, zal eerst aanvullend onderzoek naar het voorkomen van de beekprik uitgevoerd moeten worden. Dit geldt dan voor het westelijk gedeelte van het zoekgebied, als dijkversterking op korte afstand van de Niers plaats gaat vinden.

Ongewervelden

Indien de dijkversterking binnen de oeverzone van moet worden gerealiseerd, wordt aanbevolen deze meer naar het noorden plaats te laten vinden direct naast de N291. Indien dit niet is te realiseren en de oever(zone) dient te worden aangepast, zal eerst aanvullend onderzoek naar het voorkomen van de beekrombout uitgevoerd moeten worden. Dit geldt dan voor het westelijk gedeelte van het zoekgebied, als de dijkversterking op korte afstand van de Niers plaats gaat vinden.

10 Conclusie & advies

Aanleiding

Het project Lob van Gennep bevindt zich in de verkenningsfase. In deze fase worden drie alternatieven uitgewerkt en nader onderzocht. Aan het einde van de verkenningsfase wordt een voorkeursbeslissing genomen met daarin één voorkeursalternatief. Dit voorkeursalternatief zal verder uitgewerkt worden in de planuitwerkingsfase tot een projectbesluit. Op dit moment worden de alternatieven uitgewerkt en wordt een plan-MER opgesteld. In het kader van het Plan-MER heeft reeds een bureauonderzoek naar natuurwaarden plaatsgevonden.

Voor een groot deel van het traject ligt de locatie van de waterkering vast, omdat hier reeds waterkeringen zijn gesitueerd. Voor vijf zoekgebieden in dijktracé geldt, dat daar op dit moment geen dijken aanwezig zijn. Daar is op dit moment sprake van hoge gronden. Deze hoge gronden zijn echter niet hoog genoeg om te voldoen aan de waterveiligheidsnorm. Daarom moeten in die zoekgebieden nieuwe waterkeringen worden aangelegd. Bij het bepalen van het nieuwe dijktracé wordt onder andere gekeken naar technische haalbaarheid, mogelijkheden voor inpassing in het landschap en mogelijke effecten op woon- en leefomgeving, archeologie, cultuur en de aanwezige natuurwaarden.

Als voorbereiding op een volledige gebiedsinventarisatie en om in een vroeg stadium rekening te kunnen houden met beschermde planten en diersoorten die mogelijk in de gebieden voorkomen, is een quickscan naar flora en fauna nodig. Daarom heeft Waterschap Limburg voor de genoemde zoekgebieden gevraagd om een quickscan gebiedsinventarisatie flora en fauna uit voeren. Deze inventarisatie is een aanvulling op het reeds uitgevoerde bureauonderzoek behorende bij het Plan-MER.

Conclusies & vervolgstappen zoekgebieden

In de zoekgebieden zijn verschillende beschermde dier- en plantensoorten aangetroffen. Afhankelijk van waar de dijken aangelegd worden, kunnen de werkzaamheden effect hebben op deze soorten. Het betreffen gevolgen als:

1. Het mogelijk vernietigen of beschadigen van verblijfplaatsen. Door deze activiteit is er ook een kans op het doden of verwonden van beschermde soorten;
2. Het mogelijk verstoren van broedende vogels, dieren met jongen;
3. Het mogelijk verstoren van foeragerende of migrerende dieren;
4. Het mogelijk verwijderen of beschadigen van groeiplaatsen van vaatplanten.

Om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken, worden maatregelen in de verkenning en planuitwerking voorgesteld. Dit zijn onder andere:

1. Door ontwerptimalisaties zo veel mogelijk voorkomen dat:
 - a. Waardevolle vegetaties worden verwijderd,
 - b. waardevolle bomen gerooid moeten worden,
 - c. verblijfsplekken van beschermde diersoorten aangetast of verstoord worden.

In de realisatiefase kunnen de volgende maatregelen genomen worden:

2. Geen bouwverlichting gebruiken als overdag gewerkt kan worden;
3. Voldoende afstand bewaren tussen werkzaamheden en verblijven van soorten;
4. Zoveel mogelijk werken buiten de gevoelige periodes van beschermde soorten.

Indien voorkomende maatregelen niet kunnen worden toegepast is vervolgonderzoek noodzakelijk.

Vervolgonderzoek volledige gebiedsinventarisatie

De volgende stap is een volledige gebiedsinventarisatie in het gebied waar dijkversterking en aanleg van dijken plaatsvinden. Bij de gebiedsinventarisatie dient uitgegaan te worden van een inventarisatie tijdens de vier seizoenen van een jaar. Op basis van de resultaten van de gebiedsinventarisatie en de ontwerptimalisaties, zal in de volgende fase, de planuitwerkingsfase, duidelijk worden of een ontheffingsaanvraag aangevraagd moet worden.

11 Literatuurlijst

BIJ12 (2017), *Kennisdocument Bever*, Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017), *Kennisdocument Buizerd*, Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017), *Kennisdocument Das*, Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017), *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis*, Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017), *Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis*, Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017), *Kennisdocument Huismus*, Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017), *Kennisdocument Kerkuil*, Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017), *Kennisdocument Levendbarende hagedis*, Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017), *Kennisdocument Rosse vleermuis*, Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017), *Kennisdocument Steenuil*, Versie 1.0, juli 2017.

Flora van Nederland (2021). Geraadpleegd op 07-01-2021. <http://floravannederland.nl>

Korsten E. & Regelink J.R. (2010), *Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek*. Zoogdiervereniging, Nijmegen, rapportnr. 2010.44.

Limpens H. et al. (1997), *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie*, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

NDFP (2021). NDFP Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 06-01-2021. <http://verspreidingsatlas.nl>.

Provincie Limburg (2017), *Geconsolideerde versie Omgevingsverordening Limburg 2014*, Gedeputeerde Staten van Limburg.

Provincie Limburg (2017), *Beleidsregels ten behoeven van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg*, Gedeputeerde Staten van Limburg.

Ravon (2021). Geraadpleegd op 05-01-2021. <http://ravon.nl>.

Sovon (2021). Geraadpleegd op 05-01-2021. <http://sovon.nl>.

SynbiosysAlterra (2021). Maatregelenindicator soorten van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Geraadpleegd op 11-01-2021.

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatormaatregelen.aspx?subj=soorten>

Vlinderstichting (2021), Geraadpleegd op 07-01-2020. <http://vlinderstichting.nl>

Waarneming (2021). Geraadpleegd op 06-01-2020. <http://telmee.nl>.

Zoogdiervereniging (2021). Geraadpleegd op 08-01-2020. <http://zoogdiervereniging>.

Bijlagen

Bijlage 1 Wetgeving

Soortenbescherming:

De Wet natuurbescherming is sinds 1 januari 2017 van kracht en dient als de vervanger van de vroegere Flora en Faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet. De zorgplicht en Hoofdstuk 3 van deze wet behandelen de soortenbescherming binnen Nederland waaronder zowel planten- als diersoorten vallen. Voorheen was de rijksoverheid bevoegd gezag hiervoor, maar dit is sinds de invoering van deze wet overgegaan naar de provincies.

De zorgplicht is vermeld onder artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. In de zorgplicht wordt de intrinsieke waarde van alle in het wild levende planten- en diersoorten genoemd. Dit is onafhankelijk van de beschermde status van dit dier en geeft een basisbescherming voor soorten. In de praktijk betekent de zorgplicht dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, plus hun directe leefomgeving wanneer ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap plaatsvinden.

Hoofdstuk 3 van de wet gaat specifiek in op de beschermde soorten. In dit hoofdstuk bestaan er drie verschillende beschermingsregimes:

- Artikelen 3.1 t/m 3.4: Vogelsoorten die zijn beschermd conform de Europese Vogelrichtlijn;
- Artikelen 3.5 t/m 3.9: Flora- en faunasoorten beschermd conform de Europese Habitatrichtlijn, Bijlage I/II uit het Bonn Verdrag en Bijlage 1 uit het Bern Verdrag;
- Artikelen 3.10, 3.11: De nationaal beschermde soorten vermeld in onderdeel A en B van de Wet natuurbescherming.

Elk van deze regimes heeft zijn eigen unieke verbodsbepalingen en eisen om vrijstelling en/of ontheffing te verlenen. De verbodsbepalingen zijn te vinden in onderstaand overzicht:

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3,5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3,5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3,5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3,5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3,5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Normaliter kan een project en/of bestemmingsplan geen doorgang vinden indien deze verbodsbepalingen worden overtreden. Echter er bestaat een aantal uitzonderingen, waardoor de verbodsbepalingen niet van toepassing zijn:

- Een vrijstelling geldt op basis van een provinciale verordening;
- Er gewerkt kan worden met een goedgekeurde RVO gedragscode;
- Er een ontheffing kan worden verleend.

Vrijstelling

Elke provincie is bevoegd af te wijken van de vermelde beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming. De provincie zal dan vrijstelling verlenen door deze soorten te vermelden in hun provinciale verordening. Bij vrijstelling dient dan gekeken te worden of de 'Staat van Instandhouding' van deze soorten niet in gevaar komt. Vrijstelling geldt met name voor een aantal algemeen voorkomende soorten en beschermde diersoorten waaronder verscheidene knaagdieren, egels, vossen en konijnen. Indien een soort op deze vrijstellingslijst komt te staan hoeft bij een nieuwe project en/of bestemmingsplan niet getoetst te worden aan de verbodsbepalingen.

RVO Gedragscode

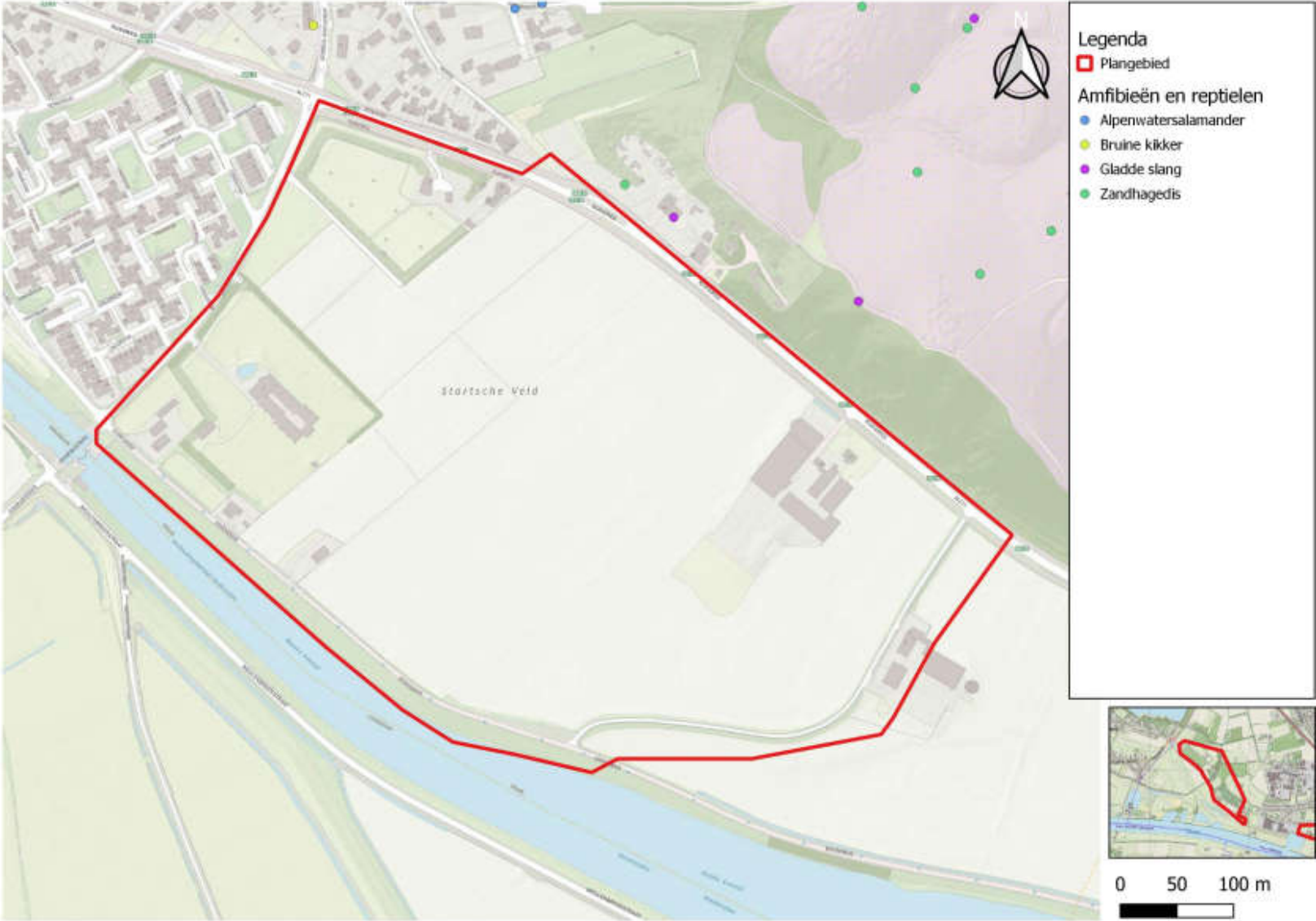
Voor veel voorkomende (regelmatige) activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen kan vrijstelling van toetsing aan de verbodsbepalingen worden verleend aan een initiatiefnemer. Hiervoor dient een initiatiefnemer te handelen conform een gedragscode die is goedgekeurd door de RVO. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om handelingen in het kader van 'bestendig beheer en onderhoud', 'bestendig gebruik' en/of ruimtelijke ontwikkelingen. In een dergelijk document wordt beschreven dat zorgvuldig gewerkt moet worden, zodat geen schade aan beschermde planten en diersoorten kan optreden.

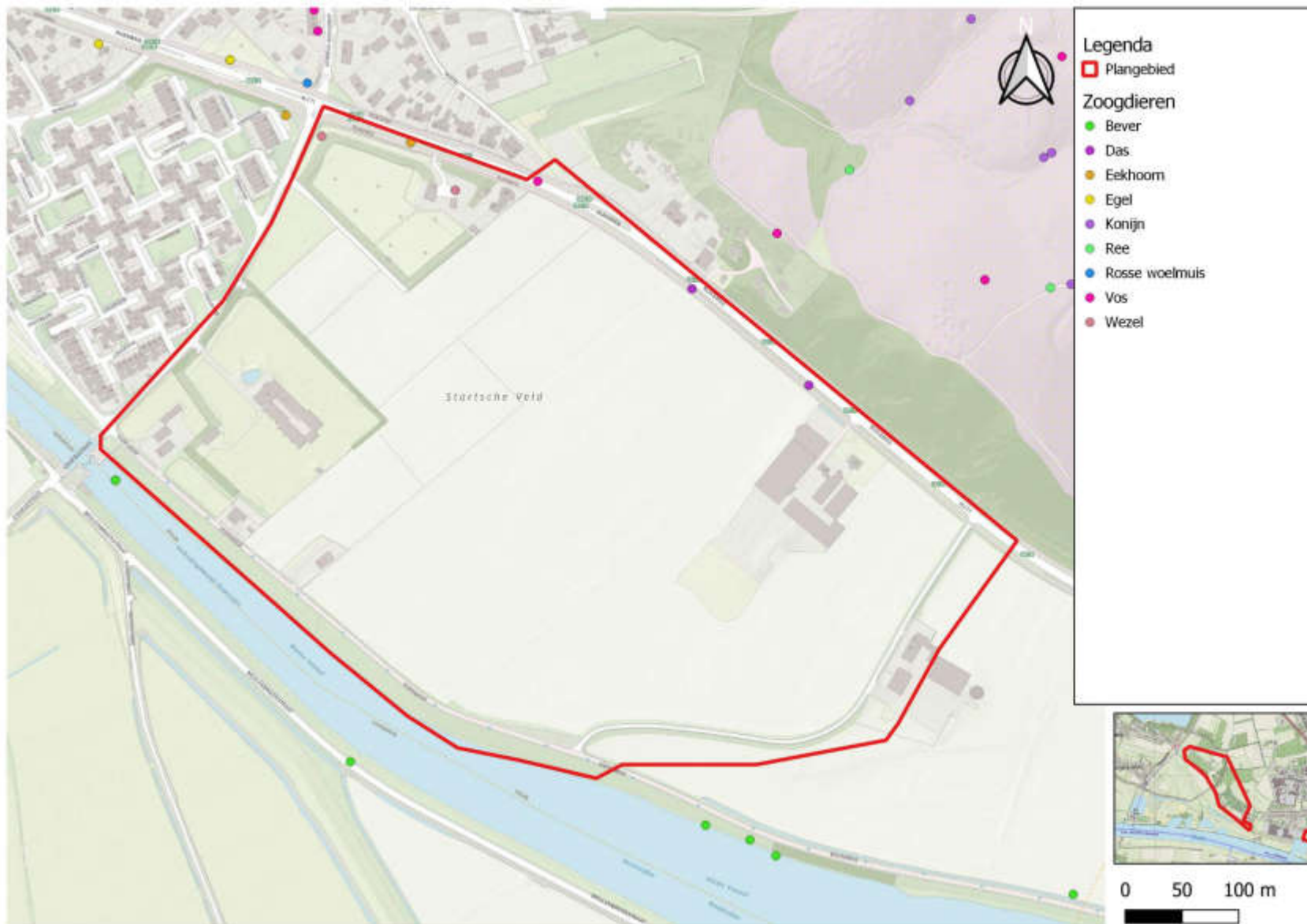
Ontheffing Wet natuurbescherming

Als laatste optie om af te wijken van de verbodsbepalingen kan een initiatiefnemer bij de provincie een ontheffing voor soortenbescherming aanvragen. Om een ontheffing te kunnen krijgen dient aan de volgende criteria te worden voldaan:

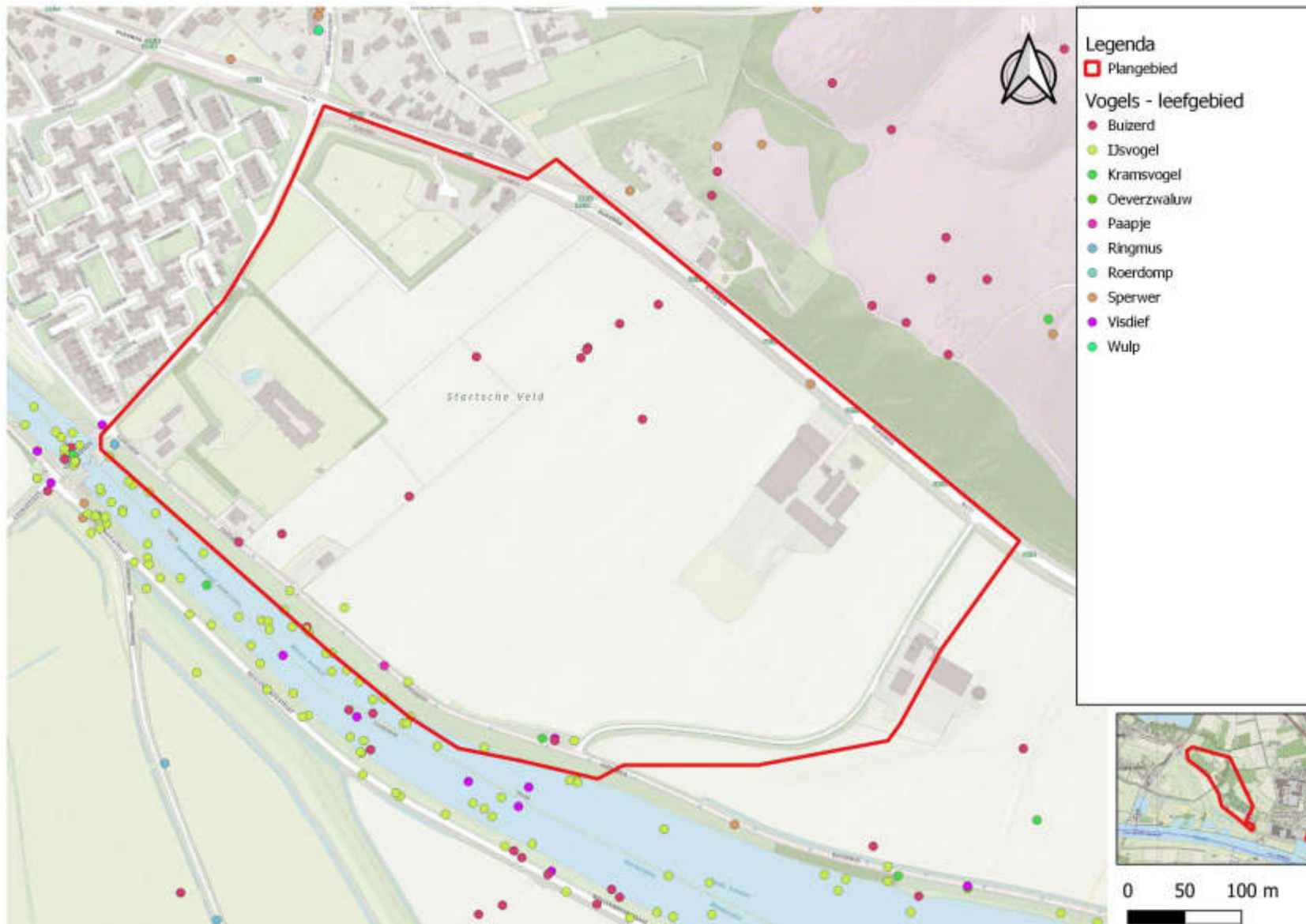
- Er is geen andere bevredigende oplossing mogelijk voor de handeling;
- Het project/plan voldoet aan één van in de wet genoemde belangen;
- De ingreep/handeling resulteert niet in een verslechtering van de Staat van Instandhouding van de relevante soort.

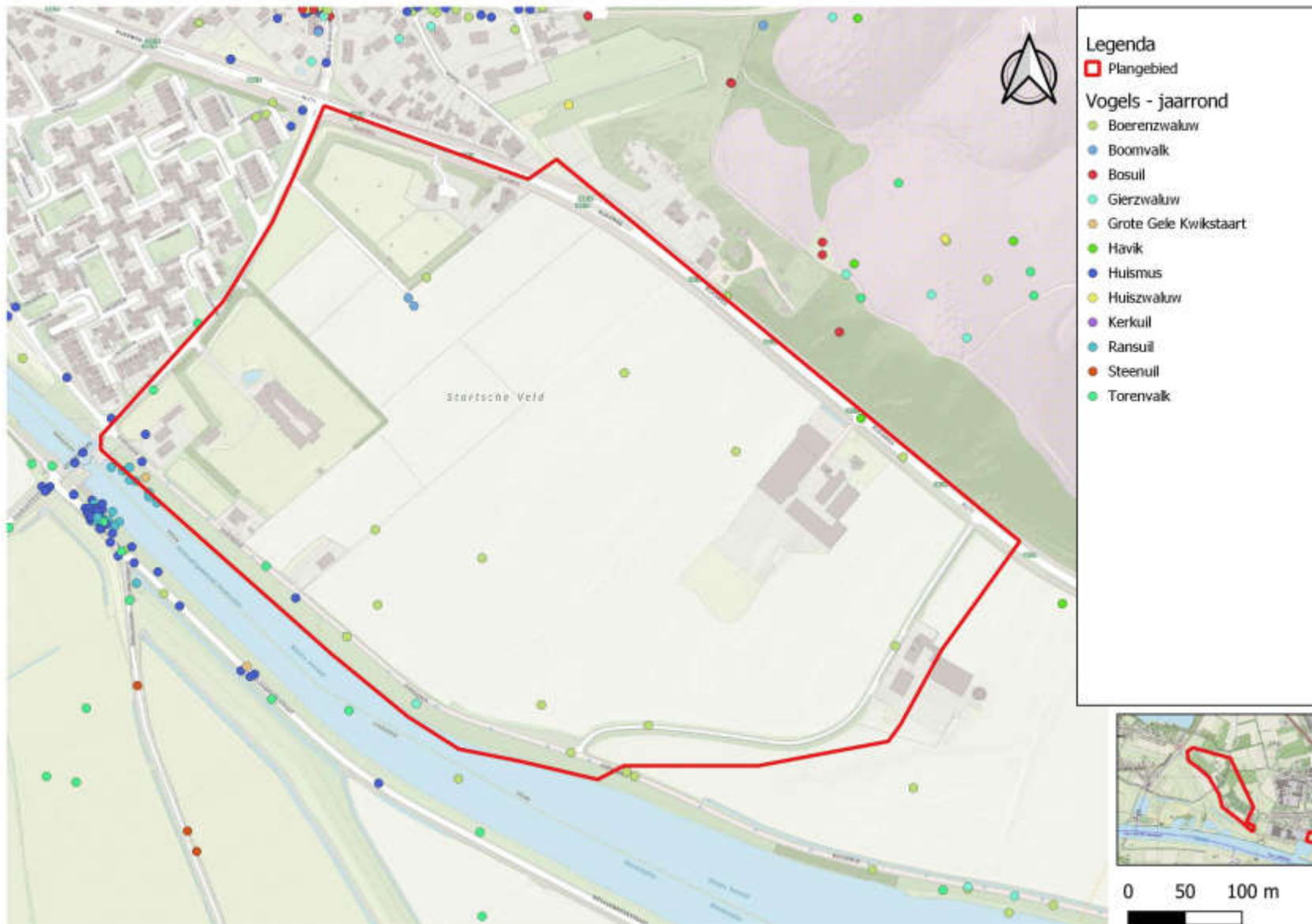
Bijlage 2 NDFF-waarnemingen zoekgebied 1

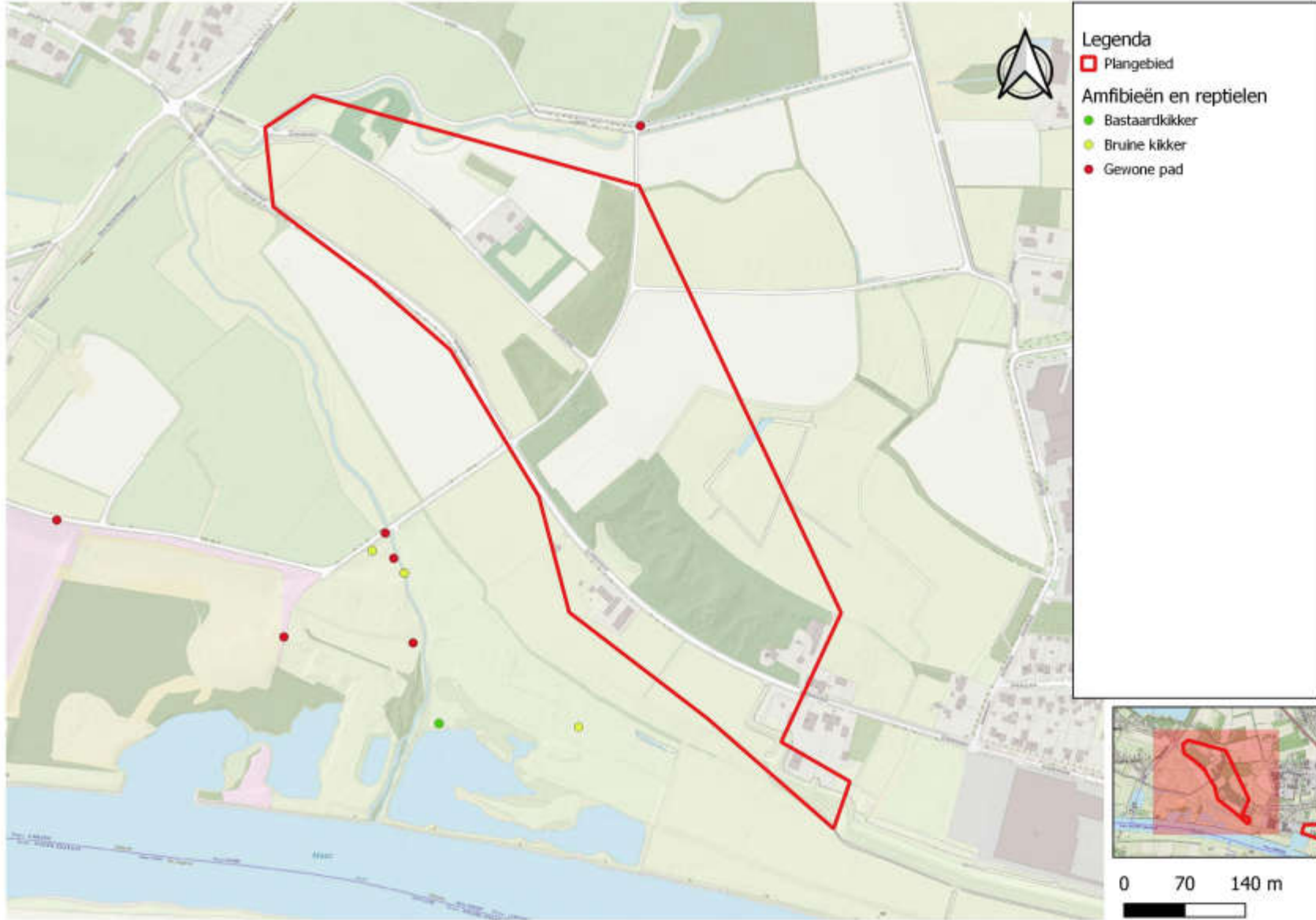

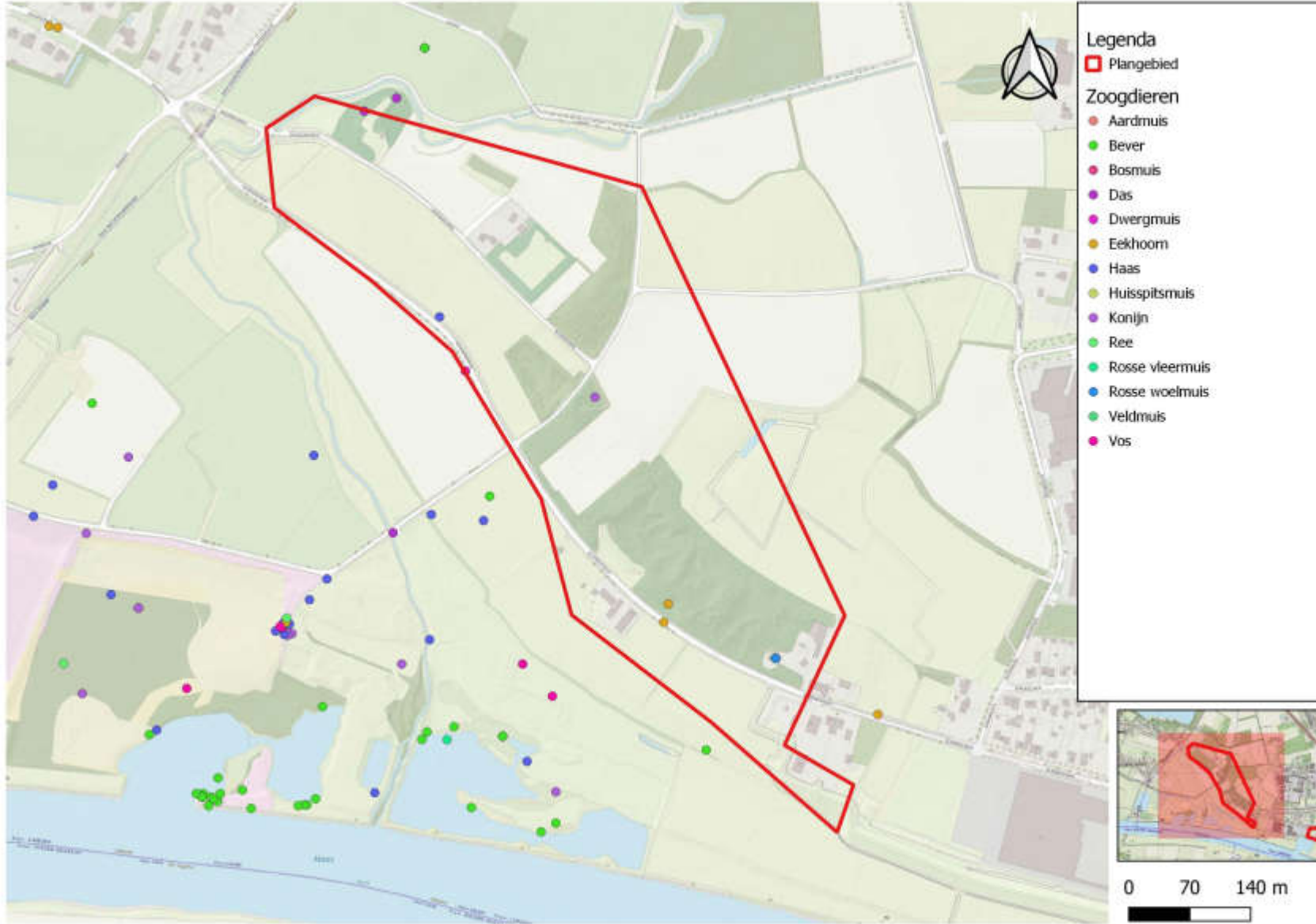
Bijlage 3 Natuurwaardenkaart zoekgebied 1

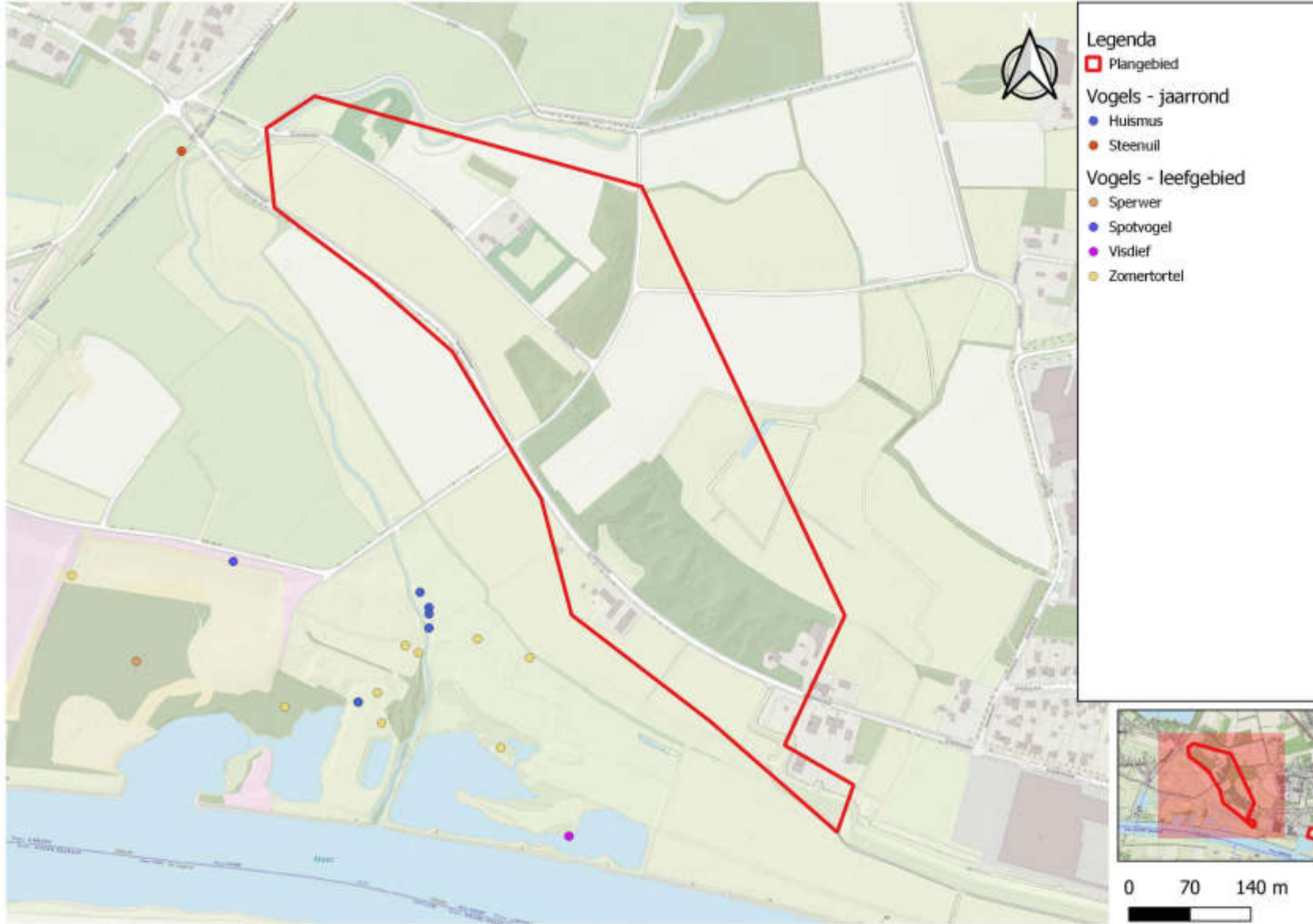

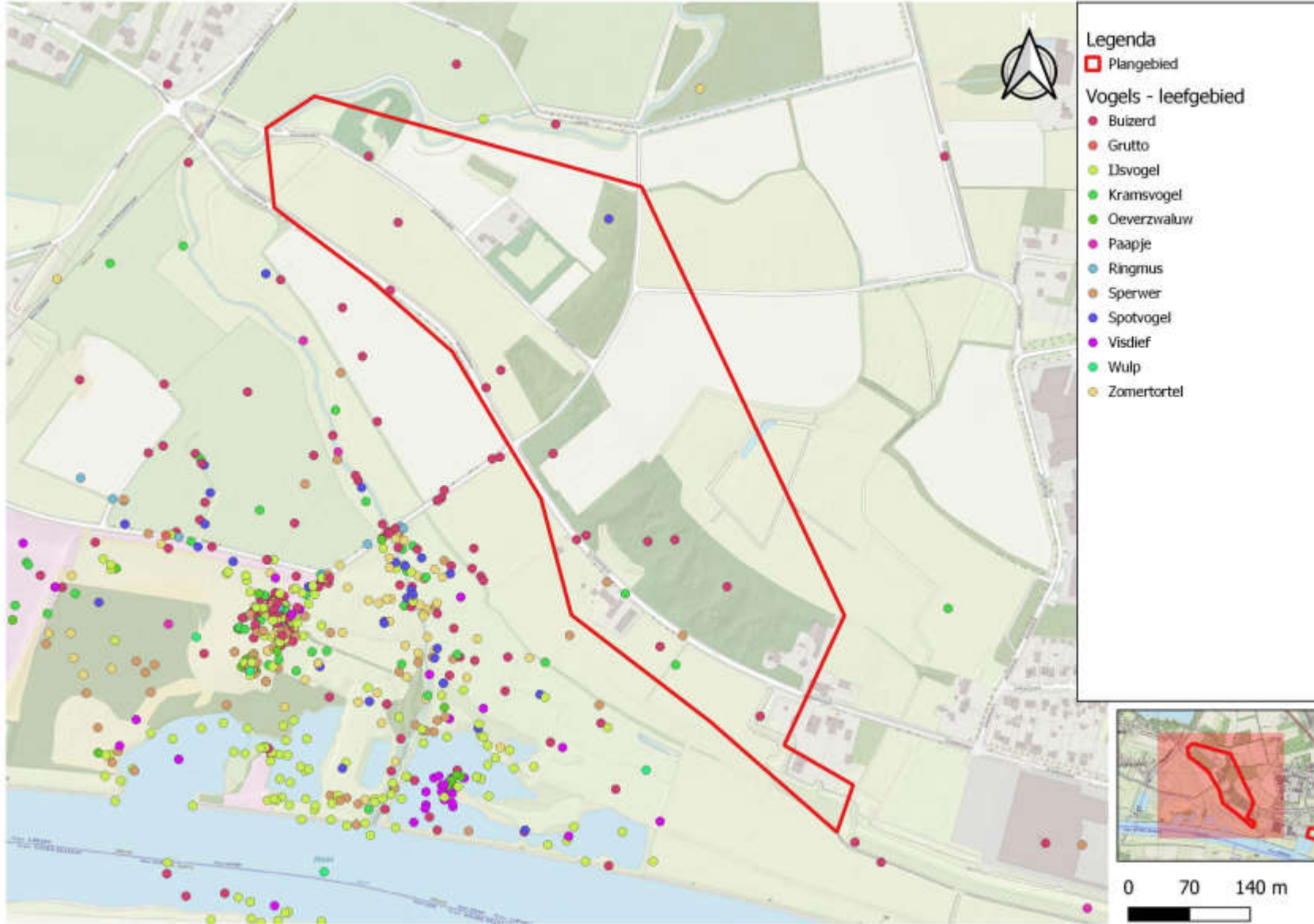
Bijlage 4 NDFP-waarnemingen zoekgebied 2

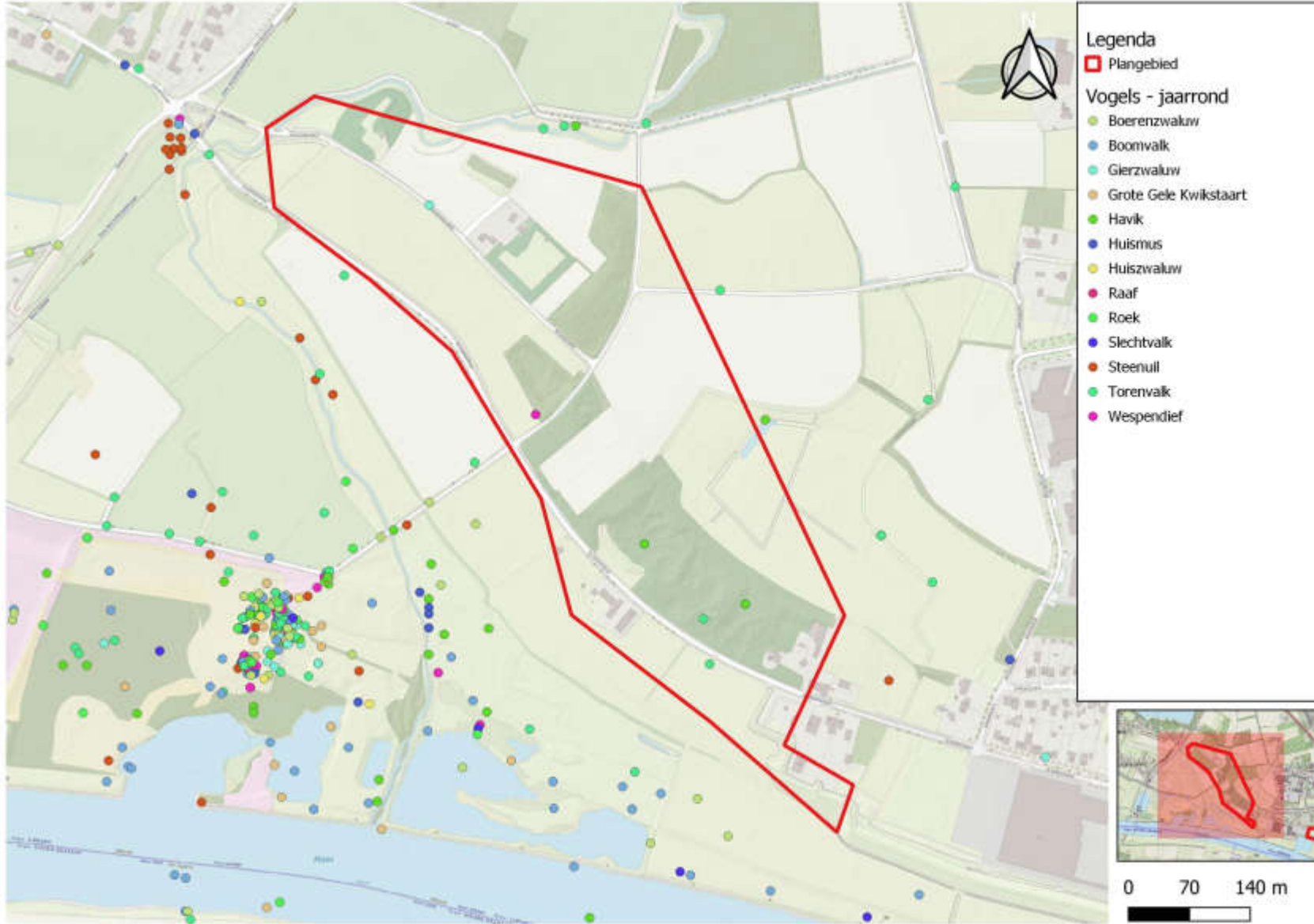

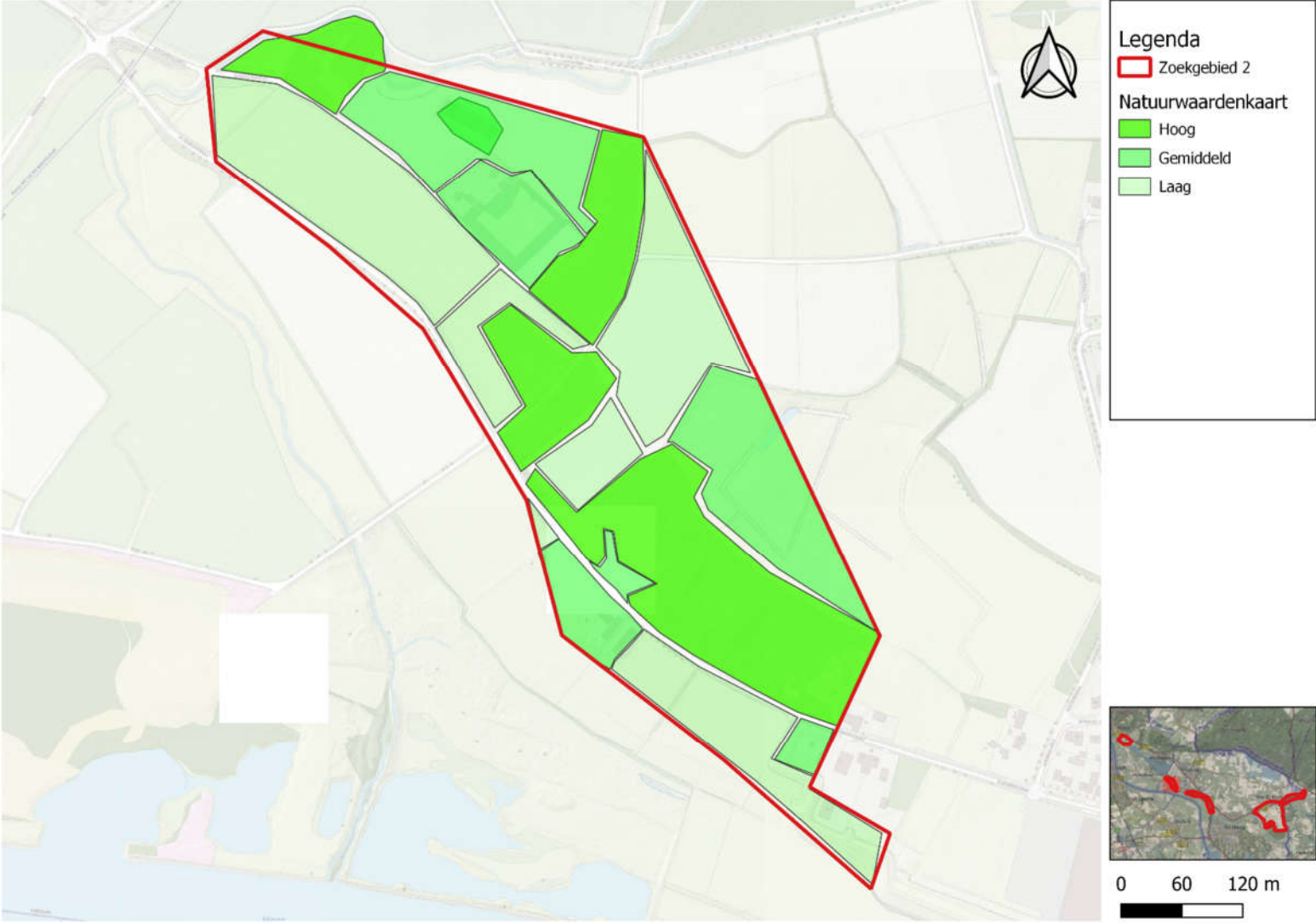

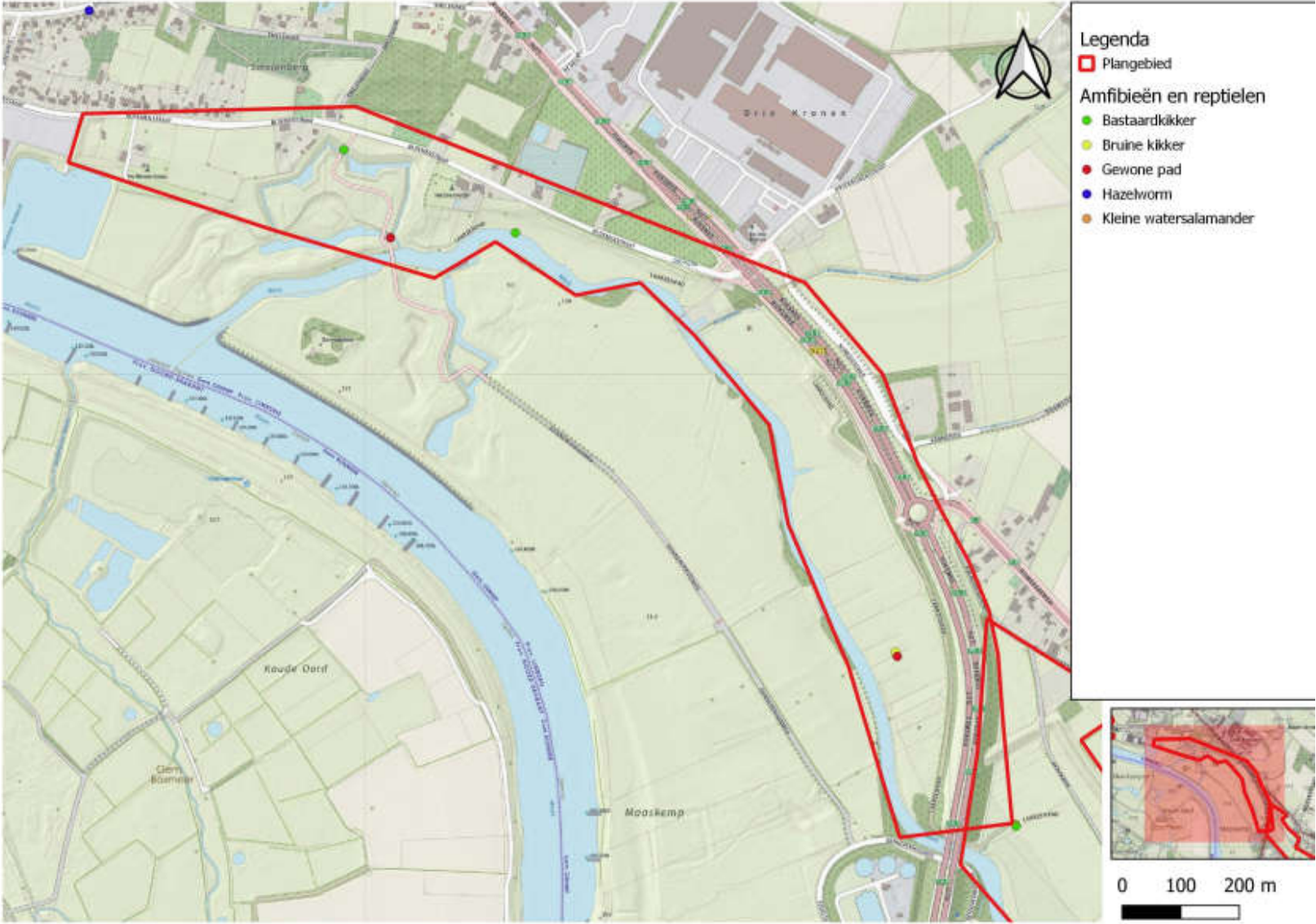

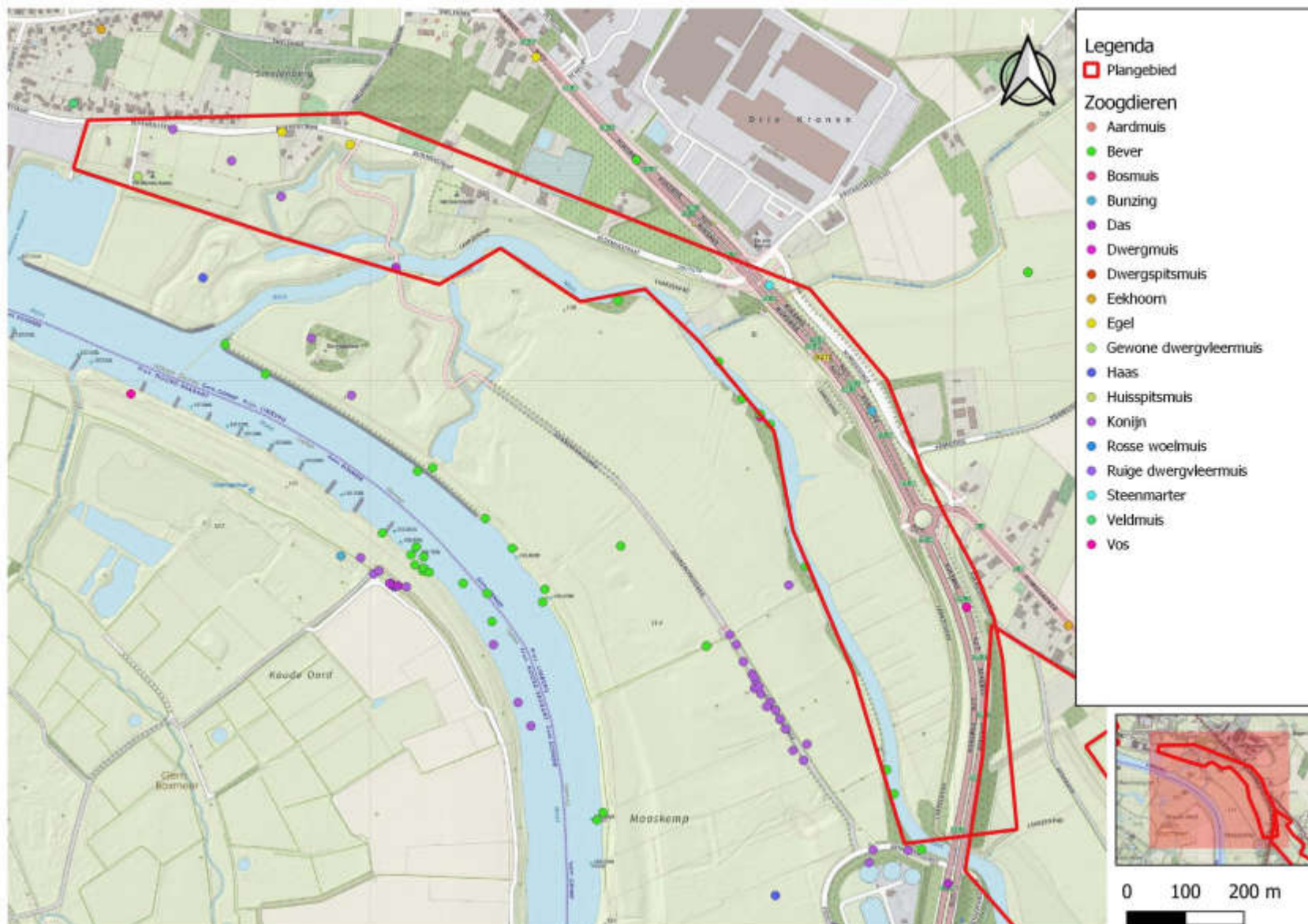

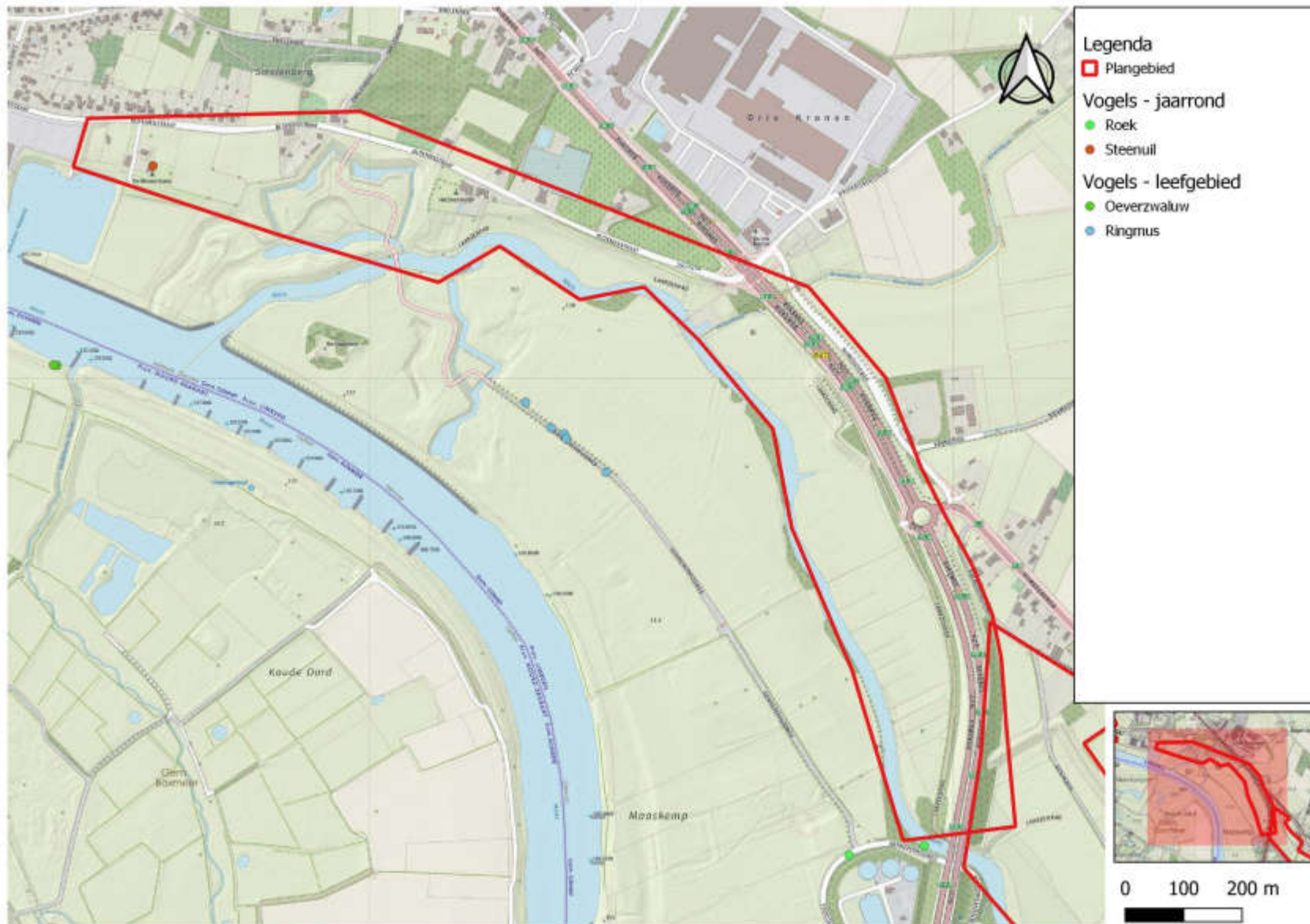
Bijlage 5 Natuurwaardenkaart zoekgebied 2

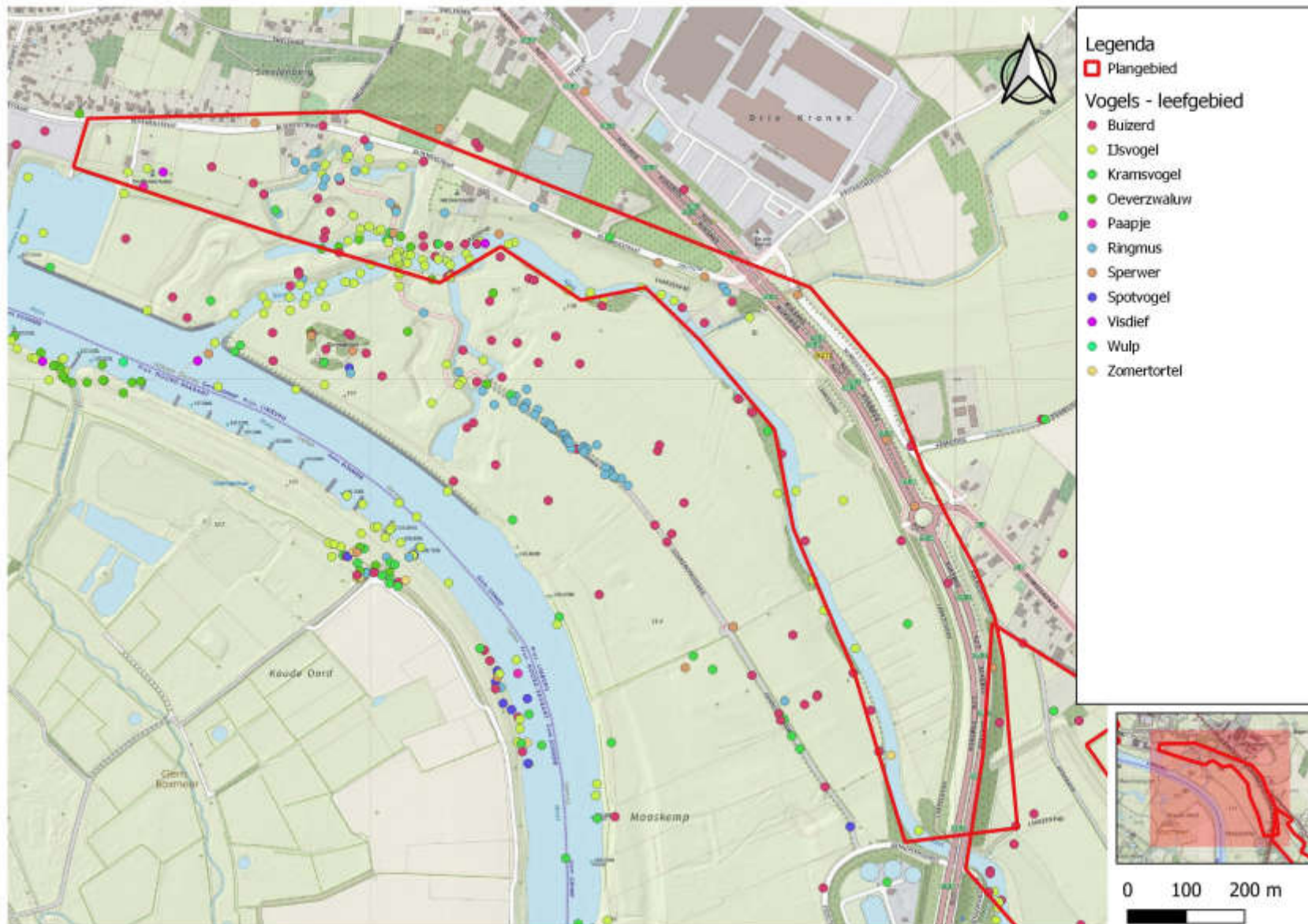

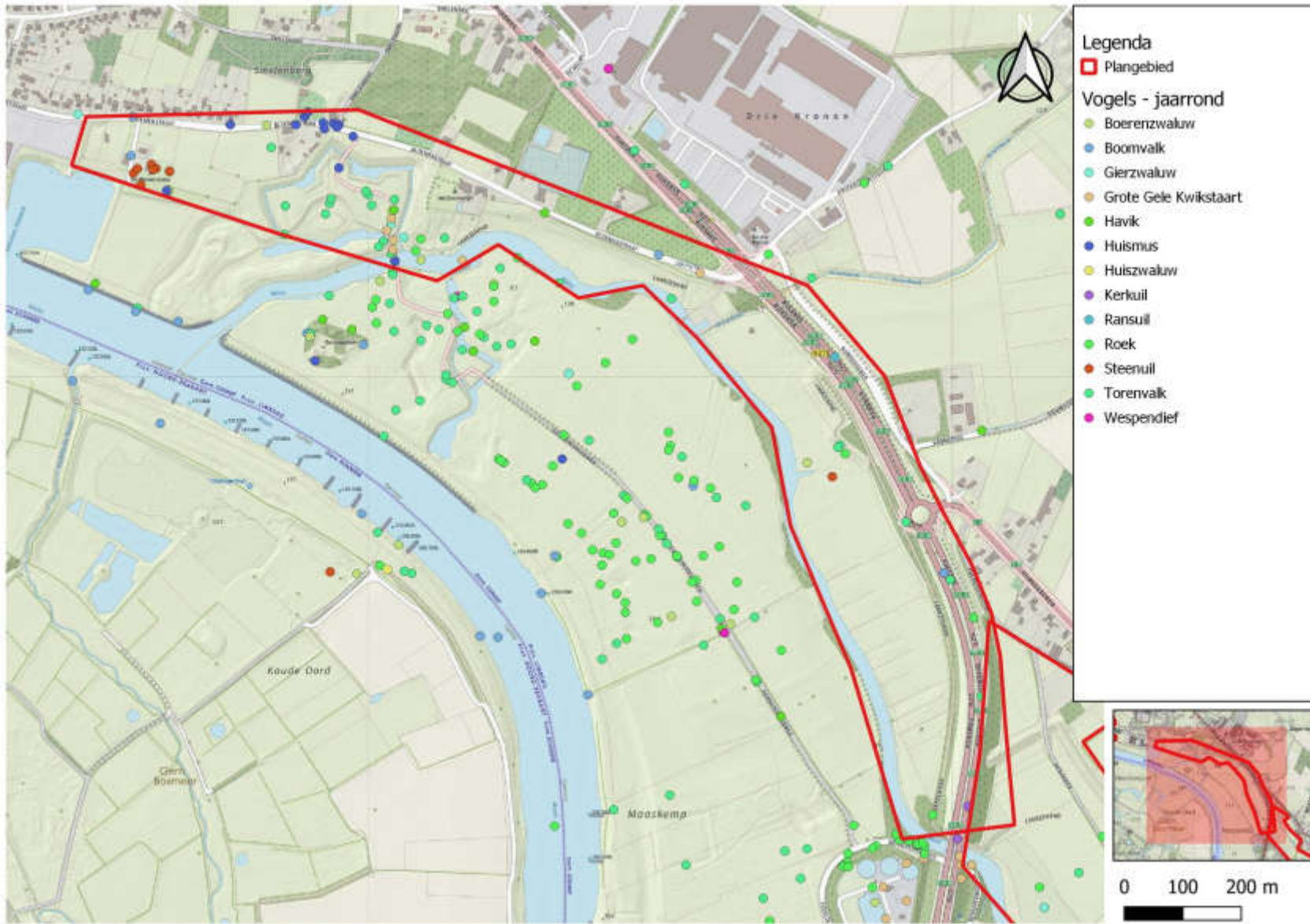
Bijlage 6 NDFF-waarnemingen zoekgebied 3

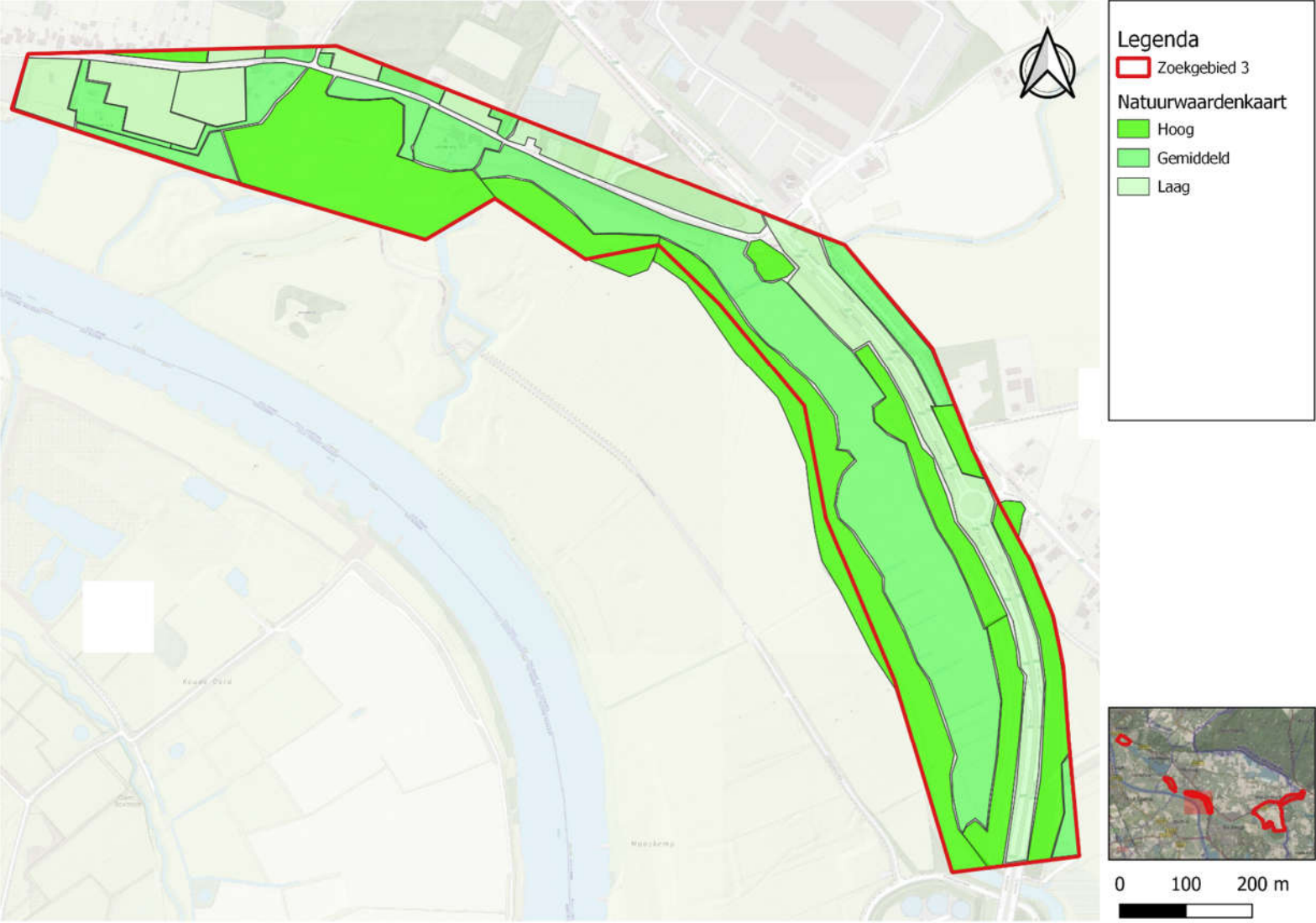

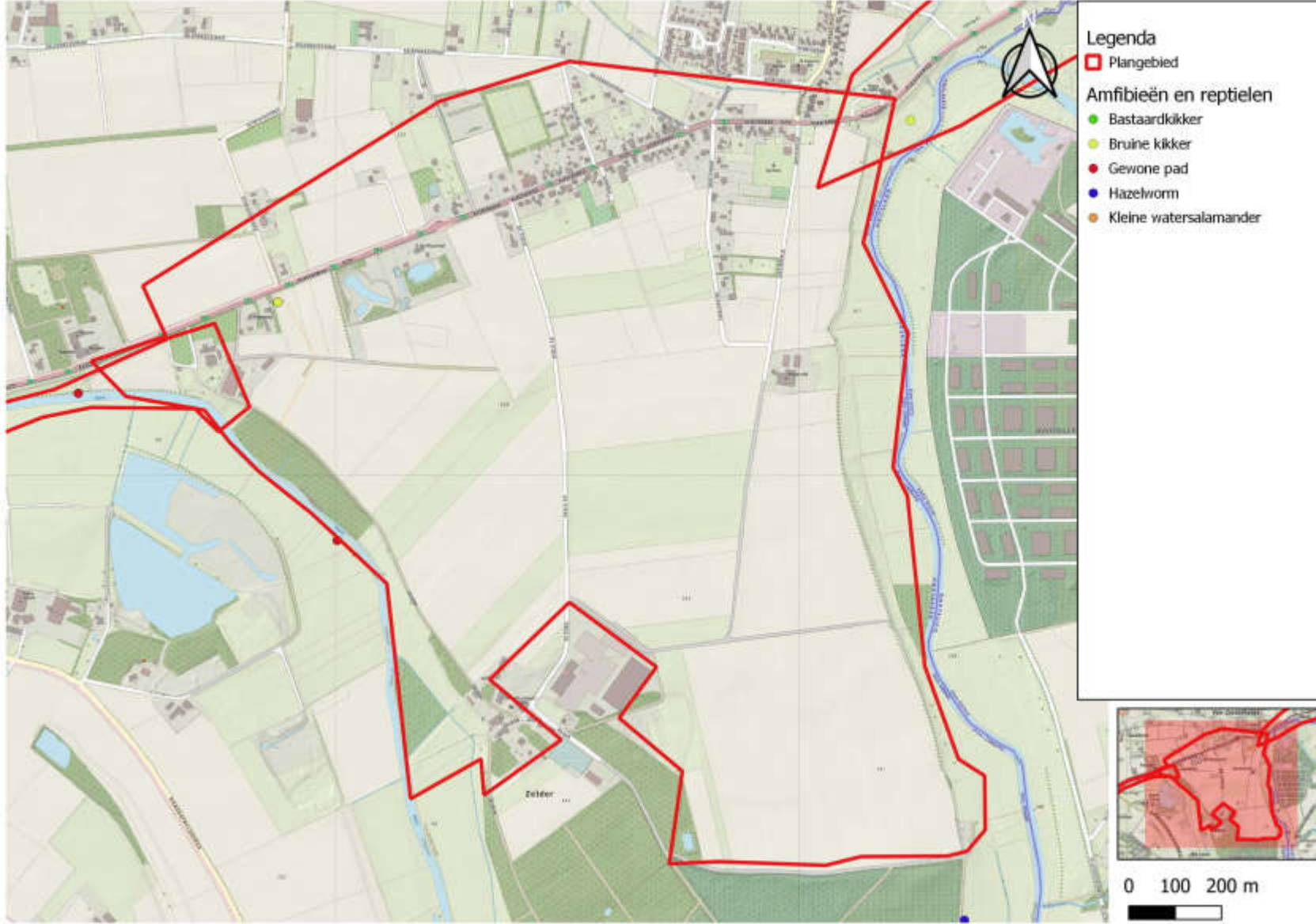

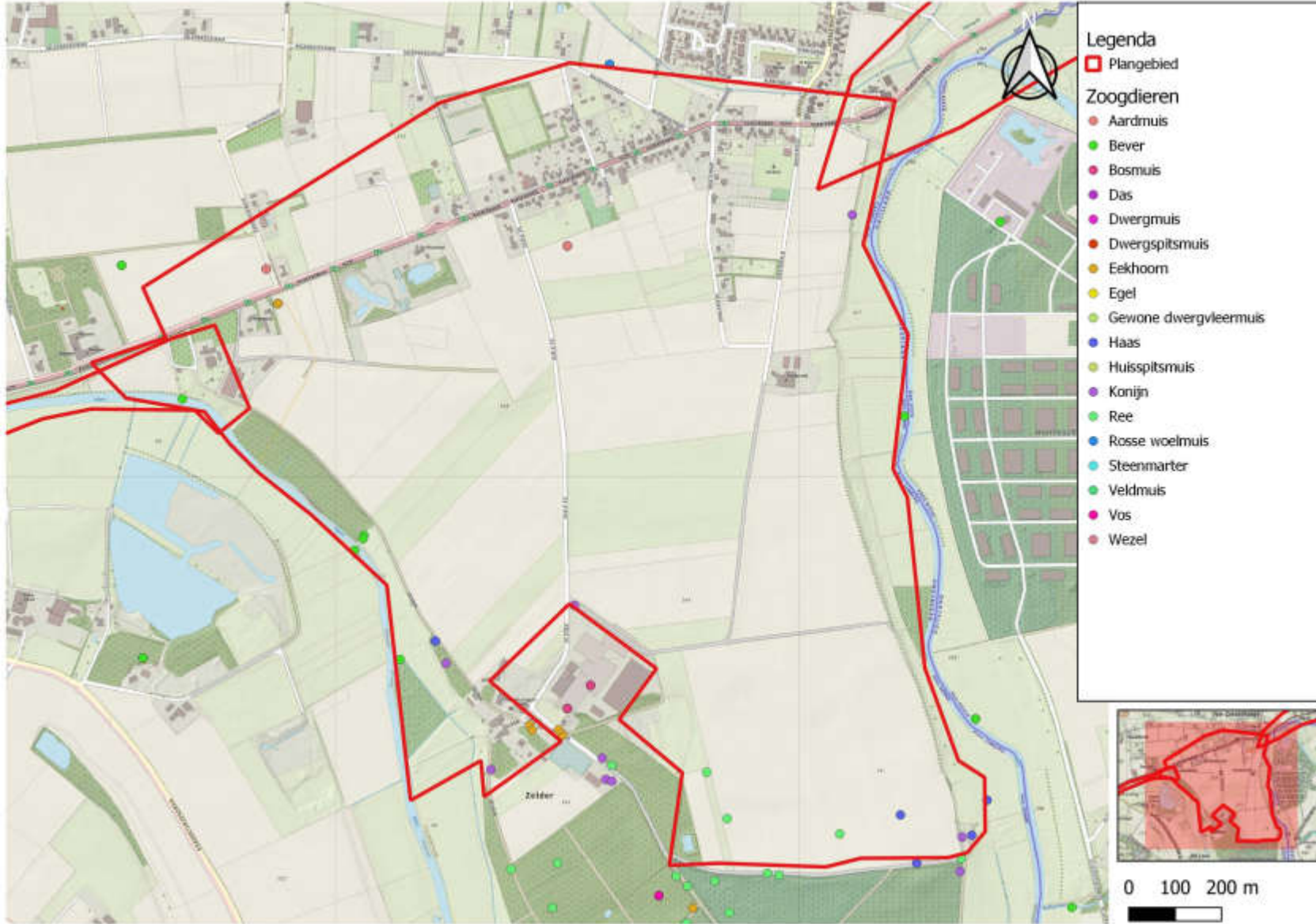
Bijlage 7 Natuurwaardenkaart zoekgebied 3

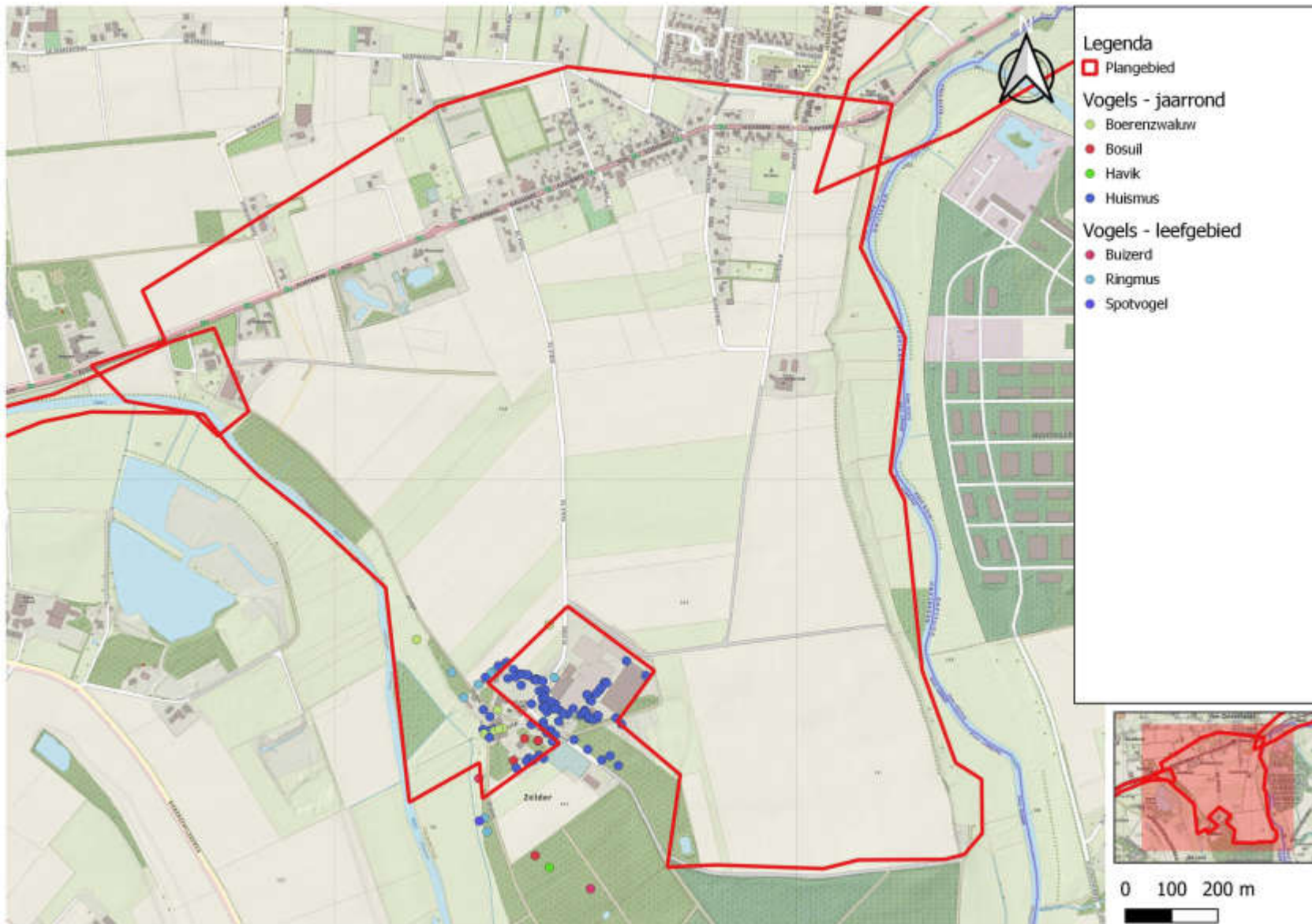

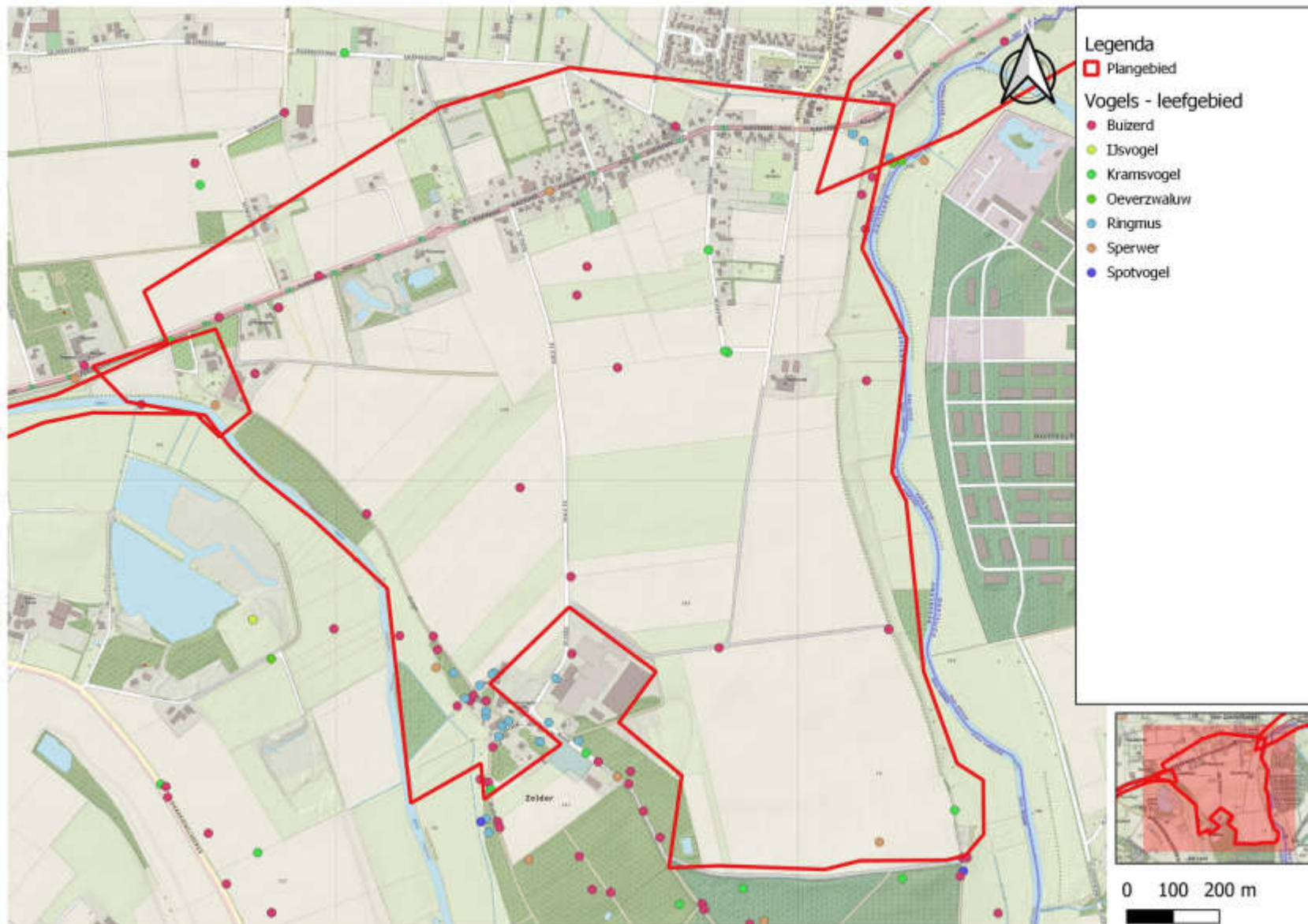
Bijlage 8 NDFF-waarnemingen zoekgebied 4

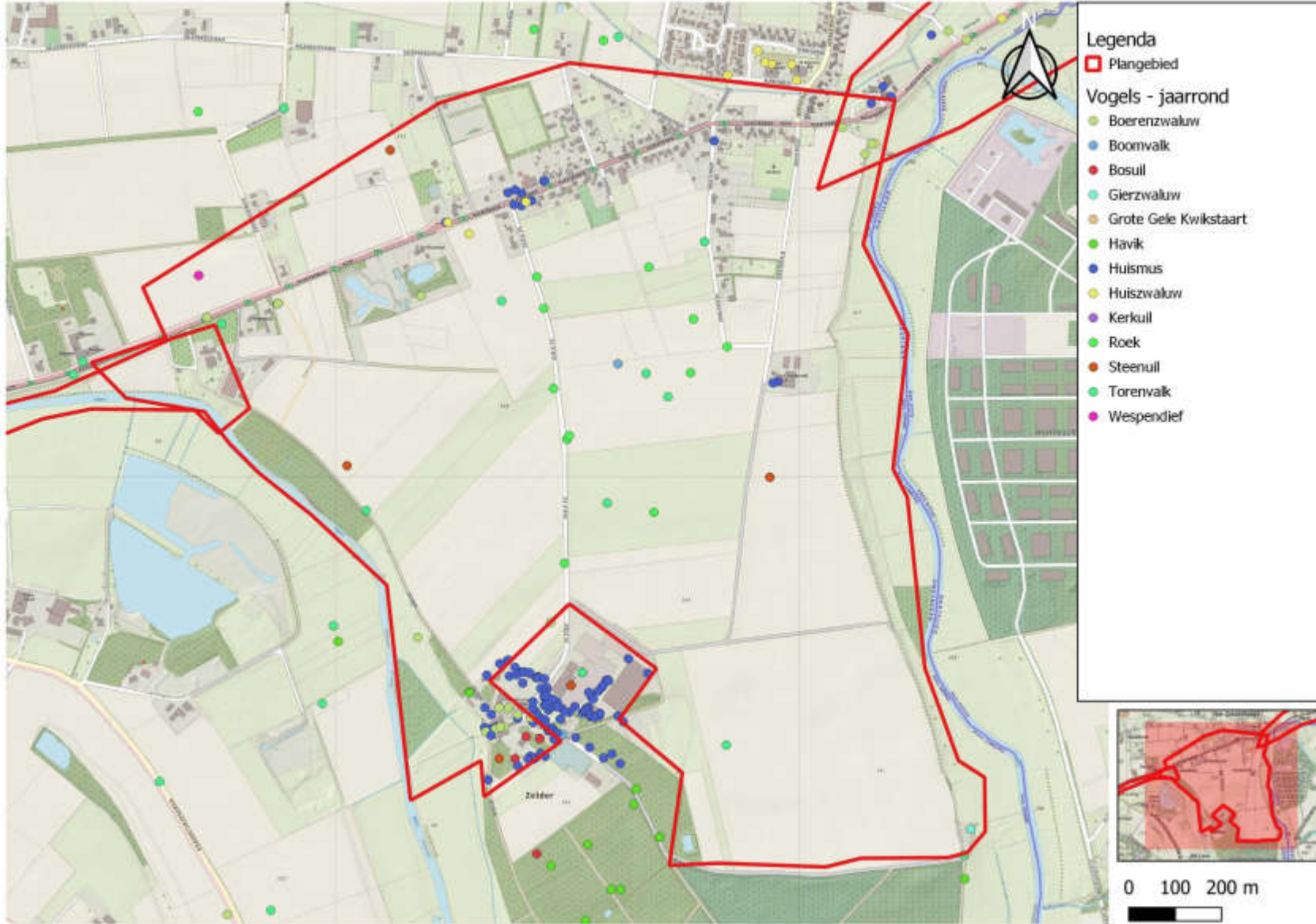

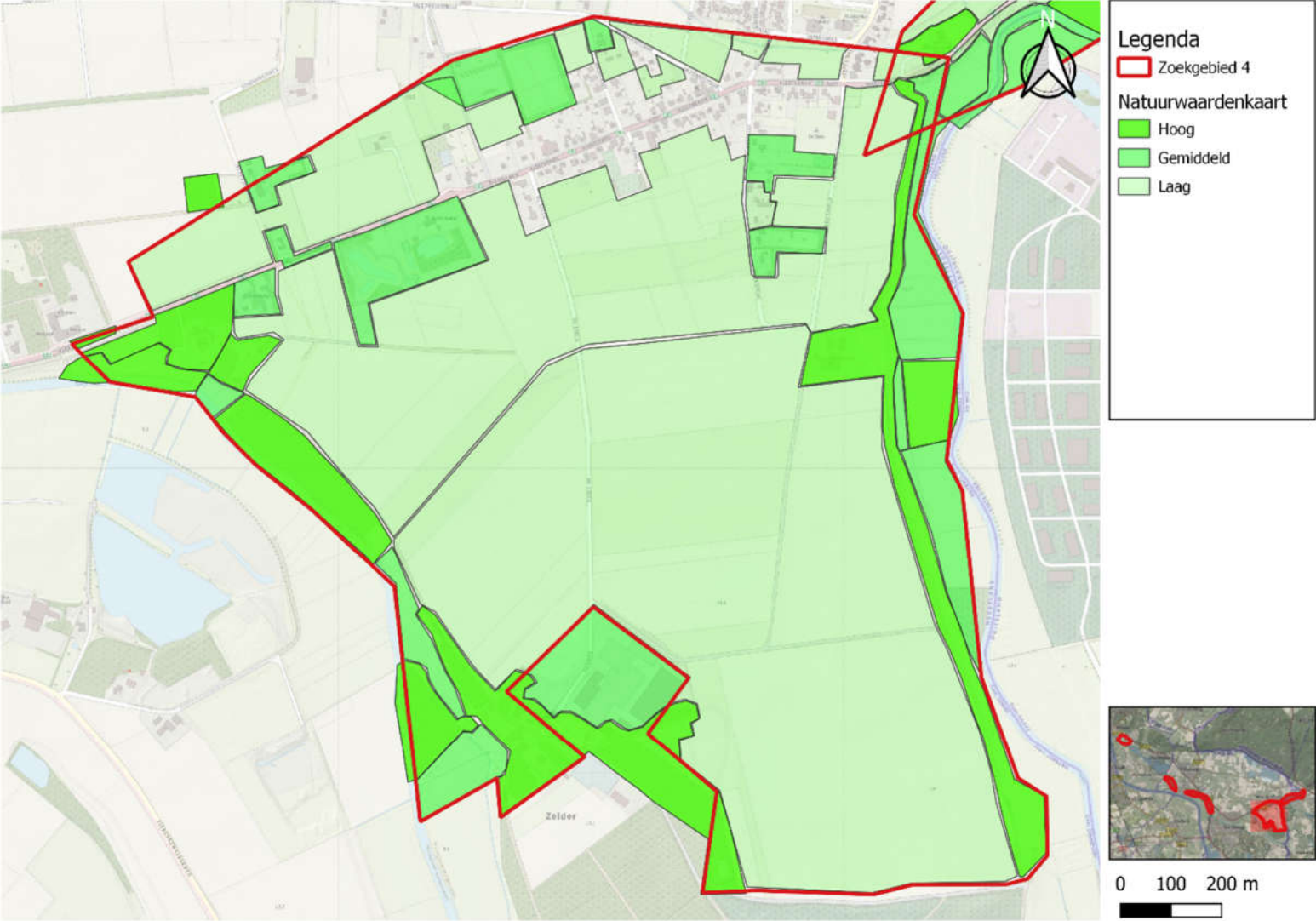

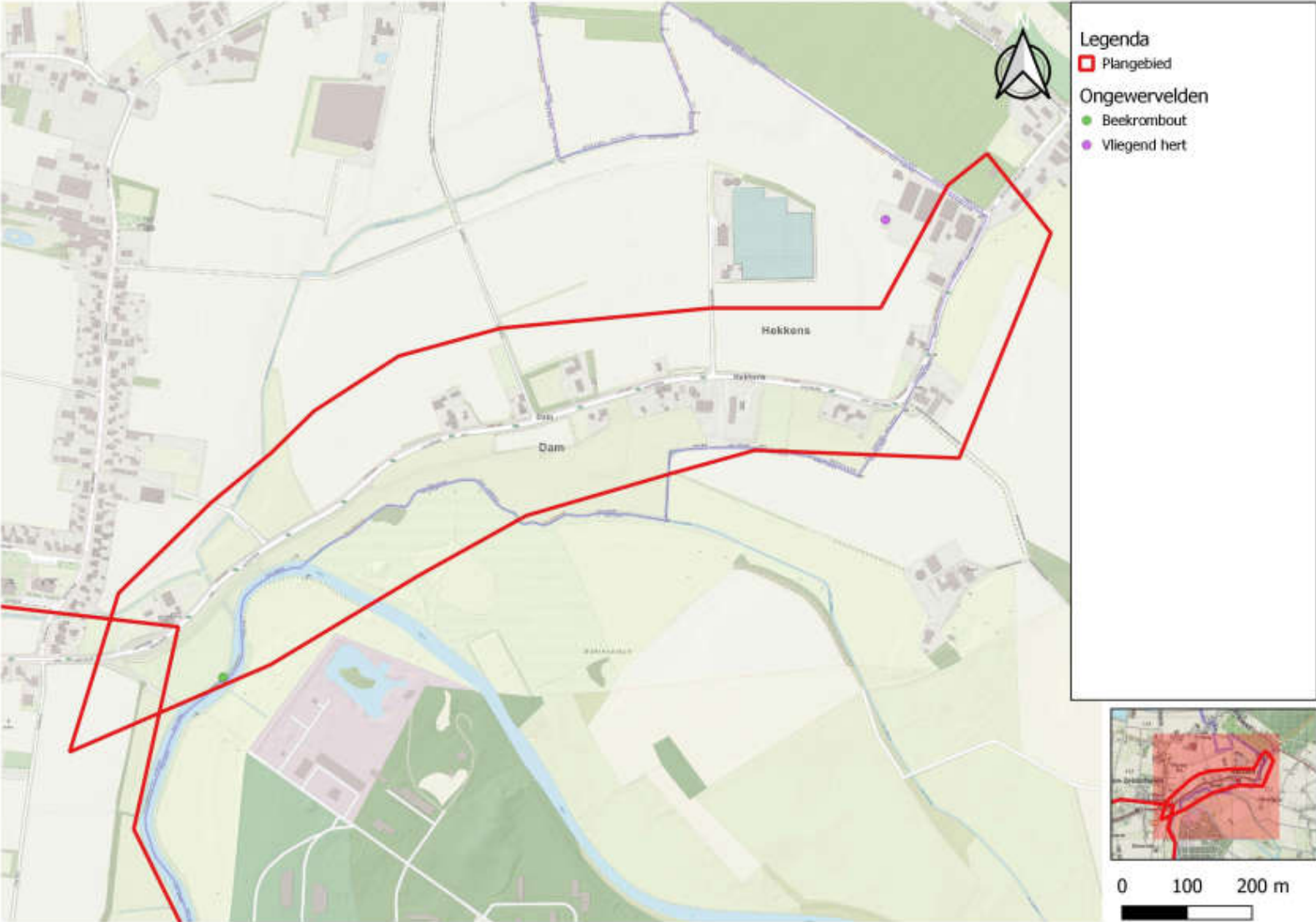

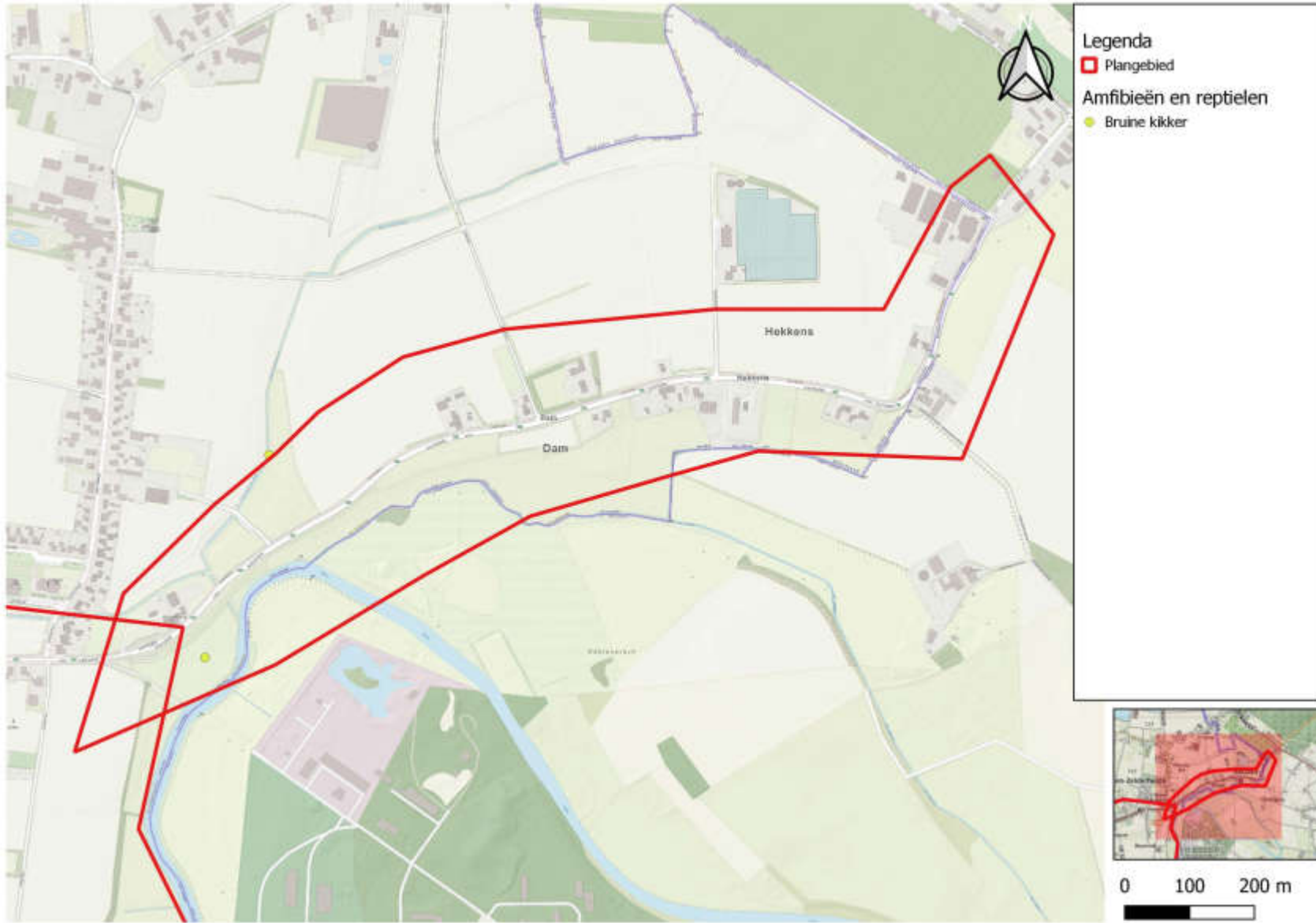

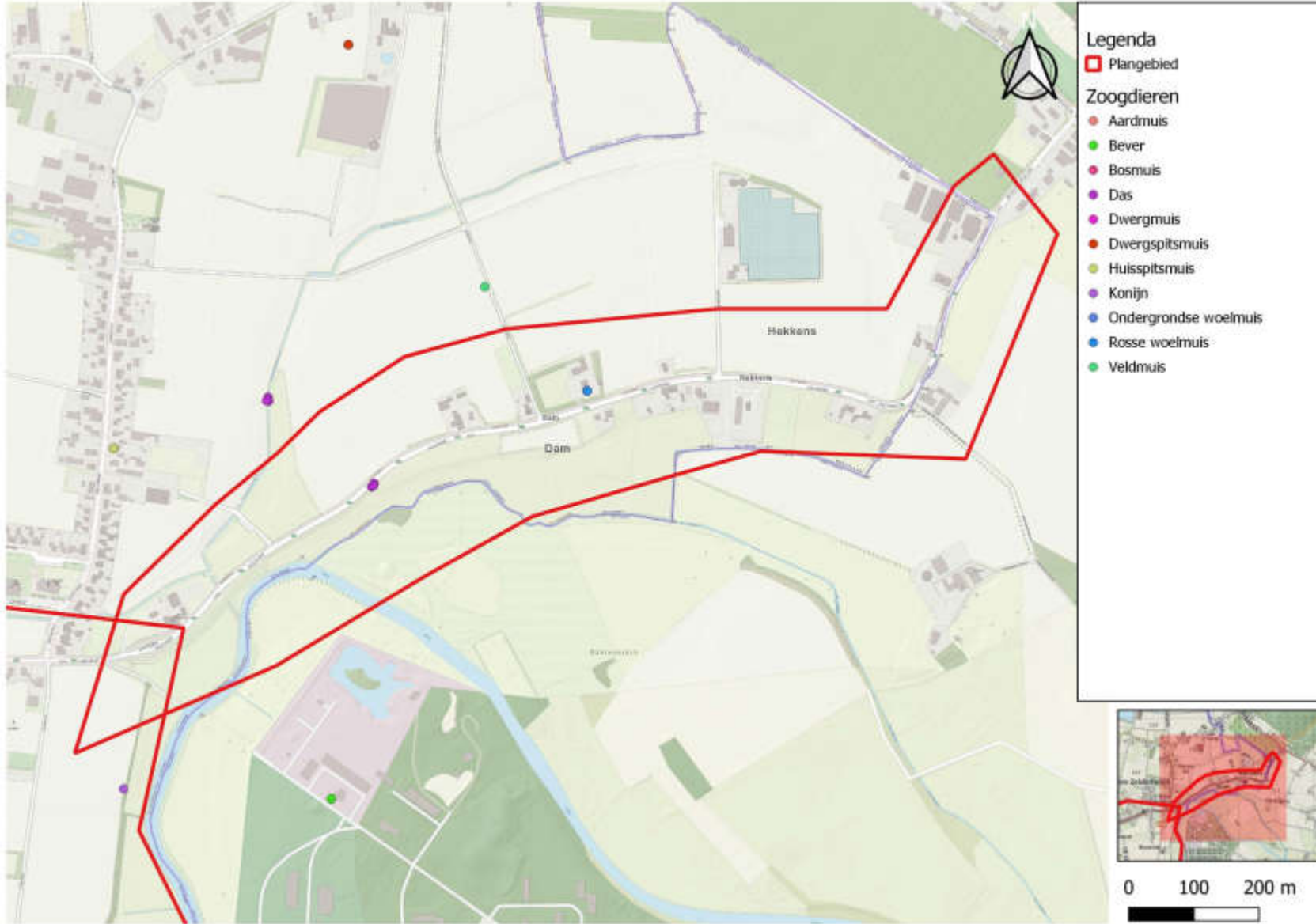
Bijlage 9 Natuurwaardenkaart zoekgebied 4

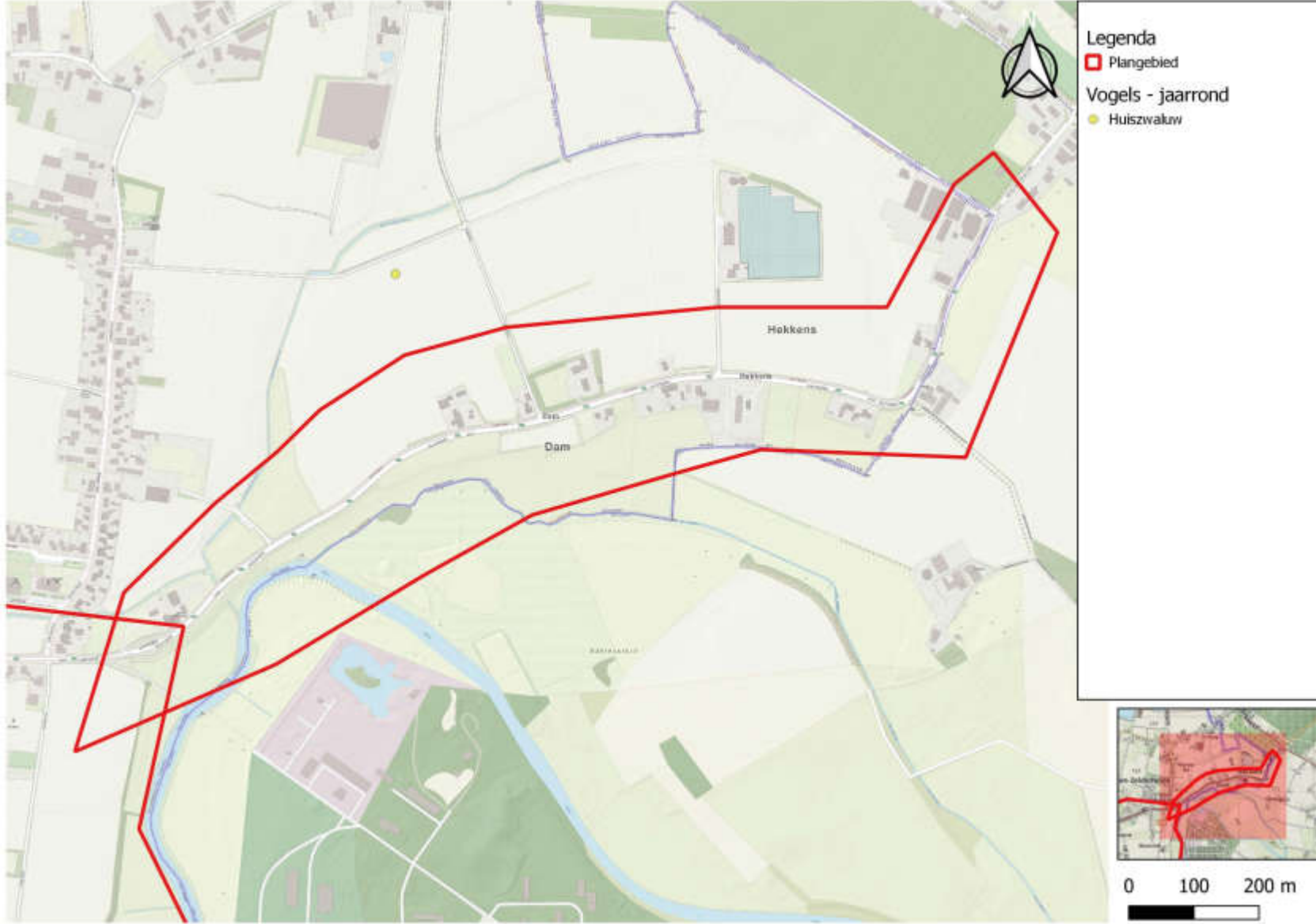

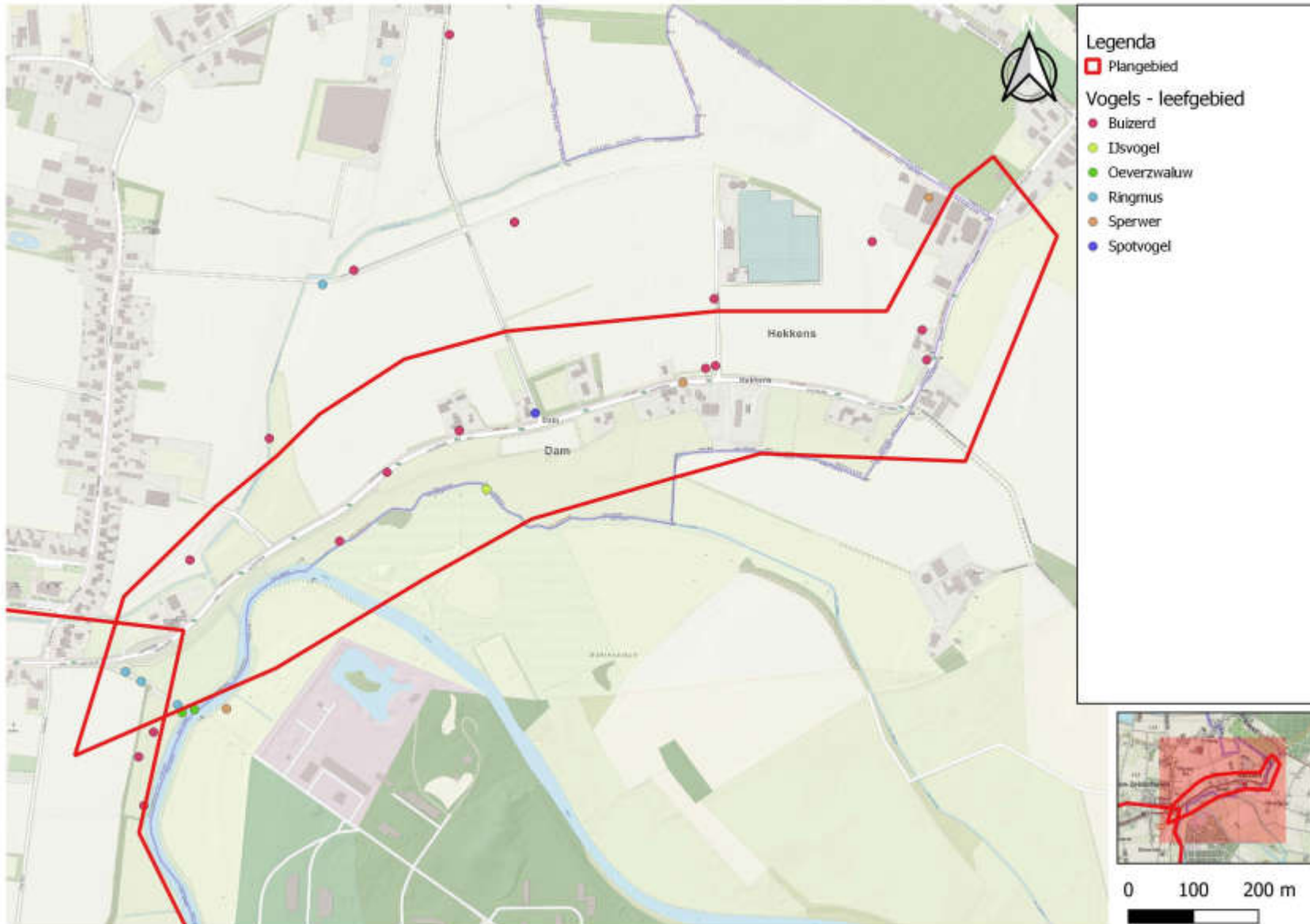
Bijlage 10 NDFF-waarnemingen zoekgebied 5

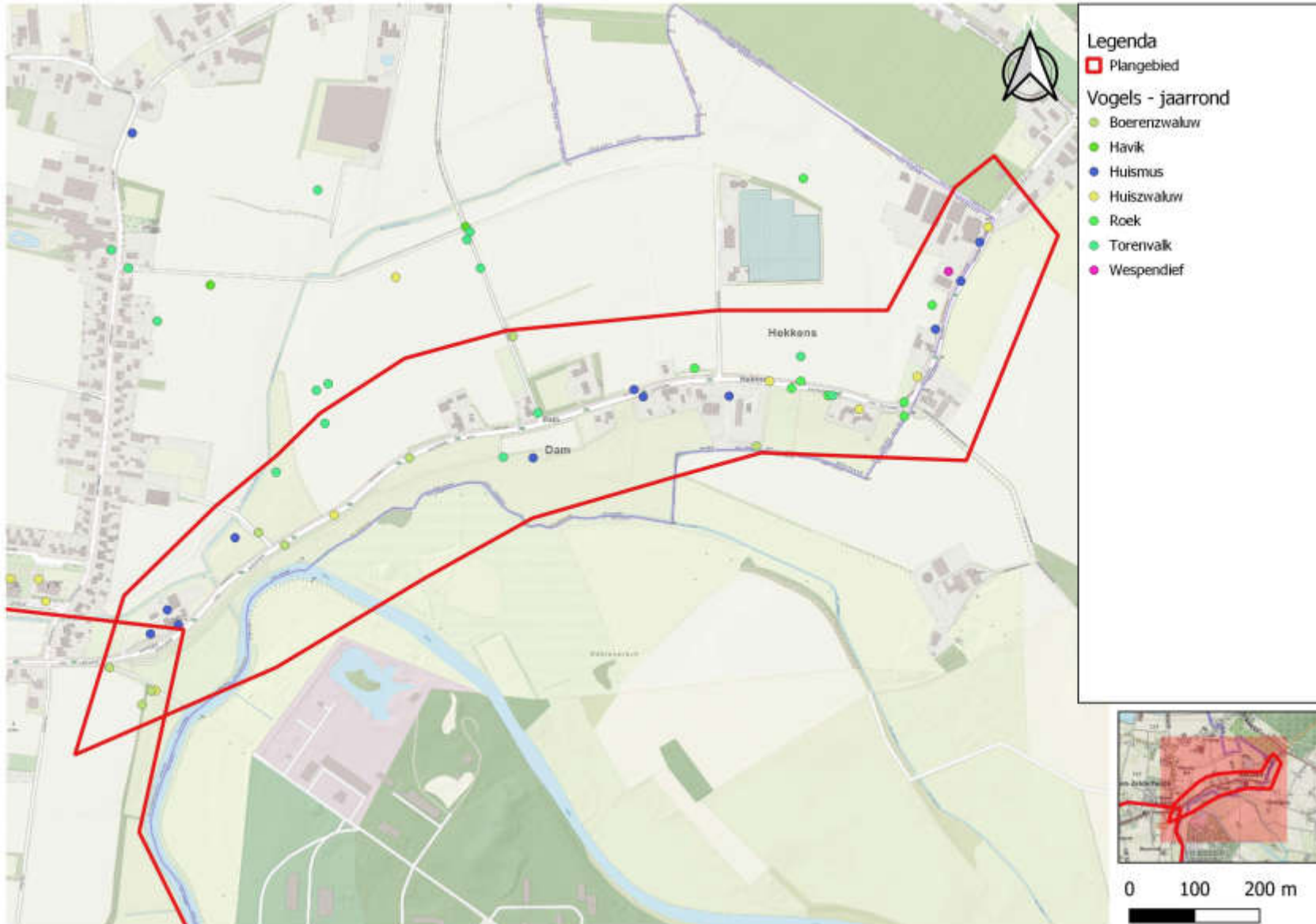

Bijlage 11 Natuurwaardenkaart zoekgebied 5

Geonius.nl

Geonius is een middelgroot interdisciplinair ingenieursbureau met brede expertise binnen de GWW- en bouwsector. Door onze unieke combinatie van vakkennis op het gebied van wegen, geotechniek, milieu, geodesie, water, ruimtelijke ontwikkeling, landschap, archeologie en ecologie zijn wij goed in staat mee te denken met de klant en projecten zelfstandig uit te voeren. Grenzen tussen de verschillende divisies vervagen, waardoor steeds meer projecten integraal

 Wegen

 Geotechniek

 Milieu

 Geodesie

 Water